



Павел Вежинов
Следите остават

ОТ НЕБЕТО ПАДА КЛЮЧ

Хубави са вечерните часове, когато слънцето отдавна е залязло, но все още не е паднал нощният мрак. За игри е вече късно, но затова пък сега се водят най-приятните, най-интересни и задушевни разговори, в които дори няма да усетиш как бързо ще отлети времето.

Тая вечер момчетата се бяха събрали в задното дворче на голямата жълта жилищна кооперация. Тяхното любимо място беше купчината стари желяза в ъгъла, останали от ремонта на парното отопление – Момчетата седяха в живописни пози, върху неудобните тръби и тихо приказваха. Горе, над отвора на дълбокия кладенец на сградите, вече тъмнееше топлото юнско небе, наливаше между зданията мека синкава здрачевина. Тук-таме по домовете започнаха да светват широките прозорци, но светлината им все още изглеждаше бледа, по-бледа дори от небето, с неговите богати плътни тонове. Беше тихо и в тишината долитаха леки шумове – някъде подрънкваха приятно домашни съдове, тихо звучеше радио, върху белите пердета като на екран се мяркаха чудновати тъмни фигури, долитаха от време на време човешки гласове. Всичко това заедно с приятното съблазнително ухание на кухните създаваше някакво особено вечерно очарование, което момчетата дълбоко чувстваха, без ясно да го съзнават.

Те бяха приблизително на една възраст – дванадесет-тринадесетгодишни, но между тях се открояваше със сините си баскетболни кецове и височката си фигура Пешо. Той изглеждаше най-строен и като че ли най-силен. Очите му бяха тъмни, почти горещи, от тънката му фигура лъхаше здраве и пъргавина. Изобщо той имаше спортен вид, без да се смятат дори кецовете, заради които всички момчета тайно му завиждаха.

– Да имаш да взимаш! – обади се той недоволно. – Ако искаш да знаеш, съветските МИГ са най-бързите на света!

– Че са бързи – бързи са! – съгласи се охотно Веселин. – Само че ми се иска да измисля и от тях по-бързи!

Момчетата се усмихнаха добродушно и с участие. Наистина Веселин беше известен изобретател, най-известният в училището. Още преди години бе изобретил пумпал, който да се върти и от двете страни. Но да „изобрети“ такъв бърз самолет, по-бърз и от съветските МИГ-ове,

това като че ли беше малко множо. Веселин провери с поглед ефекта от думите си и отново се замисли. Беше ниско, плещесто момче с кръгло добродушно лице и стригана валчеста глава. Зеленикавите му очи изглеждаха живи и умни.

– Представете си – започна той отново – такъв самолет – бърз като светлината! А, как ви се вижда?

Тоя път момчетата се засмяха. – Еее, много искаш – обади се малкият пълничък и къдрокос Бебо. – Къде ще му намериш на такъв самолет летище!

– Той ще излита право нагоре!

– Добре, а как ще каца?

– Ще каца право надолу! – изкиска се живият, пъргав Чарли. – Докато мигнеш, и ще стигне центъра на земята!

Дружен смях заля притихналото дворче. Веселин разбра, че е прекалил и навъси смутено късото си възчипо носле.

– Вие нищо не разбирате! – измърмори той недоволно. – Всичко е предвидено! Самолетът излита бавно, като обикновен самолет, после се засилва, засилва, засилва, а като трябва да кацне, отново почва да лети бавно!

– Виж, така може! – съгласи се Пешо. – Само че за мене сега е важно да се измисли някакво... някакво ей такова – най-опасно оръжие! Веселин го погледна учудено.

– Нали измислих за лъчите! – каза той бавно.

– Какви лъчи?

– Ами тия, дето свалят самолетите...

– Ах, да! – кимна Пешо. – Но още нещо трябваше да измислиш.

– Аз измислих и едни други лъчи – каза внимателно Веселин, като опипваше с поглед другарчетата си. – Насочваш значи прожектора в окопа на интервентите. Щом върху теб попадне даже един лъч, веднага пламваш като... като мишка!

Момчетата замълчаха, обмисляха новото изобретение. Нещо унило се мярна в погледите им, лицата им изглеждаха смръщени.

– Как се казват тия лъчи? – попита недоволно Пешо.

– Косинус гама...

Момчетата го погледнаха с уважение. Тоя дявол умееше добре да кръщава изобретенията си. Въпреки всичко лошото чувство у тях продължаваше да ги човърка.

– Не ми харесва твоето изобретение – каза най-после с въздишка Бебо. – Как тъй ще горят като мишки? Никак не е приятно...

Веселин сам усещаше това.

– Не, аз тъй... на шага... Аз имам и други лъчи... Насочваш значи прожектора и щом върху теб попадне лъч, веднага заспиваш! Тъй можеш да спиш и двайсет часа, без да се събудиш!

Момчетата си отдъхнаха.

– Нали е интересно? – окуражи се Веселин. – След това просто ги товариш на камионите като чували...

В този миг нещо силно звънна по плочите – Момчетата учудено се озърнаха.

– Какво е пък това? – обади се Чарли.

Всички затърсиха с поглед. Веселин пръв забеляза падналия предмет – обикновен металически ключ от секретна брава, който сега спокойно си лежеше върху плочите. Пешо го вдигна. Навярно някой го бе изпуснал от етажите – какво друго можеше да помисли човек! Момчето отиде по средата на дворчето, вдигна лице към етажите и внимателно ги огледа. Тук-там се виждаха отворени и светещи прозорци, но на НИКОЙ ОТ ТЯХ не можа да забележи каквото и да е човешко лице.

– Ехееей! – подвикна Пешо.

Етажите мълчеха. Пешо вдигна рамене, подвикна още веднъж, но отново не получи отговор.

– Интересна работа! – обърна се той към момчетата. – Изпускат си ключовете, пък не се обаждат...

– Може да не е от тая кооперация – предположи Веселин.

– Ами от коя?

– Някоя от съседните...

– Глупости приказваш! – поклати глава Пешо. – Ако е от съседните кооперации, щеше да падне в съседните дворчета, а не в нашето...

Може да го е хвърлил.

– Кой е луд да си хвърля ключовете през прозорците!

Пешо беше прав. Дворчето, в което седяха, принадлежеше на лицевата кооперация и беше отделено от дворчетата на съседните кооперация с високи зидани огради. Трите кооперации образуваха голяма буква П, но все пак страничните сгради бяха доста далече, за да може да падне от тях ключето.

Ами тогава защо никой не се обажда? – попита Веселин.

На това, разбира се, никой не можеше да отговори и момчетата, увлечени в своите разговори, скоро забравиха дребната случка. Дявол знае, може да е непотребен ключ и някой чисто и просто е решил да се отърве от него. Скоро се стъмни съвсем, небето над тях загубя светлите

си тонове. Някъде по горните етажи някой дрънкаше на пиано, някъде с все сила плачете бебе. Тъкмо момчетата бяха решили да си ходят, и прел тях изникна широка мъжка фигура, облечена в бели летни дрехи.

– Аха! – каза ласкаво и добродушно мъжът. – Играете ли си?

Момчетата учудено погледнаха непознатия. Беше широкоплещест, пълничък, със заплешивяла, ниско остригана глава, на дебелите му местсти устни сякаш бе кацнала добронамерена приятелска усмивка, която, кой знае защо, не се стори на момчетата съвсем искрена.

– Играем си! – отвърна предпазливо Пешо.

– А отдавна ли играете? – внимателно попита мъжът.

Тоя въпрос вече определено не се хареса на момчетата. Те се спогледаха бързо, после Пешо някак наежено отвърна:

– Е не много отдавна, отскоро...

– Тъй, тъй, хубаво! – добродушно кимна мъжът. Горедолу все един час трябва да има, нали така?

– Има! – вече съвсем неохотно отвърна Пешо.

– Тъъй! Ами да сте намерили тук един ключ? Момчетата се спогледаха – такава значи била работата!

– Намерихме, намерихме! – почти в един глас отвърна компанията. – Падна от етажите!

Пешо ясно забележи как лицето на непознатия мъж сякаш светна от облекчение.

– Чудесно! – възкликна той вече съвсем непринудено. – У кого е?

– У мен – отвърна Пешо и бръкна в джоба си. Разбира се, съвсем не е лесно да се намери каквото и да е в джоба на едно момче. Докато Пешо мълчаливо и съсредоточено тършуваше в десния джоб, непознатият човек обърса челото си и бързо заговори:

– Знаете ли, имам едно момиченце, такова палавче като вас, само че по-малко, разбира се... То го изпусна през прозореца... Добре, че майка му го видяла, иначе щяхме да останем без ключ... Друг нямаме, всички сме ги изпогубили...

– В тая кооперация ли живеете? – попита Пешо. – В тая – отвърна бързо мъжът. – А ти, момченце, да не си загубил ключа?

– Как ще го загубя, никъде не съм ходил! – кимна Пешо и от притеснение изпразни целия джоб. Тук между лимонадените топчета, вървите, парчетата тебешир и алуминиевата острилка за моливи той веднага зърна и секретния ключ.

– Ето го! – каза той с облекчение. – Помня аз, в тоя джоб го сложих!

На Пешо се стори, че непознатият бързо и някак нелюбезно дръпна ключа от ръцете му. Тоя жест никак не отиваше и на ласкавия му глас, и на приятелската му усмивка. Без да каже нито дума повече, непознатият им обърна широкия си гръб и бързо се запъти към черния вход на сградата.

– Интересен човек! – измърмори след него Веселин. – Дори не поблагодари!

– Такива са възрастите! – забеляза с огорчение Бебо. – Докато им трябваш, добри са, пък после...

– Такива са! – поклати глава и Веселин в знак на най-дълбоко съчувствие.

Само Пешо сърдито и намръщено мълчеше.

У ДОМА

Скоро момчетата излязоха на улицата. Там и небето като че ли бе по-светло, пък и лампите хвърляха изобилна светлина. На тролейбусната спирка се бе събрала обикновената опашка от хора, някои се мъчеха да четат вестници, други надничаха в далечината с надежда да съзрат червената звезда на идващия тролейбус. По тротоарите имаше все още много хора, момиченца кресливо играеха на дама. Момчетата ги погледнаха пренебрежително и отминаха нататък. В тоя миг зад гърба им се понесе момичешко гласче:

– Пешка–а. – Пошка! Пешка... Пошка!

Пешо сърдито бръкна в джобовете си, но не се обърна. Ама пък „излагащия“ – да викат по него момчетата. Гласът зад него продължи:

Пешка, Пошка, майка ти кокошка! Татко ти петел, много е дебел!

Това беше вече много. Пешо се обърна, а с него и цялата му компания. Момиченцата бяха престанали да играят и гледаха към тях, ухилени едва ли не до ушите.

– Кой вика? – попита грозно Пешо.

Мълчание. Само усмивките изчезнаха от засмените лица на децата.

– Питам ви кой вика, сополанки такива!

Тоя път гласът му бе така недвусмислено заканителен, че едно от малките момиченца веднага се обади.

– Виж горе! – и то посочи с тънкото си пръстче.

Пешо вдигна очи. На един от прозорците на партерния етаж, облегнатата на перваза, стоеше Юлия чувствувайки се в безопасност и далече от властта на момчетата, тя гледаше към тях с тържествуващи очи, цялата изчервена. Беше облечена в синя копринена рокличка, изобилната и къдрава руса коса свободно падаше до рамената. Макар да беше такава хубава и деликатна, момчетата сега я гледаха едва ли не с омраза. Пешо приближи няколко крачки и вдигна към нея очи.

– Защо викаш? – попита той строго, но все още сдържано.

– На пък, вика ми се!

Предизвикателният отговор в миг забърка момчето.

– Ти си... ти си... маймуна! – едва избъбри той.

– Аз пък казвам, че пък ти си маймуна!

Пешо отстъпи крачка назад. Разговорът не се развиваше добре за достойнството му.

– Като те хвана на улицата, аз добре ще те науча! – каза той мрачно, като измерваше Сърдито с поглед красивото момиченце.

– Бреее! А пък тебе като те хване татко, знаеш ли какво ще ти направи?

– Какво? – любопитствува презрително момчето.

– Ще те напердаши веднъж здравата – това!

– Къси му са на твоя татко ръцете, това да си знаеш!

– На твоя татко са му къси ръцете!

Пешо се взря смаян в разгневеното лице на момиченцето.

– Ама ти защо се заяждаш с мене? – попита той учудено. – Какво съм ти направил аз на тебе?

– Направил си ми!

– Нищо не съм ти направил!

– Ами защо ми каза веднъж „буржоазка“!

Пешо се замисли. Вярно, казал и бе веднъж така.

– Казах ти го, защото си буржоазка – Затова ти го казах!

Сините красиви очи на момиченцето се отвориха широко от обидата, после внезапно плувнаха в сълзи. То бе така поразено и смаяно от повторното обвинение, казано при това с такъв сериозен глас, че в миг се отдръпна назад, после разплакано подхвърли:

– Ще те обадя аз на твоята учителка, ще видиш!

– Добре! – каза злорадо Пешо. – Само че ще почакаш малко да ми не ваканцията!

– Ух, какъв си лош! – кипна внезапно Юлия. Лош си, лош си!

Пешо помисли нещо да и отвърне, но зърна в миг фигура на възрастен човек, който се мярна в дъното на стаята, и побърза да се махне.

Все пак никак не му бе весело на сърцето, споменът за разплакано момиченце му тежеше. Той изкачи бавно стълбището до третия етаж, бръкна разсеяно в джоба си за ключа и го пхна в ключалката. За негово учудване ключът не се превъртя. Той натисна втори път, сега още по-силно, но отново не сполучи.

Каква е тая работа, да не е сбъркал етажа? Разбира се, че не е на вратата беше прикачена позната медна табелка с надпис „Кирил Андреев“. Момчето измъкна обратно ключа и внимателно го погледна. Само един поглед му беше достатъчен, за да разбере, че не държи в ръцете си своя ключ. Този наистина бе съвсем като неговия, но зъбите му бяха

други и, разбира се, никак не беше чудно, че не успя да отвори вратата. Но откъде се е взел у него този чужд ключ?

Една бърза мисъл го накара смутено да се почеше. Много ясно – той е сбъркал своя ключ с ключа на непознатия човек в дворчето. Тъй е станало, не може да бъде друго!

Момчето позвъни и вратата отвори майка му. Тя беше нисичка пъргава жена, със също такава бяла гладка кожа като на сина си, добродушните и очи се спряха на момчето малко учудено.

– Как тъй толкова рано! – каза тя доволно, – А ключа загуби ли?

– Не съм – отвърна късо момчето. – Татко върна ли се?

– Откога още!...

Пешо отиде в кухнята да се измие. Интересни хора са това възрастните, никой не им пречи да закъсняват, а ето че не закъсняват. Родителите му бяха вече вечеряли и той седна да се храни самичък. Докато ядеше, навън се позвъня, някакъв мъжки глас се чу в антрето, но Пешо не обърна внимание. След четвърт час той влезе в дневната стая. Баща му седеше в едно от креслата и четеше вестник, но по това, че дори не вдигна глава да го погледне, момчето разбра, че работата никак не е на ред.

Бащата на Пешо беше секретар в едно от министерствата. Момчето бе взело от него високия ръст и твърдия му характер. Беше около четиридесетгодишен, но вече посивял, лицето му изглеждаше винаги малко уморено. Пешо знаеше, че бе почнал да побелява в затвора, където бе прекарал четири години като политически затворник.

Най-после бащата вдигна поглед от вестника и измери сина си от главата до петите. Погледът му беше не на шега сърдит.

– Седни! – каза том твърдо.

Пешо седна. Умът му бързо работеше – какво лошо може да е направел? Доколкото си спомняше – нищо, ама съвсем нищо особено. Наистина вчера бе прекарал в плувния басейн на банята два часа вместо един час, но откъде баш а му може да знае това. Освен това какво? А, да! – беше си скъсал днес ризата на бодливия тел на футболното игрище. И това не може да бъде – баща му никога не обръщаше внимание на такива работи.

– Преди малко идва при мене бащата на Юлия! – заговори тон строго.

Пешо си отдъхна – такава значи била работата!

– Оплака ми се от тебе! Викал си на Юлия „буржоазка“? Вярно ли е това?

Вярно е – отвърна учуден Пешо. – Пък тя си е буржоазка...

В очите на баща му мина внезапно сянка от смях.

– Кой ти даде на тебе право да кръщаваш хората с имена? – попита той все пак доста понамръщен. – Отде накъде Юлия ще бъде буржоазна?

– Ами тъй... Как тъй?

– Все ходи с едни роклички, с едни панделки, все нещо се цупи... Кажеш и две думи – току заплаче. Отново сянка на смях се мярна в очите на баща му.

– Сещам се аз какви ще са тия думи...

– Ама нищо лошо не съм и казвал... Все се завира да играе с нас... Уж казва, че била милосърдна сестра, пък веднъж трябваше да пренесем един ранен... Добре, казвам, качвай се на самолета...

– Какъв самолет?

– Кофата за боклук – отвърна с досада момчето. Качван се казвам, трябва да бързаме, на хората им изтича кръвта. А тя не нека! Щяла да си изцапа рокличката. Че за какво ми е такава буржоазка, дето си мисли за роклите, когато на хората им изтича кръвта.

Тоя път баща му наистина се засмя.

– Слушай, глупчо, ти вече не си толкова малък! – каза той усмихнат. – Играта си е игра, пък момичетата са момичета! На тях не им е така развентена фантазията като вашата... Защо трябва да обиждаш милото момиченце?... Аз те знам, ти имаш високо мнение за себе ся, но Юлия е по-добра от тебе и ако беше на твоите години, сигурно щеше да бъде и по-умна...

– Брей! – възкликна Пешо, но не можа да каже нищо повече – толкова тежка беше обидата.

– Тъй е, тъй е! – поклатя глава бащата. – Ако беше умен, нямаше да обиждаш детето, само защото не искало да си папа рокличката заради вашите фантазии... Ти защо не и постла палтото си, кавалер такъв!

– Аз не съм кавалер! – отвърна сопнато Пешо.

– Аааа, виждаш ли, обиждаш се, че те наричам кавалер? Таткова ти е на тебе умът! Аз като бях на твоите години, бях кавалер, пък и сега съм кавалер, признавам см!

Пешо зяпна в баща си – така чудно му се видя, че баща му може да бъде някакъв си кавалер! Та само мамините синчета и буржоата са кавалери! От де накъде един истински мъж ще бъде кавалер? Истинският мъж даже не говори с разви там момичета и не знам какви си!

– Няма какво да се пулиш! – усмихна се баща му. – Точно тъй е...

Юлия е по-малка от тебе, ти трябва да я пазиш като... цветенце, косъм да не даваш да падне от главата й... Ако я обиди някой, трябва да се хвърлиш като орел, пък дори бой да изядеш за това, ще ти кажа браво – мъж си, а не хаплю!

– Не съм хаплю! – отвърна мрачно момчето.

– А може пък и да си хаплю! – отвърна сърди го – Баща му. – Щом слагаш играта по-високо от най-простото човешко задължение, може и да си хаплю. Вместо да пазиш Юлия от обиди и оскърбления, ти сам се нахвърляш върху нея с несправедливи обиди... Защо да е буржоазка? Защото се пази чиста ли? Или защото е чувствителна? Нейният баща е един добър български учен, получил е Димитровска награда! Това знаеш ли?

– Знам...

– А знаеш ли, че Юлия е пионерка? Пешо замълча.

– Знаеш ли? – сопна се баща му.

– Знам...

– Толкова по-зле за тебе...

Баща му помълча малко, после отново заговори със сериозен глас.

– Утре ще отидеш при нея и ще и се извиниш! Ясно ля ти е?

Пешо почервения като рак. – Всичко – само не това! Как може дотам да се унижи, че да иска извинение от някакво си момиче! По-хубаво е да му отрежат едната ръка, отколкото тъй да го унижат.

– Не искам! – каза той глухо.

Баща му отново помълча, дълбоко замислен.

– Добре, иди си в стаята! – каза той студено. – Аз не те насилвам, това не ми е работа... Но не искам да ме занимаваш със себе си, докато си на това мнение...

Пешо мълчаливо излезе. Макар да бе здраво изморен, тая вечер той заспа едва след полунощ. Чувствуваше се огорчен и обиден, тежача му думите на баща му. Да го нарекат „хаплю!“ Може ли такава нещо? Не, ще види той дали е хаплю, когато... когато замине за Корея! Но кой ще го пусне да отиде чак в Корея? Или пък да отиде на границата, да залови там диверсант! Да, това е най-хубаво! Тогава вестниците ще пишат „детето-герой“ или пък „малкият смел българин, горещ патриот“ и Ох, само как Ще дойде тогава при него баща му, как виновно ще го погледне, как виновно ще измърмори: „Не, не, Пешо, ти не си хаплю, ти си истински герой колко се гордея, че си мой син!“ А тогава той – Пешо – ще стои пред него бледен и горд и нищо няма да му отговори.

Момчето изтри внезапно бликналата сълза и изведнъж ясно си

представи сражението, в което ще плени диверсанта. Другите са залегнали, не смеят да мръднат, а той гордо върви напред, не трепка от куршумите, кои-то Свирят край ушите му! Всички го гледат и се чудят: „Ееей, какъв герой, божичко, какъв герой!“ Тия мисли бяха толкова приятни, че той започна да забравя обидите, сънят натежа на клепачите му.

Малко преди да заспи, Пешо сърдито си припомни за Юлия. Тя е виновна за всичко, тя! И ако случайно го убият в сражението, пак тя ще бъде виновна. Внезапно той си припомни русата главица с падналата до раменете къдрава коса. „Косъм да не даваш да падне от главата и!“ Той се усмихна, някак съвсем неочаквана нежност сякаш заля сърцето му.

ЧОВЕКЪТ С БЕЛИТЕ ДРЕХИ

Пешо си спомни за сменения ключ едва на другия ден към обед. Той бръкна в джоба си, за да извади оттам някакво стъкло топче, напипа ключа и веднага спомените нахлуха в главата му. Ой, горкият човек! Та нали той каза, че това му е единственият ключ? Трябваше досега да го намери, да поправи грешката! Може би всички в къщата са излезли и като се върнат – няма да могат да отворят вратаа!

Но как да намери човека с белите дрехи, когато не знае името му? Изведнъж той си припомни с необикновена яснота – пълничък, закръглен, с широко, леко подпухнало лице, такова, каквото имат късостата, и като че ли покрито с мрежа от многобройни гънчици. Пешо се намръщи – нещо неприятно имаше в спомена, но вече не можеше да разбере какво е то – може би външността му, може би мазният поглед, може би фалшивото му любезно държане. Споменът беше толкова неприятен, че Пешо изведнъж се изпълни с неприязън. Такъв човек не заслужава май да го търсиш. Ще отидеш при него, ще му дадеш ключа, а той ще го грабне, без дори да поблагодари. По-добре е Пешо да чака, пък нека онзи го търси.

Все пак, като поразмисли малко, Пешо реши, че един пионер не бива да постъпва така. Нищо, нека сам той да го потърси! Вярно, че не знае името му; но нали знае къщата му. Коста, синът на портиера, познава всички хора в кооперацията, лесно ще го намерят. Като стигна до това решение, Пешо бързо се запъти към голямата бяла кооперация, в която живееше един от най-добрите му приятели – синът на портиера. По това време той обикновено заместваше баща си.

Но Коста не беше в портиерската стаичка, макар тя да беше отключена. В такива случаи през зимата той обикновено е при парното отопление, където „поддържа налягането“, но къде може да бъде сега? Пешо се запъти към задното дворче, но внезапно спря на прага, едва ли не се върна назад. Там той само за миг бе зърнал кокетната карирана рокличка на Юлия.

Момиченцето не беше само. Коста седеше върху купчина тухли и намръщено дялкаше с дребно ножче челик. Босите му крака, тънки и сухи, бяха свити почти до брадата, на намръщеното му лице ярко бе изписана досада. Нямаше никакво съмнение, че тази досада бе предизвикана у него от Юлия, макар тя да се правеше, че не забелязва нищо.

Момиченцето стоеше на един крак, другия размахваше широко напред–назад и внимателно се взираше в портiererския син. И двамата не забелязваха, че Пешо стои изправен до вратата и се колебае – да се върне ли, или да отиде при тях.

– Днеска къде ще ходите? – попита внезапно Юлия.

– Никъде – отвърна мрачно Коста, без да вдига очи от челика си. – Днеска цял ден съм на работа.

Юлия помълча.

– Аз пък си мислех, че днес ще ходите на тавана...

– На какъв таван? – с такъв безучастен вид попита Коста, че веднага се издаде.

– Горе на тавана на кооперацията...

– Може! – отвърна с досада Коста. – Тебе кой ти каза?

– На мене ли? – трепна Юлия. – Ами че никой – аз просто тъй, попитах.

– Кой ти каза? – сърдито настоя Коста. Юлия престана да люлее тъничкото си краче.

– Ако искаш да знаеш, Бебо ми каза – отвърна тя предизвикателно. – Вие си мислите, че като не ми казвате, та няма кой да ми каже...

– Добре, добре! – поклати заканително глава Коста. – Тъкмо и на него вече нищо да не казваме!

– Ами мене ще ме вземете ли? – вече с напълно миролюбив той попита Юлия.

– Къде да те вземем?

– Как къде? Ами че на тавана!

– Не може! – отсече сърдито Коста.

– Защо да не може?

– Ей тъй – не може! Първо, момичета не вземаме и второ, за какво да те вземаме? Веднага ще си изцапаш рокличката и ще се разцивриш...

– Ама аз ще си облека старата рокля! – с последна надежда настоя Юлия.

– Не може! – отново строго отсече Коста. – И хич не ги обичам тия, които се завират, без да ги каниш!

Юлия безпомощно отпусна рамене. Наистина има ли по-голямо удоволствие от това да тършуваш по старите тавани! Само колко е тъмно и... страшно – не, не е страшно, интересно е... Навсякъде висят стари дрехи, търкалят се счупени столове, празни бутилки, изтърбушени канапета, кафези, ютии без дръжки, пробити тенджери и какво ли не още. Като се поразтърси малко човек, какво ли не може да намери –

някоя кукла без глава, кутия за бои, голям кристал, пощенски марки, дори някой хербарий с най-интересни растения, забравени там от много години. Как сега да изпусне такава рядко забавление?

– Моля ти се, Коста! – каза Юлия почти разплакана. – Пусни ме да дойда с вас! Ако ме пуснеш, ще ти дам една много интересна... работа!

Едва сега момчето вдигна глава и я погледна.

– Каква работа? – попита той сериозно.

Но Юлия още не бе намислила каква именно.

– Ще ти дам... ще ти дам... а-а-а... една карта на Америка!

Коста примигна – толкова голямо бе изкушението. Хубаво е човек да има карта на Америка. Четеш например роман от Майн Рид и веднага намираш там или река, или пустиня, или грамадно езеро, или пък водопад...

– Ох, не може! – въздъхна Коста явно разколебан.

– И ще ти дам още – забърза Юлия, – ще ти дам да ми поправиш самопишещата писалка!

Това вече беше много, Коста усети как ръката го засърбя. Отдавна не беше поправял никаква писалка и ако му падне сега една в ръчичките... Тъкмо бе решил да се предаде и погледът му внезапно попадна на вратата, съзря Пешо, който се взираше в него с мълчалив укор.

– Дума да не става! – отвърна той бързо и етана от мястото си. – Здрасти, Пешо!

Юлия бързо като кукла се обърна на петата си. Лицето и изведнъж пребледня, очите и широко се разтвориха. Пешо я изглежда мълчаливо, после навъсено из-бърбори:

– Не бой се, няма да те изям!

Но момичето все още го гледаше уплашено, готово всеки миг да хукне.

– Казах ли ти, че нищо няма да ти направя! – с досада повтори Пешо и направи няколко крачки напред. – Каквото било – било...

Настана неловко мълчание. Лицето на Пешо потъмня съвсем, устните му се свиха.

– И още едно нещо искам да ти кажа... да ти се извиня! – започна той глухо.

– Ах, моля ти се, за какво ще ми се извиняваш! – запелтечи разтревожено Юлия. – Не трябва да ми се извиняваш!

– Не, не – трябва! Искам да кажа, че не си буржоазка... Щом си пионерка – значи не си буржоазка... Може да си глезла, ама то е вече друга работа...

Юлия го погледна недоверчиво, после се приближи съвсем до него.

– Ами тебе... биха ли те? – попита тя протичко. Пешо почервения. Ето значи как тя си обяснява неговото извинение.

– Как тъй ще ме бият! – възкликна той възмутен. – Мене никога не ме бият!

– А пък мене ме потупват понякога – каза просто–сърдечно Юлия. – Случва се.

– Тебе може! – съгласи се мрачно Пешо и погледна към Коста. – Хайде ставай, искам да те питам нещо!

– А да дойда ли с вас на тавана? – каза внезапно Юлия, като го гледаше с надежда в очите.

– Не може! – намръщи се Пешо и добави сухо: – Веднага гледаш да използват!

Двамата отидоха в портиерската стаичка. От няколко месеца за децата нямаше по-интересно място в кооперацията от стаята на портиера, макар тя да беше тясно и тъмно помещение, свряно между асансьора и стълбището за мазето, със също такъв тесен, отдавна немит прозорец, обърнат към задния двор. Но нито теснотата, нито слабата светлина, която едвам се процеждаше през стъклото, не можеше да наруши очарованието, което тая стаичка имаше за момчетата.

Откакто бай Цеко, бащата на Коста, бе привлечен на работа в профсъюза на портиерите, длъжността му в кооперацията изпълняваше неговият син. Пешо и до ден днешен завиждаше на приятеля си за чудната ловкост, с която той изпълняваше портиерските си задължения. Докато децата играеха весело на улицата, Коста стоеше пред „портиерската“ и на лицето му се сменяваха последователно ту любезна услужливост, ту ледена сериозност – в зависимост от това, дали поискваха от него справка или заминаваха нагоре по стълбите, без да му обърнат внимание.

Понякога дълго време, особено следобед, никой не минаваше по стълбището. Но дори и тогава за Пешо бе интересно да седи там заедно с Коста и да наблюдава безбройните илюстрации, залепени по стените на тясната стаичка. Там имаше всичко – футболният отбор на „Ударник“, Затопек на Олимпиадата, боят на Пап с американския негр Уеб, Московската обсерватория, вулканите в Камчатка, Байкалското езеро, танкова атака при Сталинград, летецът Мересиев и още много неща, които бяха станали на момчетата съвсем близки.

Те и сега отидоха в стаичката, затвориха вратата почти пред носа на Юлия и важно се разположиха на столовете.

След като изслуша историята с разменените ключове, Коста

потърка с длан острата си брадичка, така както бе виждал да прави баща му. Неговото дълго сухичко лице изглеждаше озадачено.

– Колко годишен ти се видя човекът? – попята той учудено.

Пешо се замисли – винаги му беше крайно трудно да определя годините на възрастните хора.

– Ами трябва да имаше четиридесет-петдесет, ако не и повече.

– Дебеличък, казваш?

– Доста дебел... Такъв един, с бели дрехи!

– Няма такъв човек в нашата кооперация! – веднага и с решителен тон заяви Коста.

– Е как може да няма! Той сам каза, че живее тука!

– Ти ли ще ми казваш кой живее в кооперацията? – обиди се Коста.
– Нали човекът има малко момиченце?

– Тъй каза...

– Добре, в къщата има три момиченца... На Павлина татко и е млад, носи значка ГТО... На Зорето пък не е в България – сега специализира нещо в Унгария, но и той е млад. Само бащата на Верка е възрастен, но пък той е слаб като клечка...

– Сигурен ли си?

– Как може да не съм сигурен... Та аз на хората тук и зъбите им зная!

Пешо сам разбираше, че Коста не се хвали, и объркан замълча. Що за чудна и тайнствена история. Значи човекът с белите дрехи ги е излъгал! Но защо пък ще ги лъже? Какъв интерес може да има от това! И защо един възрастен човек може да лъже деца без никаква нужда?

Докато размисляха и се чудеха, в стаичката пристигна Веселин. Той изслуша с вдигнати вежди странната история, после, без да каже нито дума, дълбоко се замисли. Внезапно лицето му светна, в очите му се появи чуден блясък – той винаги изглеждаше такъв, когато разказваше на момчетата своите изобретения.

– Да видим какво може да бъде! – поде Веселин. – Каквото и да е, но ключът не е паднал от небето... Щом човекът не живее в тая кооперация, значи живее в една от съседните – лявата или дясната... Иначе откъде ще дойде тоя ключ?

Малко чудно е – каза Пешо. – Съседните кооперации са доста далече...

– Не са много далече – възрази Коста.

Излязоха в задното дворче. Двете съседни кооперации бяха на десетина метра от мястото, където бе паднал ключът.

– Значи – дълбокомислено поклати глава Веселин, – за да падне тук ключът от съседните кооперации, той е бил хвърлен, а не е бил изпуснат...

– И то здравата е бил хвърлен! – каза Коста. – Питам се аз, защо това дете ще хвърля толкова силно ключа?

– Ами било е сърдито, хвърлило го – отвърна Пешо. – Такива работи стават... Тримата се замислиха.

– Знаете ли какво? – пръв предложи Коста. – Ще проверим от порттиерите на съседните кооперации, дали там живее такъв човек!

– Много хубаво! – съгласиха се почти в хор в другите двама. – Да отидем веднага!

Коста заключи порттиерската стаичка и тримата се-упътиха навън. Тъкмо излязоха пред външния вход и спряха като заковани на прага.

Срещу тях по тротоара идваше човекът с белите дрехи. Пълното му лице изглеждаше подпухнало, очите му зачервени. В ръката си той държеше грамадна чанта за пазар.

ТУК ИМА НЕЩО

Тримата приятели бяха така стреснати от неочакваната среща, че не успяха дори да гъкнат. Докато Коста и Веселин си разменяха бързи учудени погледи, Пешо не сваляше очи от странния човек с бели дрехи. В този момент и непознатият погледна към него, но само за миг и бързо отместа погледа си. Все пак колкото и бърз да беше този поглед, Пешо усети, че онзи го позна – нещо неприятно и студено се мярна в зеленикавите му очи. В следния миг той вече отмина, без да се обърне повече.

Пръв се съвзе от смайването Коста.

– Този ли беше? – попита той тихо, като все още се взираше в широкия равен гръб на човека с белите дрехи.

– Този! – отвърна Веселин.

– Този! – тихо се съгласи Пешо.

– Ами тогава защо не го спряхте?

И двамата не можеха да обяснят защо. След всичко, което те бяха мислили за него, сега за миг се бяха почувствували и гузни, и виновни, неочакваната среща просто ги бе заковала на местата им.

– А интересно защо той се направи, че не ни познава! – замислено запита Пешо.

– Може да не ни е видял! – предположи Веселин. Не, видя ме и ме позна – каза намръщен Пешо. – Пък се направи, че не ме познава!

– Значи още не знае, че ключовете са сменени – намеси се Коста. – Това е доста чудно...

– А най-чудно е, че за пръв път го виждам по нашата улица...

– Не, не! – енергично възрази Коста. – Виждал съм го, той живее в съседната кооперация... Още сега ще питам бай Ламби за него...

Бай Ламби бе портиерът на кооперацията, която се намираще вляво от тази, в която живееше Коста. Когато отидоха при него, той миеше с голям парцал мозайката на стълбището и нещо тихо си мърмореше пред носа. Мършавото му лице бе както винаги обрасло с гъста четина, погледът заядлив и лош, но момчетата не се сърдеха, защото знаеха, че боледува от стомашна язва.

– Бай Ламби – започна внимателно Коста, – как се казваше този дебелият човек с бели дрехи, дето мина оттук преди малко?

– Какво ти влиза на теб в работата! – сърдито измърмори бай Ламби.

– Ей тъй – питам...

– Питай тогава тоя, що духа...

Момчетата се спогледаха. Коста се позамисли, после хитро подхвърли:

– Едно писмо има при нас с погрешен адрес... Мислех си дали не е негово...

Едва сега бай Ламби погледна момчетата.

– Асен Тороманов се казва... Отскоро живее тук...

– Май че беше нещо журналист? – хитро подхвърли Коста.

– Какъв ти журналист! – отвърна сърдито бай Ламби – Има там някакво дюкянче за брошки и карфици...

– Ааа, да не грешиш нещо... Щом има дюкянче, защо не си стои в дюкянчето? Сега е работно време...

– Ти нали за тоя питаш – дето сега мина, с белите дрехи?

– За него де...

– На дюкянчето стои жена му...

– Ами кой му гледа детето?

– Какво дете?

– Ами нали има едно малко момиченце?

– Я ми се махайте от главата! – отново се разсърди бай Ламби. – Какво момиченце! Няма никакво момиченце!

– Ама, бай Ламби, сериозно те питаме! – каза учудено Коста. – Аз знам, че той има момиченце!

– Щом толкова знаеш, хващай пътя! – кресна нервният портиер и отново се наведе над стълбището.

Момчетата мълчаливо се спогледаха. Да изкопчат нещо повече от портиера им се струваше безнадеждно, но и това, което им каза, не беше малко. Значи човекът с белите дрехи ги е излъгал и за момиченцето, той няма никакво дете. Или пък бай Ламби не знае? Тримата стояха смаяни край мълчаливия портиер и не знаеха какво Да предприемат.

Пръв Пешо се досети.

– Да проверим в списъка! – каза той тихо. – Нали всяка къща има списък на хората, които живеят в нея?

Списъкът се намираще до входната врата на кооперацията, върху голямата дъсчена кутия, в която бяха заключени електромерите на всички апартаменти. Не беше много трудно да открият името на Асен Тороманов и да прочетат всичко, което бе написано за него. Той живееше на четвъртия етаж, вход номер три. Беше петдесет и три годишен, женен, по професия търговец. Освен неговото име бе вписано и името на

Възкресия Тороманова, четиридесет и пет годишна, женена, съпруга на Асен Тороманов, домакиня. За апартамент номер три не беше споменато никакво друго име – нито на дете, нито на възрастен.

Трите момчета мълчаливо излязоха от кооперацията и се върнаха в портиерската стаичка на Коста. Макар да мълчаха, и тримата усилено размисляха, но мислите им до никъде не можеха да ги доведат.

– Казах ли ви аз на вас! – промърмори най-сетне Веселин. – Виждате ли?

Другите двама го погледнаха сърдито. Какво им бе казал? Нищо не им бе казал.

– Тук има нещо! – тържествено заяви Веселин.

– Какво нещо? – мрачно попита Пешо.

– Не знаем какво е, но работата на този човек не е чиста. Той непрекъснато ни лъже. Най-напред ни излъга за кооперацията, после и за момиченцето. Ясно е, че няма никакво момиченце! За какво лъже този човек?... Тук има нещо!...

Тримата отново замълчаха, потокът от странни и объркани мисли просто ги замайваше.

– Тука и една друга чудна работа има – обади се Пешо. – Кой е хвърлил тогава ключа? Щом няма момиченце – или човекът, или жена му. Мене не ми е ясно защо един човек ще си хвърля ключа през прозореца, пък после ще ходи да го търси. Ако ключът му трябва – той няма да го хвърля, а ако не му трябва – няма да го търси. Не е малко дете, че да не знае какво прави!

Това последно заключение беше така ясно и просто, че тримата ококорено се спогледаха.

– Тук има нещо! – отново тържествено заяви Веселин и очите му сякаш светнаха.

Действително този път и тримата се увериха, че тук има нещо, но какво? Може би нещо интересно и важно, но може би и нещо съвсем случайно! Как да разберат, как да проникнат в тая доста чудна история?

– Кой знае! – усъмни се Коста. – Може да е нещо съвсем глупаво!

– Не, не, не! – енергично се възпротиви Веселин. – Според мене тук има нещо лошо! Защо ни излъга този в коя къща живее? Мислиш – за удоволствие? Сигурно не е искал да знаем къде живее! Значи бил е гужен, не му е била съвсем чиста работата!

– А интересно е защо преди малко човекът не си потърси отново ключа – попита Коста. – Право да ви кажа, цялата работа ми се вижда страшно заплетена!

– Заплетена ами! – с удоволствие възкликна Веселин. – Нали ви казвам!

– Сега ще видим, като се върне, как ще си отвори! – малко ехидно забележи Коста.

– Може жена му да отвори отвътре! – каза Пешо.

– Жена му ли? – тържествуващ възкликна Веселин – Ами нали жена му е в магазина. Нали тя продава там... брошки!

– Вярно! – съгласи се Коста. – Сега на обед ще разберем всичко!

Но до обед имаше още два часа. Тия два часа момчетата прекараха в малката квартална градинка, която се намираше точно срещу жилищните сгради. Времето изтече мъчително бавно. Разговорът им не вървеше, мислите им постоянно се връщаха към чудната история с ключа. От време на време Коста отиваше до своята портиерска стаичка, но не го свърташе там, отново се връщаше при приятелите си. Когато мина един часът, момчетата почнаха да се безпокоят. Време беше за обед, навярно ги чакаха вече по домовете им, навярно майките им отваряха прозорците, за да ги търсят по улиците. Трите момчета се притулиха още по-тясно зад люляковите храсти, но нито за миг не изпускаха из погледа си улицата.

– Знаете ли какво? – предложи Коста. – Вие вървете да обядвате, пък аз ще пазя!

Пешо и Веселин енергично отказаха. Макар времето да течеше бавно, на тях им беше интересно тук, чувстваха се едва ли не като ловци в засада. Особено възбуден и развълнуван беше Веселин – непрекъснато някакви фантастични мисли минаваха през главата му, мяркаха му се престъпници, бандити, диверсанти. Все пак да сподели всичките си мисли той не смееше – усещаше, че другите все още се съмняват.

Най-после човекът с белите дрехи се зададе от края на улицата. Тоя път той не беше сам – редом с него вървеше слаба жена с червени боядисани коси, доста добре облечена. Макар да не беше вече млада, устните и бяха ярко начервени, също такива червени бяха обувките и лачената и чантичка. Както преди няколко часа човекът с белите дрехи носеше в ръцете си голямата пазарска чанта, тоя път доста пълна, защото краищата на няколко бели хляба се подаваха навън. Момчетата замръзнаха на местата си. – Знаете ли какво? – продума тихо Коста. – Аз ще тръгна след тях! Ще видя къде ще влязат, как ще отключат! Вие чакайте тук!

Преди още момчетата да продумат, Коста тихомълком се измъкна от скривалището. Пешо и Веселин видяха как бавно прекоси улицата, как зашляпа с босите си крака по тротоара, като уж разсеяно зяпаше по

етажите, сякаш очакваше да види там някакъв познат. След малко съпрузите Тороманови изчезнаха във входа на жилищния дом, Коста усили крачките си и влезе след тях. Улицата отново остана съвсем безлюдна.

Изминаха пет минути, които се сториха на момчетата цяла вечност.

Най-после Коста излезе от кооперацията и бързо се запъти към тях. Още по лицето му те познаха, че се е случило нещо. Той се примъкна до гъстия листак на люляците и се отпусна на земята със зачервено лице.

– Какво стана? – попита нетърпеливо Пешо.

– Стана! – отвърна загадъчно Коста, като нарочно се бавеше, за да възбуди любопитството им. – Интересна работа стана! Нашият човек се изправи пред вратата на апартамента, бръкна в джоба си, извади оттам един ключ и преспокойно си отвори!

– Видите ли? – възкликна отново Веселин. – Казах ли ви аз? Значи смененият ключ не е от неговия апартамент!

– Може да има и два ключа от апартамента си! – каза Пешо, макар вече сам да не вярваше в това.

– Но нали каза, че няма друг ключ? – възкликна Веселин.

– Значи пак ни е излъгал!

Коста, който тайнствено мълчеше до тях, внезапно се намеси.

– Аз измислих нещо! – каза той. – Нали единият ключ на човека е у нас? Следобед, когато двамата излязат, ще се качим горе и ще проверим дали нашият ключ може да отвори вратата му!

– Екстра работа! – извика Веселин.

– Хубаво си го измислил – добави Пешо.

След като взеха това решение, и тримата се успокоиха. Пешо и Веселин отидоха да обядват, Коста остана да пази пред кооперацията. Не трябваше в никои случай да пропуснат излизането на Тороманови. Това беше необходимо, за да изпълнят свободно задачата си.

ШУМ ЗАД ПРОЗОРЕЦА

Към четири часа следобед семейство Тороманови напусна жилищната сграда и се запъти бавно по улицата. Тоя път човекът с белите дрехи беше без чантата за пазаруване, широкото му лице изглеждаше съвсем неподвижно и незаинтересовано от околния свят. Щом Тороманови свиха по първата напречна улица, тримата приятели бързо се измъкнаха от своето скривалище в кварталната градинка и поеха към дома. Пред външния вход Пешо внезапно спря.

– Веселине, ти ще останеш тук! – каза той решително.

Веселин вдигна смаян веждите си.

– Аз да остана? Защо?

– Защото някой трябва да ни пази! Хората мога да се върнат!

Това беше напълно разумно, но Веселин целият се наежи.

– А защо аз да остана? Нека остане Коста!

– Не, ти ще останеш! – поклати решително глава Пешо. – Коста знае точно вратата!

– На нея нали има надпис?

– Може да има, но ти ще останеш да пазиш!

– А защо пък ти да не останеш?

Пешо го погледна учуден – наистина само това не бе му минавало през ума, Коста, който внимателно слушаше спора, се почеса загрижено по носа.

– Нали Пешо е командирът! – каза той не съвсем решително. – Нали той командува цялото ято!

– Да, но тука не сме на самолетите, тая работа е друга...

– Все едно! – каза сърдито Коста. – Но ако толкова не искаш да останеш, тогава ще остана аз...

– Добре, добре, няма нужда! – измърмори Веселин и обърна гръб, но лицето му си остана намръщено.

Пешо и Коста влязоха във входа малко подтиснати от неочаквания спор. Стълбището беше тихо и прохладно, тук не блестеше яркото лятно слънце. На етажните площадки те несъзнателно поспираха за миг и подозрително поглеждаха затворените врати. Сега им се струваше, че през малките стъклени шпионки ги поглеждат недоверчиво дебнещи очи, че с укор и съмнение ги отправят нагоре по стълбите. Когато двамата приятели спряха на четвъртия етаж и зърнаха медната табелка на

апартамента, те едновременно усетиха как силно бият сърцата им. Никога досега те не бяха вършили такава опасна и забранена работа, никога не бяха отваряли чужди врати. Пешо бръкна в джоба си със запотена ръка, която така много се бе сгорещила, че усети ключа като парченце лед.

– Ами ако има вътре някой! – каза той шепнешком. Лицето и на Коста бе съвсем разколебано.

– И аз туй си помислих! – отвърна той тихо.

– Може да им е пристигнал гост, може той да им отваря вратата отвътре...

Коста прехапа устни. И това е възможно! Понякога у тях идваше баба им, стоеше с месеци, а не я вписваха в жилищното табло.

– Тогава да се върнем! каза смутено Коста.

– Не! – късо и решително отвърна Пешо. – В никакъв случай!

Коста го погледна, учуден от бързата промяна. Можеше ли той да разбере, че Пешо си бе спомнил внезапно за Веселин, който ги чакаше долу при входа, че си бе представил за миг подигравателния му поглед. Хубав командир, който се изплашва още при първата опасност!

– Ти пази на стълбите! – вече с по-висок глас добави Пешо и решително се запъти към входната врата на апартамента.

Когато пхна ключа в секретната ключалка, сърцето му отново силно заби. Струваше му се, – че всеки миг вратата ще се отвори пред носа му, че на прага ще се покаже сърдит човек и ще го хване за ухото. Все пак, колкото и да беше смутен, той разбра, че ключът малко трудно се вмъкна в ключалката. Не оставаше, освен да превърти. Раз-два!

– Не може! – каза Пешо тихо и обърна към Коста запотеното си лице.

– Опитай още веднъж!

Пешо опита отново, но ключът не можеше да се превърти – беше вече съвсем ясно, че не е за тази ключалка.

– Не може! – повтори той с леко разтреперан глас.

– Добре, тогава да се махаме! – отвърна Коста, като поглеждаше надолу по стълбите.

Пешо дръпна ключа обратно, но той не помръдна. Уплашен, той го задържа силно. Никакъв резултат. Изведнъж момчето усети как студена пот обля гърба му.

– Не може! – каза той.

– Е, разбрах, да отиваме!

– Ключът не излиза – поясни Пешо.

Коста отново погледна надолу по стълбите – стори му се, че на партера щракна вратата на асансьора.

– Ела да пазиш ти!

Коста отиде до вратата, улови ключа и със съвсем леко движение, сякаш нищо не е било, го измъкна навън. Докато двете момчета слизаха бързо надолу, струваше им се, че цяла планина се е смъкнала от плещите им. На улицата ги чакаше Веселин – лицето му се бе удължило от нетърпение.

– Е! – попита той изразително.

– Ключът не лови! – отвърна замислено Коста. – Той не е от тяхната врата!

Една минута трите момчета стояха мълчаливи и неподвижни на улицата – без да се поглеждат, всеки със своите мисли. След здрачевината и прохладата на стълбището сега улицата им се виждаше необикновено бляскава и гореща.

– Да отидем в портиерската! – предложи пръв Коста, като местеше босите си крака по горещия плочник.

Предложението беше добро. Те отидоха в портиерската стаичка, заключиха вратата и окачиха един вестник над малкото и кръгло прозорче към стълбището. Така изолирани от целия външен свят, те можеха спокойно да размислят за всичко, което се бе случило.

– Тая работа никак не ми харесва! – заговорви пръв Веселин. – Тука вече действително има нещо!

Сега вече Пешо повече от всички други бе убеден в това. Умът му усилено работеше, но не можеше да стигне до нищо.

– Най-важното е ключът! – каза той тихо.

– Разбира се, ключът! – оживено се съгласи Веселин. – Каквото и да е, но тоя ключ отваря някаква врата! Така ли е?

– Така! – кимна Коста.

– Щом е така – продължи увлечен Веселин, – работата става много интересна! Кажете ми, защо тоя човек има ключове от два апартамента?... Защо е хвърлил ключа?... Защо след това пак си го търси... Защо и досега още не знае, че е изгубил истинския ключ?... Защо ни излъга няколко пъти? – Очите на Веселин просто заблестяха от възбуждение.

– Виждате ли каква заплетена история? – добавя! той със заекване. – Сто на сто тука има някаква конспирация... Тоя човек е фашист, крои нещо мръсно на държавата!...

Думите бяха така смело казани, че и тримата замълчаха настръхнати. Работата, която отначало им се струваше едва ли не забавна шега,

започна да става необикновено сериозна и опасна.

– Щом е така – обади се пръв Коста, – ще трябва веднага да обадим на милицията!

– На милицията? – трепна развълнуван Пешо. – Само това не трябва да правим!

– Как тъй – не разбра Коста. – Ами всички ние сме съзнателни пионери! Това е просто... как да ви кажа... това е наш дълг!

– Чакай, не бързай. Ами че още нищо няма и нищо не е станало!

Ами ако цялата работа излезе някоя дреболия? Нали после всички ще ни се смеят?

– Не е дреболия! – на свой ред ядосан каза Коста.

– Може и да не е, пък те да помислят, че е дреболия. Голяма работа станала – някакъв си човек имал ключове от два апартамента!

– А кой е хвърлил ключа и защо го е хвърлил? – попита мрачно Веселин.

– Отде ще знам! – вдигна рамене Пешо. – Може да го е хвърлило момиченцето...

– Ами ти нали знаеш, че те нямат никакво момиченце! – сърдито се обади Веселин.

– Те нямат, но може да е дошло на гости.

– Да но човекът каза, че момиченцето е негово!

– Казал! – вдигна с досада рамене Пешо. – Ти не си ли разбрал, че възрастните, като ги мързи да обясняват нещо, предпочитат да излъжат...

Веселин отчаяно млъкна. Наистина всичко можеше да бъде и така, както Пешо им го обясняваше, но нещо вътре в него сякаш му подсказваше, че работата в същност е съвсем друга.

– Е, добре, ти какво предлагаш! – въздъхна той Пешо се замисли.

– Предлагам засега да не казваме нищо на милицията – продължи Пешо. – Нека проучим по-добре работата, пък тогава! Първото нещо е да разберем каква врата отваря вторият ключ. Разберем ли това ще ни бъде по-лесно да разберем и всичко друго – случайна работа ли е тая, или има нещо опасно...

– А как да разберем, това не е шега работа! – въздъхна Коста.

– Много просто – ще следим човека! – каза разгорещено Пешо. – Ще го следим непрекъснато къде ходи, с кого се среща, какви работи върши! Ще вървим непрекъснато като разузнавачи по дирите му... Ако го следим добре – не може да не разберем каква му е тайната...

– Тая работа не е лесна! – почеса се Коста – Ще можем ли да я

свършим?

– Ще можем! – възкликна възхитено Веселин. – Сто на сто ще можем! Ох, да видиш колко ще бъде интересно!

Коста стана разтревожен от мястото си.

– Не знам! – вдигна той рамене. – Все си е по-хубаво да кажем на милицията! Там хората си знаят работата, ясно им е какво трябва да се направи!... – Ще вземем нещо да изпортим, пък после като пионери как ще носим отговорност!

– Ще носим! – троснато възрази Пешо.

– Нали ти казах, щом стигнем до нещо сигурно или щом почне да става опасно – веднага ще обадим в милицията!

– Добре, съгласен съм! – все още колебливо продума Коста.

– Браво, да живееш! – възхитено възкликна Веселин. – Така е най-хубаво!

Една минута трите момчета радостно мълчаха. – Стайката вече не им се виждаше така тъмна, сега тя бе най-хубавото кътче на земята. При мисълта за бъдещите приключения и за бъдещите интересни разкрития очите и трите, момчета радостно заблестяха.

– А какво ще правим с ключа? – досети се внезапно Веселин.

Беше им чудно, че тая проста мисъл не им бе идвала на ум досега. И тримата се замислиха.

– Според мене – обади се Коста – най-добре е да върнем ключа на човека... Ако го задържим у нас, той може нещо да се усъмни... Щом ще го следим, по-добре е да няма никакви съмнения...

Право е, и аз така мислех – кимна Пешо. Настана кратко мълчание.

– Имам една идея! – възкликна Веселин. – Чудесна идея!

– Сам си хвалиш идеите! – малко подигравателно го погледна Пешо.

Но Веселин не се смути.

– Да му върнем ключа – това е хубаво! – продължи той. – Но представете си, че тоя ключ ни по-трябва! Предлагам да отидем при ключаря и да си поръчаем един или два също такива ключове!

Сега и Пешо трябваше да се съгласи, че идеята е наистина чудесна. Като размислиха, те решиха, че трябва веднага, без да губят никакво време, да приготвят резервните ключове. Човекът с белите дрехи можеше още тая вечер да си потърси ключа.

– Аз познавам един ключар – каза Коста. – При него съм носил много пъти ключове от кооперацията... Случвало се е да направи нови ключове за половин час, Докато почакам малко при него.

Тогава да вървим веднага! – предложи Пешо. И тримата станаха енергично от местата си. – Ами пари? Имаме ли пари? – попита предвидливо Коста.

Не успяха да му отговорят. В същия миг някъде навън, под тясното изпращено прозорче на портиерската стаичка, се чу силен шум – сякаш падаха сандъци, сякаш нещо се чупеше – после тънък женски писък долетя до ушите им. Без да кажат дума повече, и тримата полетяха навън – край стълбището, през вратичката на черния вход, до задното дворче.

Това, което видяха, ги накара да спрат едновременно и да втренчат изумено очи в чудната гледка. Там, под тясното прозорче, сред разбутаните и изпочупени амбалажни сандъци и тенексии за смет, лежеше Юлия и уплашено гледаше към тях. Хубавата и карирана рокличката бе разцепена на две от някакъв пирон, колената и бяха здравата ожулени, но тя не плачеше, дори не помръдваше от мястото си – само се взираше в тях с широко отворени очи.

Само за миг всичко им стана ясно – тя бе подслушвала през счупеното стъкло на прозореца!

– Какво правиш там! – възмутено попита Пешо. Юлия мълчеше, не помръдваше – само крачетата ѝ стърчаха смешно между сандъците и тенексииите.

– Чуваш ли? – повтори със същия глас Пешо. – Тебе те питам, какво си правила?

– Нищо! – едва чуто отвърна момиченцето.

– Как тъй нищо! Хи си подслушвала! Юлия не отговори.

– Питам те, подслушва ли! – изкрещя заканително Пешо и направи няколко крачки напред.

Юлия уплашено премигна.

– Подслушвах – каза тя сломено, без да помръдне от мястото си.

– Всичко ли чу? – попита отчаяно Пешо.

И по лицата на другите двама – личеше същото това отчаяние от неочаквания грозен провал, който можеше да сложи край на всичките им мечти.

– Всичко – съгласи се тихо Юлия.

Първата мисъл на Пешо бе да отиде при нея и здравата да я напердаши. Как се осмелява тя така подло да подслушва, така безмилостно да разрушава всичките им планове? Но безпомощният вид на момиченцето, нейните уплашени очи и може би откровените и отговори за миг смекчиха сърцето му. „Трябва да бъдеш кавалер!“ – спомни си той внезапно думите на баща си. „Да бъда кавалер! Ух, не е лесно!“ Без да каже

дума повече, Пешо приближи и внимателно измъкна Юлия измежду сандъците. Докато я вдигаше, той усети, че тя леко трепери – от страх ли, или пък от току–що преживяното пременение – това не можеше да се разбере.

– Не бой се, няма да те изядем! – каза мрачно Пешо. Юлия стреснато гледаше ожулените си колене, но примирителният тон на момчето я ободри.

– Хубаво си се наредила! – обади се зад гърба и с известно злорадство в гласа си Веселин. – Така ти се пада!

– Остави я! – измърмори недоволно Пешо и се обърна към момиченцето. – Ела с нас!

Момчетата почти блъснаха Юлия в портиерската стаичка, но те останаха навън. Погледите и на тримата изразяваха пълно отчаяние.

– Сега какво да правим! – пръв заговори Пешо. – Щом знае Юлия, значи знае целият град...

– Ще я заплашим! – каза твърдо Веселин. – Ще я накараме да се закъдне, че няма да издаде нищо.

– И аз така мисля! – обади се сърдито Коста. – Дяволска маймуна, как ни изненада!

Ние сме си виновни! – каза мрачно Пешо. – Още в началото се изложихме! Може ли тъй – да не вземем никакви мерки! Сега всичко пропада!

– Не е пропаднало! – намеси се Веселин. – Здравата ще я заплашим! Ще и кажем – само една дума да издадеш и ти отрязваме езичето като нищо!

– Вятър работа! – въздъхна Пешо. – Днеска ще я заплашим, пък тя утре ще забрави и ще ни издаде!

– Дяволско нещастие! – мрачно измърмори Коста.

– Добре, тогава да я накараме да ни даде честна пионерска дума!

Това предложение на Веселин ги накара да се замислят. Виж, тази работа е вече по-друга, никой истински пионер не може да пристъпи честната си пионерска дума! Тримата приятели влязоха в стаичката вече значително успокоени. Юлия беше съвсем близо до вратата и по смутеното и лице те разбраха, че отново се е опитвала да подслушва.

– Ей че си лошо момиче! – не се стърпя Коста. Току си завираш гагата, дете не ти е работа!

– Чу ли какво си приказвахме? – запита Пешо. Юлия врътна обидено рамене.

– Бре! Пък аз не подслушвах!

– Знам, знам – ти не си от тия, дето подслушват! – усмихна се Веселин. – Та как може, ти нали си уж пионерка...

Юлия се намуси, седна на един от столовете.

– А като подслушваше на прозорчето, Какво чу? – запита Пешо.

– Чух...

– Знам, че си чула, но какво?

Юлия не отговори. В миг тя обърна към тримата приятели широко отворените си блеснали очи и със затаен тайнствен глас прошепна:

– И аз искам да вляза във вашата банда!

– Каква банда! – трепна Пешо. – Та ние да не сме нещо бандити?

– Знам, знам аз, всичко разбрах! Искам и аз заедно с вас да търся ключа!

– Кой ключ?

– Ами че ключа, Дето отваря стаята! – Каква стая?

– Ами стаята на Тороманов!

– Разбрала си ти, нищо не си разбрала! – каза с досада Коста. – Отде ти идват на ума такива глупости!

– Само ако посмееш да ни издадеш, ще те направим на пестил! – закани се Веселин.

– Да, ама ще ме пуснете ли в бандата?

– Нали ти казахме – каква банда, ние не сме бандити! – отвърна Веселин. – Ние сме пионери и действуваме на пионерски начала!

– И аз съм пионерка!

– Пионерка си ти, ама дрънкаш, какво знаеш и какво не знаеш! – намеси се Пешо. – То не е за деца работа, пък на всичко отгоре и за момичета.

– Щом е така, аз ще кажа на милицията! – заяви решително Юлия.

Тримата приятели изтръпнаха. В тоя миг им идваше да я хванат и така да я натупат, че да и посинеят бузите.

– Какво ще кажеш на милицията? – все пак съдържано запита Пешо.

– Ще и кажа, че не искате да и кажете!

По упоритото изражение на момиченцето, по решително свитите устни те почувствуваха, че тя ще изпълни заплахата си. Положението започна да става съвсем безизходно, те се спогледаха мълчливо и безпомощно, после Пешо намръщено каза:

– Ти постой тука, ние сега ще се върнем! Съвещанието пред вратата на портиерската стая продължи близо четвърт час. Когато отново се върнаха, съдбата на Юлия бе вече решена, макар и след хиляди колебания и резерви.

– Добре! – каза сухо Пешо. – Приемаме те при нас! Само че трябва предварително да се закълнеш и да ни дадеш честна пионерска дума!

– Ще се закълна! – светнала от радост, възкликна Юлия. – Да ми се пръснат очите, ако...

– Не, не така! – намръщиха се момчетата. – Трябва официално!

След няколко минути Юлия бе вече официално член на тяхната група.

ЮЛИЯ ПОЛУЧАВА ЗАДАЧА

Както момчетата очакваха, старият ключар изработи резервния ключ само за половин час. Той им го подаде, без дори да ги погледне, прибра мълчаливо парите и небрежно ги хвърли в дървеното чекмедже на масата.

Като излязоха навън, тримата приятели веднага сравниха двата ключа. Те бяха, разбира се, съвсем еднакви, само че вторият не бе направен от желязо, а от бронз. Да, няма съмнение, отлично го бяха измислили! Отсега нататък тайнствената квартира, която се отваряше с ключа на Тороманов, щеше да принадлежи и на тях, стига, разбира се, да открият къде се намира тя.

Още същата вечер Пешо отнесе ключа на човека с белите дрехи. Той отиде сам – Коста и Веселин останаха да го чакат на улицата. За втори път през този ден той се изправи пред кафявата врата с широка медна плочка. Когато посегна към звънеца и натисна копчето, Пешо усети как сърцето му започна усилено да бие. Не, това не беше никак хубаво, трябва на всяка цена да изглежда пред човека с белите дрехи колкото се може по-спокоен, сякаш нищо особено не се е случило.

В антрето се чу ясен и отсечен звън, после настана тишина. Пешо зачака, внимателно заслуша дали отвътре ще се чуят някакви стъпки. Измина минута, две, но вътре бе все така тихо – никъде не щракна врата, не се чу да ходи никакъв човек. Тъкмо Пешо реши да звъни втори път и той инстинктивно усети, че през малката кръгла шпионка внимателно го дебне око на невидим човек. Още няколко секунди, после вратата безшумно се отвори, на прага застана високата и слаба госпожа Тороманова, облечена тоя път в дълъг до земята червен кадифен пеньоар. Лицето и изглеждаше неприветливо, също така неприветливо прозвуча малко сипкавият ѝ глас.

– Какво има, момченце?

– Може ли да видя господин Тороманов – попита учтиво Пешо.

– За какво ти е? – каза жената и в гласа и се мярна учудване.

Едва сега Пешо забеляза, че в ръката си госпожа Тороманова държи запалена цигара.

– Става дума за един ключ – все така вежливо добави момчето.

Пешо ясно забеляза колко много се смути жената от неочаквания му отговор. Тя трепна, очите и в миг се присвиха, после отново широко

се отвориха.

– Какъв ключ? – попита тя с променен глас.

– Господин Тороманов си е загубил ключа! – почти с удоволствие отвърна Пешо.

– Глупости, никакъв ключ не е загубил! – нервно възкликна жената.

– Искам да кажа – той по погрешка го е сменил с моя.

Внезапно лампите на стълбището угаснаха – те бяха с автоматичен прекъсвач. Пешо усети как край него мина червеният пенъор, лъхна го силен неприятен парфюм.

После лампите отново светнаха.

– Почакай малко! – каза вече успокоена жената и изчезна бързо в апартамента.

След малко на прага се показа Тороманов. Както Пешо сам очакваше, по цялото му лице се бе разляла любезна, почти угодническа усмивка.

– Ти ли си, Малкият? – попита той ласкаво. – Та какво, казваш, станало?

– Нали, помните, господин Тороманов, че аз ви върнах снощи загубения ключ...

– Помня, мойто момче, как да не помня!

– Добре, ама е станала грешка... Аз съм ви дал моя ключ, пък съм задържал вашия.

Тъй ли? – трепна Тороманов. – Гледай ти работа! А къде е моят ключ?

Пешо го извади от джоба си и вежливо показа. Както първия път, стори му се, че човекът с белите дрехи просто алчно го грабна от ръцете му, широкото му пълно лице потъмня от приток на кръв.

– Браво! Много ти благодаря! – каза той с не-престорена благодарност.

– А ще ми върнете ли сега моя? – попита Пешо.

– Разбира се! – възкликна Тороманов. – Ей сегичка.

Тороманов с неочаквана за пълнотата му пъргавина изчезна в апартамента и след малко се върна с ключа и някаква книжка кесийка в ръцете.

– Това са бонбони! – каза той добродушно и бързо ги пхна в ръцете му. – Да се почерпиш! Добрите и съзнателни момчета трябва да получават награда за усърдието си!

Пешо взе бонбоните, смутено измънка някаква благодарност.

– А откъде разбра, че живея тука? – попита Тороманов е невинен

глас.

– Видях ви, като влязохте в кооперацията.

– Ама пък и аз, без да искам, те подведох... А в същност бях на гости в съседната кооперация, там тяхното момиченце хвърли ключа... А как ми научи името?

– Разпитах хората – отвърна Пешо. – Те ми казаха.

– Тъй, тъй... Браво, умно момче!... – измънка Тороманов.

С това завърши и разговорът. Тороманов бащински шляпна момчето по слабичкото вратле, намигна му и влезе в апартамента. Пешо заслиза по стълбите замислен.

Човекът с белите дрехи се бе държал толкова естествено, отговори-те му бяха така разумни и убедителни, че Пешо наистина се почувствува разтревожен.

Долу на улицата го чакаха приятелите му. Като зърна любопитните им очи, Пешо още повече се намръщи. Няма що – трябва да им разкажа цялата истина! Той не изпусна нито една дори най-малка подробност и накрая горчиво заключи:

– Казах ли ви аз да не обаждаме нищо на милицията! Сега хората просто щяха да ни се изсмеят!

Коста и Веселин подтиснато мълчаха. Пръв се опита да разведри настроението Веселин.

– Каквото и да приказваш – измърмори той, – едно нещо си остава непроменено – ключът не е от неговата квартира!

– Е, какво от това?

– Как какво! Та това според теб не е ли съмнително. Вместо да ти каже истината, той отново те е излъгал! Тоя човек на всяка крачка те лъже, а ти си готов да му вярваш!

Лицата на Пешо и Коста се разведриха.

– Най-добре е – подхвана обнадежден Коста – отново да му проверим всички лъжи! Нали уж бил в нашата кооперация, та там някакво момиченце му хвърлило ключа! Добре, аз вчера ви казах, че в кооперацията живеят три момиченца – Павлина, Зорето и Верка... Можем да ги разпитаме идвал ли е при тях Тороманов, вярно ли е, че са му хвърлили ключа...

Тая мисъл им хареса, тримата веднага се заловиха за нея. Пръв обаче изказа съмнение в сполуката Пешо.

– И трите момиченца са много малки! – подхвърли той. – Как ще ги разпитаме? Те само ще се пулят и ще се плашат от нас! Нищо няма да излезе – от цялата работа!

– Не! Ще излезе! – възрази оживено Веселин. – Ще накараме Юлия да ги разпита! И тя е момиче, ще знае как да ги подхване!

Другите двама колебливо се спогледнаха.

– По-хубаво да не мешае Юлия в тия работи! – поклати глава Коста. – Вместо полза, току-виж, че направила някоя беля!

– Ние я приехме, тя ни даде честна пионерска дума! – упорствуваше Веселин. – Защо да не ни помогне?

– А коя е тая Верка? – досети се Пешо. – Да не е на Бебо сестричката?

– Тя е – кимна Коста.

– Тогава да разпитае Бебо?

– Не може, Бебо нали беше с нас в двора! Трябва да питае самото момиченце! Казвам ви – най-добре Юлия ще свърши тая работа!

Пръв отстъпи и се съгласи Пешо... Щом взеха решението, тримата приятели бързо се отправиха към дома, в който живееше Юлия. Прозорецът на партерния етаж както винаги бе отворен, но Юлия никаква не се виждаше. Момчетата се повъртяха отдолу, почакаха, после тихо но настойчиво подсвирнаха.

Още при второто подсвирване на прозореца се появи къдравата главичка на момиченцето. Щом видя тримата приятели, лицето и светна от удоволствие, тя радостно се надвеси над перваза.

– Слушай, Юли, слез долу! – пошепна заговорнически Веселин.

– Сега ли? – Сега...

– Ама татко е тука – каза почти уплашено Юлия и безпомощно се взря в момчетата.

– Какво като е тука. – Ти ще слезеш за малко... – Ще ми се кара после!

Коста презрително помръдна сухите си рамене.

– Аз нали ти казах да не се залавяш с момичета! – обади се той недоволно.

Това беше напълно достатъчно, за да разбие всичките колебания у момиченцето. То стрелна ядовито с поглед внезапния неприятел, огледа бързо като мишле стаята и тихо пошушна:

– Ей сега идвам! Почакайте!

Действително след няколко минути тя вече беше при тях, горда и радостна, че се намира в такава важна компания, щастлива, че са я потърсили. Строгийт баща беше бързо забравен, очичките и просто блещукаха в мрака.

– Казвайте! – избърбори тя, задавена от любопитство и нетърпение.

– Слушай! – започна строго Пешо, – Възлагаме ти важна задача! Ще я приемеш ли?

– Ще я приема! – възкликна възхитено Юлия. Тогава и тримата почти в един глас започнаха да и обясняват какво трябва да направи.

ЮЛИЯ ПОПАДА НА СЛЕДА

Всяка сутрин към десет часа в кооперацията на Коста идваше стара немкиня с бастунче, която децата наричаха танти Клара. Без да се качва по етажите, тя звънеше отдолу и скоро на тротоара се изсипваха цял куп оживени, весело чуруликащи деца. Срещу малко възнаграждение танти Клара ги водеше всеки ден на разходка в големия градски парк, където ги учеше на различни игри и на немски език. Децата – момченца и момиченца – бяха малки, предимно в до училищна възраст, но тая сутрин с тях като никога излезе и Юлия.

Както бе обещала, тя изпълняваше възложената задача, макар сега тая задача да и се струваше далече не така увлекателна и интересна както предната, вечер.

Скоро децата потеглиха с весели крясъци към парка. Танти Клара добре командуваше своята детска армия. Когато трябваше да пресекат някоя улица, всички спираха, старата немкиня оглеждаше внимателно улицата със своите воденистосини късогледни очи, вдигаше тънкото си бастунче и важно произнасяше:

– Напред!

Децата хукваха, като крещяха и се препъваха едно друго.

На опашката на детската процесия неловко и малко намръщено се движеше Юлия. Ох, дано не я срещнат приятелки от училището! Какво ли ще си помислят – тръгнала Юлия да си играе с децата на жмичка! Голямо момиче, пък да играе с деца! Просто срамота! Само едно нещо и поправяше настроението – групата бяха и трите момиченца, които и трябваха – Павлина, Зорка и Верка. Най-малката бе Павлина – с къса рокличка, под която висеше дънцето на белите и гащички, черноока, пъргава, шумна, а най-голямата Верка – слабичко, замислено момиченце с остри раменца и очила. Средната – Зорето – бе най-нешастна от трите, макар добродушно и усмихнато да приемаше нещастieto си. Тя бе много дебела, розовите и бузи просто се пукаха от пълнота, всичките и рокли изглеждаха тесни, децата непрекъснато се въртяха около нея, щипеха я по голите крака, викаха и Шишко и Бочка, но Зорето търпеливо понасяше всичко, от розовите и устенца не слизаше добрата и усмивка.

Скоро децата стигнаха парка. Там бе все още тихо и безлюдно,

грамадните стари дървета хвърляха тежки сенки, тук–там по пейките седеше някой студент с книга в ръце или някоя майка, която леко люлееше бебе в детска количка. Щом стигнаха до детската площадка, питомците на танти Клара веднага се пръснаха по своите игри – едни строяха в пясъка тунели и язовири, други пренасяха вода с кофичките, трети се натрупваха край алеята, за да погледат красивата пъстроцветна дъга, която се образуваше от изкуствения дъжд на автоматичната поливачка. Юлия веднага прибра трите момиченца и се отдели настрана. Трябваше най-напред да ги предразположи, трябваше да поиграе с тях. Но на каква игра? Децата сами предложиха – „Добър ден, царю честити!“

– Добър ден, царю, честит ти имен ден!

– Аз, аз, аз!

Най-много от всичките викаше малката Павлина.

Царят ще бъде Зорето, а пък ти, Павлино, ще и отговаряш. Съгласни ли сте така?

Павлина намусено се съгласи. Децата се сговориха, после отидоха при Зорето, която тържествено мигаше на своя мним трон, и дълбоко се поклониха. Павлина започна играта.

– Добър ден, царю, честит ти имен ден!

– Какво, какво? – смая се Юлия. – Честит имен ден ли?

– Ами че да! – с тънък фалцет отвърна Павлина.

– Не така, Павлино, казва се „царю честити“! Павлина объркано загледа другарчетата си.

– Не е хубаво „царю честити“!

– Защо пък да не е хубаво?

– Ами цар е лошо!

– Виж, Павлино, играта е такава! Тоя цар може би да е бил пък добър...

– А тати казва, че всичките царе са лоши – упорствуваше Павлина.

– Добре, карай как знаеш!

– Добър ден, царю, честит ти имен ден!

– Добър ден – отвърна тънко Зорето. – Къде сте били?

– У дома...

– А какво сте правили?

Без да кажат дума повече, трите момиченца започнаха мълчаливо да мачкат с ръце. Лицата и на трите бяха необикновено сериозни, сякаш вършеха някаква много трудна и важна работа.

– Зорето дълбоко се замисли.

– Месили сте хляб! – възкликна тя със светнало лице.

– Не! Не! Не! – тържествуващо се развикаха другите – Не позна!
Зорето отново потъна в дълбок размисъл, топчестото и личице съвсем поруменя. Какво може да бъде пък това чудо?

– Ааа, сетих се! Душите котката!

– Каквоо? – стресна се Юлия. – Какво каза?

– Душите котката с ръце! – поясни спокойно Зорето.

– Срамота! – възмути се искрено Юлия, после добави строго. – Ама как може, царю честити, добри деца да душат... котки! Да се чуди човек, как ти е дошло на ума!

– Ти душила ли си котка? – полюбопитствува Верка.

– Душила съм – призна си малко засрамено Зорето.

– А котката?

– Котката ме драскаше...

– Малко ти е било! – разсърди се Юлия. – Слушан, царю честити, ние не сме такива, никакви котки не душим. Нещо друго правим!

– Покажете пак! – помоли с въздишка Зорето. Децата повториха играта.

– Ааа, разбрах! – досети се най-после Зорето, – Перете дрехи!

Децата високо се разсмяха, почнаха да скачат на място.

– Сега позна! – сериозно отвърна Юлия. – Добре кой друг ще бъде цар?

– Аз! – изтъпи се напред Павлина.

– Нека бъде най-напред Верка, пък после ти!

– Не, най-напред ще бъда аз, пък после Верка!

– Видиш ли колко ся непослушна! – каза с укор Юлия.

– Брееей!

– Непослушна си, я! Защо преди два дена хърли на един човек ключа! Аз знам, на мене всичко ми казаха!

Павлина огледа сърдито децата.

– Нищо не съм хвърляла! – каза тя обидено. – Защо си измисляш!

– Павлино, няма да ме лъжеш! Нали ви дойде един човек на гости, пък ти взе, че му хвърли ключа!

– Не съм!

– Слушай, Павлинче, ако ми кажеш истината, ще ти дам един... бонбон!

– Не съм хвърляла ключа, ма! – вече ядосано възрази Павлина.

– Добре! Ще ти дам... една кукла!

– Парцалена кукла ли?

- Не парцалена. Истинска...
- Павлина набръчи малкото си чипо носле.
- Хвърлих ключа на човека! – каза тя с въздишка.
- На кой човек?
- На тоя дето... му хвърлих ключа.
- А той с какви дрехи беше облечен?
- С дрехи...
- С дрехи но какви?
- С истински дрехи! – отвърна с досада Павлина. – А куклата има ли очи?
- Има да. Да не беше облечен с бели дрехи?
- С бели дрехи – кимна отчаяно Павлина.
- Един такъв дебел?
- Ами, дебел, дебел!
- А ти къде му хвърли ключа?
- В боклука му хвърлих ключа!
- Как така в боклука! – отчаяно въздъхна Юлия.
- В кофата за боклук...
- Видиш ли, че пак лъжеш! Ти си му изхвърлила ключа през прозореца. Нали така...
- Така – вече унило потвърди Павлина. – А ти кога ще ми дадеш куклата?
- Лъже! – обади се троснато Верка. – Като циганка лъже заради тая кукла!
- Брееей!
- Ако искаш да знаеш, всичките – Ваши прозорци гледат все към улицата! Как ще хвърлиш тогава ключа в задното дворче?
- Павлина безпомощно замига.
- Та аз му хвърлих ключа на улицата...
- Юлия с мълчалив укор се вгледа в малката измамница.
- Слушай, Павлинче, ако ми кажеш самата истина, ще ти дам куклата! Мене защо ми е – добави тя с горчивина, – Аз съм вече голяма! Ако си хвърлила ключа, ще ти дам куклата и ако не си го хвърлила, пак ще ти дам куклата! Ти само кажи истината!
- Не съм, ма како Юли – отвърна искрено момиченцето. – Не съм му хвърлила ключа!
- И не си го виждала?
- Не съм...
- Юлия дълбоко въздъхна.

– Слушай, Зоре, да не би ти да си хвърлила тоя ключ?

Зорето дори се опули от учудване, – Кой, аааз да хвърля ключа? – изви тя драматично тънското си гласче.

– Ти ами! Чунки не си малко луда! Кажу си, кажи си правичката.

Зорето дълбоко се замисли.

– А ти друга кукла имаш ли? – попита тя и тъмните маслинки на очите и сякаш блеснаха.

Юлия имаше и друга кукла, но и се видя вече прекалено да пожертвува и нея.

– Аз ще те закълна, пък ти само посмей да не кажеш истината! – закани се тя със сериозно изражение.

– Как ще ме закълнеш?

– Ей сега ще видиш!

Юлия плюна в шепата си и погледна под вежди момиченцето.

– Ако Зорето ме излъже, очите и да се пръснат като тая плюнка на четири!

Тя удари отгоре с ръба на дланта, плюнката се разлетя на всички страни.

Грозното заклинание беше изречено. Трите момиченца ококорено гледаха към Юлия, лицата им бяха кажи-речи уплашени. Кажу сега истината хвърляла ли си един ключ през прозореца, или не си хвърляла!

– Не съм! – едва избърбори Зорето.

– Ами идвал ли е у вас един дебел човек с бели дрехи?

– Не е идвал!

Верка, която досега мълчеше, внезапно се обади:

– Ама, како Юли, у нас идва такъв човек!

– Сериозно? – трепна Юлия. – Преди колко дена?

– Преди... пет-шест дена!

Юлия втръчено погледна момиченцето.

– Не беше ли преди два дена?

– Не, не, преди пет-шест дена! Дойде при татко, поседя много малко и си отиде!

– А ти хвърли ли му ключа?

– Не съм хвърляла нищо! – обиди се Верка. Аз не съм и седяла при тях!

Юлия сама разбираше – тихото, послушно момиченце не бе от тях, които ще направят някоя пакост. Все пак тя подробно го разпита. Външното описание на човека съвсем съвпаднаше с онова описание което и бяха дали Пешо и Веселин. Времето също съвпаднаше – бе дошъл на гости

у Веркини привечер. Само денят не съвпаднаше и разбира се, Верка не бе хвърляла ключа. Като завърши невинния разпит, Юлия отново започна играта, но вече не и се играеше, нещо я теглеше с чудна сила обратно към града. Така или иначе тя бе страшно горда, че толкова успешно бе завършила първата задача, която и бяха възложили. Юлия едва дочака края на разходката. Към обед групата деца начело с танти Клара потегли обратно. Юлия избърза напред и както очакваше, намери своите приятели в скривалището между шубраците на градинката. Щом трите момчета видяха Юлия, те скочиха на крака и любопитно впериха очи в нея.

– Е, какво излезе? – попита нетърпеливо Пешо. Научи ли нещо?

– Научих – отвърна важно Юлия.

Но тя не бързаше да разкаже какво е научила. За пръв път и се случваше да бъде център на внимание за такива големи момчета, да им бъде необходима за нещо и сега и се искаше да продължи колкото се може по-дълго време това удоволствие. Юлия бавно се разположи на тревата и се загледа замислено някъде над главите на момчетата.

Е, какво, няма ли да приказваш? – стресна я с нетърпеливия си глас Веселин.

Тогава Юлия внимателно и бавно им разказа всичко, каквото бе научила от трите момиченца. По напрегнатите лица на своите приятели тя разбираше, че следят с интерес нейния разказ и дори че се удивяват на ловкостта, с която бе изтръгнала сведенията.

– Bravo! – похвали я пестеливо, уж с равнодушен глас Пешо, но тя веднага схвана, че са доволни от нея. – Добре си свършила тая работа!

– Охо, аз какви други работи мога да свърша! – възкликна гордо Юлия. – Само вие да искате!

Но хвалбата не направи добро впечатление и Юлия смутено млъкна. За миг като че ли всички я забравиха, като че ли не им се искаше да говорят повече пред нея.

– А сега какво ще правим? – попита тя колебливо.

– Ще видим! – отвърна уклончиво Пешо. – Трябва да се помисли!

– Казах ли ти аз, че Тороманов ни е излъгал! – обади се пръв Веселин и погледна тържествуващо приятелите си. – Не може да не ни излъже! Той е такъв – една дума вярна не казва!

– Интересно, какво е търсил Тороманов у Веркини? – като че ли на себе си проговори Пешо. – Да не би нещо... заедно...

Глупости! – срязва го Коста. – Другарят Апостолов е най-старият комунист в квартала! Та той е председател и на отечественофронтовската организация!

Пешо сам се засрами от подозрението си, мълчаливо наведе глава.

– Е, аз само тъй... казах! – измънка той недоволно.

– А защо да не разпитаме Бебо? – предложи Веселин. – Може той да знае нещо повече за Тороманов! Може да знае за какво е идвал Тороманов у тях!

Идеята беше добра, но се натъкнаха на неудобство. Трудно е да разпитат Бебо, без да му кажат поради каква причина се интересуват от Тороманов. Бебо не беше дете като Верка, за да го замоят с кукли или клетви.

Да го приемем тогава и него в нашата група! – каза Коста. – Хем ще ни помага в работата, хем ще можем свободно да го разпитаме!

– Аз съм съгласен! – обади се Веселин.

– И аз! – каза Юлия.

Пешо – погледна изпод вежди момиченцето, сякаш искаше да и каже: „Тебе пък кой те пита!“ Юлия засрамено наведе глава.

– Аз пък не съм съгласен! – възрази Пешо сериозно. – Нашата работа е съвсем тайна! Сега сме вече четири души, а ако станем повече – току-виж, че нашата тайна се разчула из целия квартал! Шега с тия неща не можем да си правим!

Момчетата се замислиха.

– А ти забрави ли за младогвардейците! – намеси се Веселин. – Толкова много хора са били, пък никой не издал тайната!

– То е друго! Там е Съветски съюз!

Въпросът за Бебо остана нерешен. Единственото нещо, което решиха, беше внимателно да следят човека с белите дрехи. Всички бяха убедени, че ако не го изпускат из очи, той все ще се издаде с нещо, все ще остави някоя макар и малка следа, по която да тръгнат.

ЮЛИЯ ИЗЧЕЗВА

Още след първите два дни Пешо се убеди, че групичката им е съвсем малка, за да може успешно да върши своята работа. Пък и самата работа се оказа много по-мъчна и много по-малко забавна, отколкото предполагаха.

Първата сутрин човекът е белите дрехи изобщо не напусна квартирата си. На пост в градинката бяха Пешо и Веселин, тъй като Коста беше зает с портиерската работа на баща си. Докато чакаха с погледи, устремени към входа на жилищната кооперация, времето течеше така мъчително бавно, сякаш бяха престояли там не само една сутрин, а цял ден.

Следобед дежурни на поста бяха Коста и Юлия. Най-после към четири часа Тороманов излезе и се запъти към центъра на сграда. Коста и Юлия внимателно тръгнаха след него, като с все сила се стараеха той да не забележи, че го следят. По всичко изглежда, че старанието им в това отношение е било прекалено, защото в началото на „Алабинска“ Тороманов внезапно изчезна в тълпата и вече не можаха да го открият. Напразно те надничаха във всички магазини и магазинчета, напразно прегледаха всички бръснарници и баничарници – човека с белите дрехи го нямаше никъде, сякаш внезапно бе пропаднал вдън-земя. Дватамата най-после засрамено се върнаха назад. Вечерта на краткото съвещание Пешо презрително да погледна, но нищо не им каза – само тъмните му вежди сякаш се опряха една в друга.

На другата сутрин Тороманов отново не напусна квартирата. Следобед към четири часа той излезе с познатата пазарска чанта и се запъти по улица „Граф Игнатиев“. Този път Коста и Юлия значително съкратиха разстоянието на преследването. Юлия – като по-малко подозрителна – вървеше по петите му, а Коста я следваше на около петдесет метра отзад, като се стараеше нито за миг да не изпусне из погледа си пъстрата и рокля.

Преследването не продължи много дълго – скоро Тороманов хлътна в някакъв магазин. Юлия дочака приятеля си и му показа вратата, където той бе влязъл. Това бе входът на антикварна книжарница и Коста, без да губи никакво време, също се вмъкна вътре. Не беше сбъркал. Човекът с белите дрехи стоеше пред една от лавиците и внимателно се взираше в гърбовете на книгите. Коста храбро приближи и също се загледа

в книгите. Не трябваше да пропуска нито едно негово действие и нито една негова дума.

И все пак нищо особено не се случи. Човекът с белите дрехи накупи цяла купчина стари романи и след като ги плати на касата, небрежно ги напъха в пазарската чанта. След покупката Тороманов, без да бърза, се прибра по същия път у дома си и вече не излезе.

Вечерта Коста разказа накратко какво се бе случило. Момчетата го изслушаха внимателно и се замислиха.

– Обърна ли внимание какви книги купи? – запита най-после Пешо.

– Обикновени романи...

– Не запомни ли заглавията на някои от тях?

Коста се почеса смутено.

– Не можах да ги видя! Единият от тях беше криминален роман, май че се казваше „Зеленият стрелец“...

– От Уолес?

– Имаше и някакъв друг криминален роман с пъстри корици, но не можах да го видя...

– Ей че тиквеник! – възмути се Веселин. – Възрастен човек, пък какви книги чете!

– Това му харесва – усмихна се Коста.

– Не ти ли прави впечатление, че книгите са много! – забележи Пешо. – Човек купува роман, два, пък той наведнъж седем–осем книги и всичките май боклуци...

Те зададоха още няколко въпроса – имало ли е други хора в книжарницата, говорил ли е Тороманов с продавачите, познават ли го в книжарницата.

– Познават то! – възкликна доволен Коста. Продавачът извади изпод масата някаква книга и му каза: „Другарю Тороманов, запазил съм я специално за вас!“

Момчетата замълчаха, в това нямаше нищо особено.

Скоро приятелите отново стигнаха до това, което Веселин таеше в ума си – малка им е групичката, за да следи непрекъснато човека с белите дрехи, не може да се справи сама с работата. За общо учудване пръв Пешо заговори за това.

– Трябва май да увеличим групата! – каза той и едва забележимо се изчерви. – Ако Тороманов почне да ни вижда често, той може да се усъмни! А веднъж усъмни ли се – всичко пропада! Трябва да го следят много хора, та да не може нищо да разбере!

– Браво! – възкликна Веселин. – И аз точно това мислех!

– Значи, да вземем Бебо! – каза невнимателно Юлия.

Пешо и хвърли сърдит, полупрезрителен поглед, но нищо не отвърна.

– Той ще мълчи! – намеси се и Веселин. – Ще го накараме да ни даде честна пионерска дума.

– За Бебо аз съм съгласен! – въздъхна едва забележимо Пешо. – Но си мисля – и Бебо да дойде, пак сме малко. След дълги препирни решиха да вземат на първо време още шест момчета. И шестимата бяха техни връстници, техни другари в игрите и, разбира се – добри членове на пионерската организация. Реши се още, че и шестимата трябва да дадат клетва да пазят на живот и смърт тайната пред всякакви външни лица, колкото и близки да им са те, а освен това да положат изпит за храброст. По въпроса за изпита наложи своето мнение Пешо, макар никои да не разбираше какъв може да бъде тоя изпит. Дълго мислиха, обсъждаха всякакви предложения и накрая се съгласиха – бъдещият член на групата трябва да премине две опасни препятствия. Първото от тях беше сравнително по-леко – да прескочи бос доста височката ограда от бодлив тел на кварталната градинка. Второто препятствие беше по-трудно – да се премине цялата ширина на градския канал, в който течеше реката, но не по моста, а по дървения му парапет.

Опасно е! – каза замислено Коста. – Ако някой загуби равновесие и падне долу – най-малкото ще си счупи и двата крака!

– Не е толкова страшно! – каза Пешо. Ако загуби равновесие, ще скача на моста!

– Ами ако загуби равновесие на обратната страна? Негова си работа! – отвърна сърдито момчето. – Който не е хладнокръвен, не ни и трябва!

– А ти ще минеш ли? – попита уплашено Юлия.

– Аз ще мина, но ти как ще минеш!

Решиха, разбира се, да освободят Юлия от опасното премеждие, но за другите Пешо не отстъпи. Най-после Веселин и Коста се съгласиха, макар работата да им се струваше не съвсем редна.

– Трябва хората да се проверят! – заключи решително Пешо. – На нас баби не ни трябват! Който е храбър, ще мине, без да падне, а който е страхлив, той няма и да се опита!

– Ще видим! – измънка Коста, все още обзет от лоши съмнения.

Не беше много трудно да съберат новите си другари. Още същата вечер в полумрака на градината се състоя тържественото заклеване. Имаше пълнолуние, алеите и лехите с цветя блестяха от лунната

светлина, но под сянката на дърветата лицата на момчетата изглеждаха необикновено тържествени сериозни. Всички бяха вече разбрали, че този път не става дума за момчешки игри и летни забавления, а за нещо много сериозно. Какво е то, те още не знаеха и щяха да го узнаят едва на другия ден след полагане на изпита за храброст. Само в началото Пешо с подходящ тон на възрастен заяви, че става въпрос за „важна услуга, която трябва да се направи на държавата в борбата и против заклетите врагове на народа“.

Тая нощ мнозина от момчетата едва заспаха от нетърпение и любопитство и не беше никак чудно, че на сутринта всички се явиха на сборния пункт в градинката много преди уреченото време. Коста и Юлия отново бяха оставени на пост, а другите започнаха изпитанията. Прескачането на телената ограда мина благополучно. Оградата беше доста висока, бодливият тел плашеше момчетата с острите си, зъбци и неколцина здравата се изпотиха, преди да скочат. Все пак всички скочиха още от първия опит, макар след това колената им дълго да потреперваха от преживяното вълнение.

След като скачането приключи, всички вкупом се упътиха към моста на реката. Гредата на парапета беше доста тесничка и момчетата почнаха да се почесват. За тяхно щастие каменното дъно на канала беше затлачено от наноси и обрасло в трева, така че при падане ударът значително би се смекчил. Все пак и височината не беше малка. Момчетата гледаха към дъното на канала, споглеждаха се помежду си и по лицата им започна да се забелязва нерешителност.

– Никак не е страшно! – обади се за кураж Пешо, но този път и неговият глас не звучеше много сигурно.

– То не е страшно, ама ако някой бухне в реката, може и да се удави! – каза Веселин нерешително.

– Как тъй ще се удави! – стрелна го с недоволен поглед Пешо. – Водата е съвсем плитка... Напротив – по-хубаво е да паднеш във водата, отколкото на камъка! Тъкмо ще паднеш на меко...

За да даде пример, пръв мина Пешо. Той мина бързо и леко, почти без да поглежда към краката си и без нито веднъж да се заклати, като пазеше с разперени ръце равновесие. Когато скочи на другия край, момчетата се поусмихнаха, лицата им се разведриха.

– Аз ще слеза долу! – каза Пешо. – Ако падне някой във водата, веднага ще го извадя!

Това беше добре измислено и след малко се оказа много полезно. Втори мина по парапета Веселин. Той не успя да мине наведнъж като

Пешо – още след първите няколко крачки се заклати, загуби равновесие, но успя да скочи на моста. Помогнаха му отново да се качи на парапета и тоя път Веселин премина добре цялото разстояние.

Трети премина по парапета Наско, доста високо и добре развито за годините си момче, син на шофьор и пръв механик на компанията. Той мина не по-зле от Пешо и леко скочи на земята. Кръглото му, бакърено-червено лице светеше от удоволствие.

– Страшно приятно! – каза той високо. – Ще мина още веднъж!

Премина и Бебо. Като се качи на парапета, бялото му момичешко лице още повече избеля, русата му къдрава коса сякаш настръхна.

– Спокойно, Бебо! – обади се разтревожен Веселин. – Не е страшно!

Бебо се намръщи, обиден от забележката, и смело тръгна по гредата. Точно в средата на разстоянието, когато бе над водата, той внезапно загуби равновесие, смешно разклати ръце. Момчетата занемяха, някой успя да извика:

– Скачай!

В следния миг Бебо успя да възстанови равновесието и отново продължи, макар и бавно, с разтреперани крака. Когато най-после пристигна на края и скочи на земята. Веселин забеляза, че лицето му е цялото изпотено от напрежение.

– Bravo! – каза му тихо Веселин. – Тъй си и мислех, че няма да се изложиш.

Пред гредата застана Чарли – дребно пъргаво момче, смешникът на компанията. Живото му умно лице не издаваше никаква тревога, очите му изглеждаха както винаги весели. Цялата компания го обичаше и затова всички от сърце желяха да мине колкото се може по-успешно, Чарли се качи на парапета и направи елегантен реверанс, после лицето му изведнъж стана сърдито.

– Що за безобразие! – каза той гневно. – Не виждам тук нито един кинооператор!

Чарли направи още един реверанс и свободно тръгна по гредата, като размахваше ръце, сякаш дирижираше невидим оркестър. И все пак не му бе съдено да стигне до края. Като изневиделица на моста изникна милиционер и строго се изправи пред тях. Чарли го забеляза, изруча като автомобил и даде знак с ръка, какъвто дават шофьорите, когато искат от милиционерите път. Милиционерът се усмихна за миг, но лицето му след това отново стана строго.

– Скачай! – заповяда той. Чарли покорно скочи на моста.

– Какво правите тук? – все така строго запита милиционерът.

– Играем си! – отвърна в хор момчетата.

– Това игра ли е? Ако ви видят отнякъде майките ви, има да играе точилката!

– Невъзможно! – отвърна сериозно Чарли, макар очите му да светеха от веселост. – Точилката вече е отхвърлена като възпитателно средство.

Милиционерът с интерес погледна малкия си събеседник.

– Много знаеш ти! Хайде заминавайте, да ви видя на всички гърбовете! Тука някой от вас може и да се пребие.

Като видяха, че няма друг изход, момчетата си тръгнаха, но след четвърт час отново се явиха при моста. От милиционера нямаше нито следа, можеха свободно да продължат изпитанията. Чарли отново се качи на парапета и като стигна на другия край, тържествено заяви:

– Рубикон е преминал! Победата е решена!

След него премина Васката. Макар да бе футболист и страстен физкультурник, той не можа да мине много успешно, на два пъти губи равновесие и скача на моста. Криво-ляво премина и Монката, по прякор „Зубрача“. Остана да мине още едно дребничко, тесногръдо момче с очила, силен ученик и съчинител на стихове. За неговото приемане имаше най-много спорове и Веселин едва успя да го наложи въпреки чумеренето на Пешо. Все пак момчетата го обичаха и в училището енергично го пазеха от побойниците. Макар да бе поет, прякорът му не беше никак поетичен – наричала го Фъс, съкратено от Фъстъка.

Когато Фъс се качи на гредата, всички впериха разтревожени погледи в него. Самият му вид не предвещаваме нищо добро – устните му бяха пребледнели, очите му неспокойно мигаха зад широките рогови очила.

– Карай бавно, никой не те гони! – обади се Веселин. – И няма нищо страшно.

Дори Чарли, който на всички и за всичко се присмиваше, сега бе необикновено сериозен и не продумваше нито дума. Фъс тръгна по гредата бавно, напредваше сантиметър по сантиметър, без да откъсне поглед от краката си.

– Не гледай надолу, ще ти се завие свят! – обади се Пешо от реката.

– Не му ли стига? – каза неспокойно Веселин.

– Нищо, нека върви!

Фъс премина половината разстояние, без пито веднъж да се закла-ти, но колената му съвсем се подгънаха. Като стигна над самата вода,

той внезапно, без дори да гъкне, полетя към реката, сякаш сам по своя воля бе скочил.

Момчетата онемяха.

В следния миг се чу силен плясък на вода, след, това нов плясък. Пешо, без да губи нито за секунда присъствие на духа, веднага скочи в реката и здраво хвана през кръста момчето. Водата се бе оказала съвсем плитка, малко повече от колената му, и той лесно го извади на брега. Момчетата, които се бяха натрупали край парапета, крещяха развълнувано, даваха съвети. Щом стъпи на брега, Фъс вдигна поглед нагоре и засрамено се усмихна. Виждаше се, че е съвсем здрав – не изглеждаше ни най-малко контузен, само мътни потоци вода струеха от дрехите му. Слабичкото му деликатно лице обаче изглеждаше някак особено променено, сякаш не бе негово, а чуждо лице.

– Честита баня! – обади се пръв Чарли с облекчение. – Екстра работа, съвсем без пари!

Сред момчетата избухна луд смях – не защото бе станало нещо много смешно, а защото не знаеха по какъв друг начин да изразят радостта си от благополучния изход на премеждието. Фъс също неловко се засмя, после попипа носа си и учудено каза:

– Къде ми са очилата?

Едва сега момчетата разбраха защо им се е видяло изменено лицето му. Пешо отново скочи във водата и започна да търси по дъното. На брега на реката някаква бабичка, която бе видяла злополуката, яростно махаше костеливата си ръка и нещо неразбрано крещеше – навярно им се караше и призоваваше върху немирните им глави гнева на всички светии. Спря и един товарен камион, шофьорът слезе от кабината и като разбра, че няма нищо страшно, нещо весело им подхвърли и отново замина. Най-после Пешо, който упорито търсеше по дъното на реката, се изправи и вдигна високо ръка. Очилата бяха намерени и като по чудо и двете им стъкла, се оказаха здрави. Фъс трескаво ги грабна и радостно ги окачи на носа си. Лицето му за миг се преобрази, отново стана познатото на всички лице.

– Нещо героическо имаше в твоето падане! – каза весело Чарли, когато всички излязоха на брега. – Не съм виждал Досега човек да пада толкова ловко!

Всички се засмяха и доволни се запътиха към дома си, без да се смущават от това, че хората се спираха и поглеждаха учудено двете мокри момчета. И изведнъж изникна тежък въпрос – какво ще кажат, като ги запитат у дома, защо са в такъв вид? Скоро лъжата беше

измислена – плитка като всички момчешки лъжи, когато се отнася до родителите им: уж чисто и просто газели в реката, после Фъс се спянал и паднал и после Пешо се навел да го вдигне.

Когато пристигнаха в кварталната градинка, Пешо веднага забеляза, че Коста и Юлия не са на секретното място. В това нямаше нищо чудно – навярно Тороманов бе напуснал дома си и те бяха тръгнали по следите му. Цялата група новоприети членове се разположи под дърветата и нетърпеливо зачака. Пешо започна разказа – отначало малко неловко, но после сам се зарази от интереса, с който го слушаха, започна неусетно да влага повече тайнственост в случката, отколкото тя в същност имаше.

Тъкмо в разгара на разказа при тях пристигна Коста. Сухичкото му изгоряло от слънцето лице тоя път изглеждаше непривично смутено погледът му неспокойно огледа цялата група.

– Можеш да говориш пред всичките – каза Пешо, като погрешно изтълкува смущението му. – Вече всички са приети.

Коста погледна втренчено приятеля си, после каза:

– Случи се нещо лошо... Юлия изчезна!... Всички трепнаха.

– Как тъй изчезна? – намръщи се Пешо. – Какви ги дрънкаш!

– Изчезна! – въздъхна безпомощно Коста. Юлия вървеше на две-три крачки след Тороманов, а аз на двайсет-трийсет крачки след нея... Изведнъж и Тороманов, и Юлия изчезнаха, като че ли пропаднаха вдън-земя.

– Глупости приказваш! – каза сърдито Пешо. – Значи, не са изчезнали, а ти чисто и просто си ги загубил!

Коста бавно поклати глава.

– Не, не съм ги загубил, изчезнаха – каза той горчиво. – Цялата тая работа стана на площад „Славейков“. Ние идвахме по „Граф Игнатиев“, но се движехме не по паважа на улицата, а по самия площад. Когато стигнахме близо до пресечката на „Раковска“, само за няколко мига една дебела жена ми се изпречи пред очите. Докато заобиколя жената, да са минали най-много, ама най-много три секунди. Колко крачки могат да се направят за три секунди? Да речем, пет крачки. Ако дойдете на площада, ще видите, че най-близката къща или най-близкият вход са на двайсет-трийсет крачки – в никой случай няма къде да влязат... Добре, ама като погледнах отново от тях нямаше нито следа, сякаш бяха пропаднали в някаква дупка!

– Това не може да бъде! – каза Пешо разгневено. – Това са бабини дивотини!

– Да не би да са изчезнали между хората? – подсети го Веселин.

– И това не е! – поклати глава Коста, видимо отчаян. – Не може да бъден това! По площада, вярно е, обикновено има много хора, но точно в този миг на това място нямаше никакви хора, честна дума ви давам! Няма къде да влязат, няма как да се загубят между хората, а въпреки това, като погледнах към тях – и двамата бяха изчезнали!

Настана тревожно мълчание, момчетата смутено се поглеждаха.

– Ти сам разбираш, че това не е възможно! – каза Пешо, този път малко по-спокойно. – Те не могат да се изпарят, не могат да хвъркнат, няма къде да влязат, няма хора да се загубят между тях! Тогава какво?

– Значи те са се възнесли! – обади се Чарли. – Също като в евангелието!

Но този път шегата не хвана място, не беше до шегите. Момчетата така сърдито го погледнаха, че той веднага затвори уста.

– А преди да стане тая случка, Тороманов някъде отбива ли се? – попита Веселин.

– Да, отбива се – каза тихо Коста, – Влезе в антикварната книжарница...

Но това не можеше нищо да обясни. Над цялата компания отново легна глухо непривично мълчание.

ТАЙНСТВЕНИЯТ ЗЪБОЛЕКАР

Тороманов излезе от дома си точно в десет и половина часа. Той беше облечен в обикновения си бял костюм, в ръката си държеше обикновената пазарска чанта, с която излизаше из града. Изглеждаше обаче, че той път в чантата има нещо – тя беше доста издута. Както предварително бе уговорено, Юлия веднага тръгна след него. Отначало тя вървеше по насрещния тротоар, но когато излязоха на улица „Граф Игнатиев“, по която имаше много хора, Юлия тръгна почти по петите му. На няколко пъти Тороманов уж случайно се обърна да погледне назад, но погледът му бе зорък и бдителен. Той обхващаше за миг цялата улица – всички хора и всички лица, но в погледа му, разбира се, не можеше да намери място малкото красиво момиченце, което вървеше край бордюра и нехайно размахваше тънките си ръчички. Децата бяха далеч извън неговото внимание, той дори насън не би помислил, че може да има работа с деца.

За голямо учудване на Юлия човекът с белите дрехи отново влезе в антикварната книжарница и тя нерешително спря край вратата. Коста бързо приближи и тихо и пошушна: – Влез ти вътре! Мене може да ме е запомнил!

Без много да му мисли, Юлия се вмъкна в книжарницата. Тоя път вътре имаше много хора, едни прелистваха книги, други зяпаха по лавиците. Тороманов, с чантата в ръка, стоеше край главния продавач и търпеливо чакаше. Юлия взе една детска-книга и макар илюстрациите да бяха много интересни, тя нито за миг не изпускате из погледа си човека с белите дрехи.

Най-после продавачът свърши с клиента си и приятелски се усмихна на Тороманов.

– Имам нещо за вас – каза той и бръкна под тезгяха.

– Интересно ли е?

– Не особено... От Съмърсет Моам...

– Да, добре – каза небрежно Тороманов.

Продавачът подаде книгата, Тороманов я взе измина на касата. За да плати, той трябваше да остави чантата на пода и Юлия не изпусна тоя удобен случай, незабелязано мина край гърба му и още по-незабелязано хвърли поглед към нейната вътрешност.

В чантата имаше книги! В нея бяха сложени навярно ония романи,

които сам той вчера бе купил от книжарницата!

Щом плати, Тороманов веднага излезе, без дори да поздрави познатия си продавач. Юлия остави детската книжка и незабелязано се измъкна. Човекът с белите дрехи бе тръгнал в обратна посока, към дома си, и Юлия веднага се залепи зад гърба му. „Наистина чуден човек – мислеше тя. – Купува книги, а вместо да ги държи у дома си, разнася ги по книжарниците и после пак ги връща обратно. Какъв смисъл може да има в това?“ Докато вървеше зад гърба му, тя отново забеляза, че Тороманов на два-три пъти се обръща и само за кратък миг оглежда цялата улица.

Така те излязоха на площад „Славейков“, на тоя площад, на който според Коста бе станало чудото. В същност в цялата работа нямаше нищо чудно или Необикновено – цялото объркване се дължеше на слабата наблюдателност на момчето. На спирката бе спрял трамвай и именно тоя трамвай не бе забелязал Коста, защото през цялото време се бе взирал в пъстрата рокля на момиченцето, от страх да не я загуби из тълпата. В последния момент, тъкмо когато трамваят се готвеше да тръгне, Тороманов се отби от пътя си и внезапно се качи на ремаркетото.

В първия миг Юлия се слиса – какво сега да прави? Трамваят издърнча и тръгна. Юлия се затича и скочи на стъпалото. Някакъв възрастен човек я подхвана леко като перце за лакътя, после – за нейна изненада – подръпна доста силничко ухото и.

– Как не те е срам, момиченце! – каза той сърдито. – Някой ден трамваят ще ти отреже крака!

Именно тая сцена бе пропуснал Крета в тия няколко мига, в които Юлия бе изчезнала от погледа му. Той бе търсил да види пъстрата рокличка, а бе пропуснал големия зелен трамвай, който бе отнесъл Тороманов и Юлия.

Щом се окопити от смущението си, Юлия внимателно се огледа. Тороманов бе минал напред и продължаваше да си проправя път. Тъкмо тя мислеше да го последва, и изведнъж зърна кондуктора. Ами сега? Какво да прави, като няма в джоба си дори пет стотинки? С какво ще си плати билета? Юлия уплашено замръзна на мястото си, след това отстъпи назад и се прикри между хората. Сърцето и силно биеше – ох, какъв позор, да я заловят без билет в трамвая!

За нещастие тоя път кондукторът бързо раздаде билетите и се появи на задната платформа. На Юлия се стори, че той веднага впи в нея строгия си поглед.

– Без билети, моля!

– Аз, чичко, нямам билет! – каза уплашено Юлия. Кондукторът

посегна да откъсне един, но тя веднага го спря.

– Чакай, чакай, чичко, аз съм си загубила парите? – каза тя засрамено и лицето и потъна в руменина. – Видиш ли какво ми е плитко джобчето!

– Е, тогава ще слезеш на спирката! – каза равнодушно кондукторът и откъсна билет на някакъв друг гражданин.

Колко много и се искаше на Юлия в тоя момент някой да се обърне и да и плати билетчето! Уви, никой не го направи! Улисани в своите мисли и грижи, хората дори не се обърнаха да я погледнат. Юлия въздъхна горчиво и тръгна към предната платформа. Нямаше какво да се прави, човекът с белите дрехи щеше да се спаси от преследвача си.

Трамваят почна да забавя хода си. Юлия погледна към изхода и с учудване забеляза, че Тороманов също се готви да слиза. Гледай го ти какъв човек, вози се само по една спирка! Щом трамваят спря, човекът с белите дрехи побърза да слезе и без повече да се оглежда, тръгна по улицата. Като негова неотстъпна сянка зад гърба му се упъти Юлия.

Разходката не продължи дълго. Тороманов сви по една малка улица, цялата застроена с високи жилищни здания, и скоро хлътна в някакъв вход. Юлия се поколеба за миг на улицата, после колебливо влезе вътре. Внезапно я обзе страх. Ами ако човекът с белите дрехи е забелязал, че тя върви след него? Тогава той може да я причака някъде по стълбите, да я грабне за шийката и... свършено! Изведнъж със страшна сила и се прииска да обърне гръб и да побегне назад – да излезе вън на светлата и слънчева улица, където има много хора и където никой не може да и направи нищо лошо.

Но това трая само миг. В тоя кратък миг тя сякаш видя лицата на своите приятели, немия укор в очите им и забърза по стълбите, лека като ластовичка. От бързането и от вълнението сърцето и силно заби, искаше и се да поспре за малко, но разбираше, че ще загуби ценно време. Към площадката на втория етаж тя вече зърна белия гръб на Тороманов и малко забави стъпките си. На третия етаж Тороманов най-после спря и позвъня на някакъв звънец. Сякаш нищо не е било, Юлия продължи по стълбите и човекът с белите дрехи, който навярно чуваше зад гърба си леките детски стъпки, дори не се обърна да я погледне.

Тя се изкачи на площадката на четвъртия етаж и отново спря нерешително. Да чака тук, и се видя неудобно – може да излязат хора, да я питат какво търси. Да, по-добре е да чака долу на улицата, там това ще изглежда по-невинно. Като слезе на третия етаж, Юлия, без да опира,

внимателно огледа вратата, където бе влязъл Тороманов. Беше най-обикновена мръснокафява врата със секретен ключ, но без шпионка, на която висеше, прикрепена с винтове, много голяма стъклена табелка:

Д-р Владимир Христов
зъболекар

Юлия слезе на улицата разочарована. Тороманов навярно е дошъл да си поправа зъбите, а тя бе помислила кой знае какво. Но сега къде да го чака? Тя се поогледа и си избра входа на една от насрещните кооперации. Оттам беше лесно да наблюдава дома, от който трябваше да излезе човекът с белите дрехи.

Чакането и се стори безкрайно, а лошото беше, че нямаше часовник, за да разбере колко е часът. Тя съвсем загуби търпение, чудеше се вече какво да прави, когато зад гърба и се появи някакво момче, червенокосо, кокалесто, с неприятно луничаво лице и къси тиролски панталони. Момчето я огледа враждебно, плю-на презрително и сърдито попита:

– Ти какво чакаш тук?

– Не е твоя работа! – отвърна соннато Юлия. – Кой те закача тебе?

Момчето приближи и втренчено я погледна.

– Като те питат, отговаряй! – каза то грубо. Юлия отново не отговори. Тя само обърна гръб на нахалника и вирна към небето малкото си носле. Червенокосият я погледна учудено, после замахна с крак и силно я ритна отзад. Изненадана от удара, Юлия полетя и падна на земята. Когато стана, побойникът стоеше все още на две крачки от нея и я наблюдаваше мрачно, пъхнал ръце в джобовете си.

– Как не те е срам! – без да плаче, възмутена от дъното на сърцето си, каза Юлия. – Да биеш момичета!

– А ти защо не отговаряш?

– Какъв си, че да ти отговарям! Улицата да не е нещо твоя?

– Моя е!

– Значи тогава си уличник!

– Ще ми отговориш ли, или да те почна отново? – прекъсна я грубо побойникът.

– Ако искаш толкова да знаеш, чакам баща си. Това изглежда, че направи впечатление на хулигана, той се огледа.

– Къде е баща ти?

– Горе при зъболекаря!

– А ти защо не го чакаш горе?

– Защото ме е страх!

– Страхливка! – каза презрително червенокосият и бавно се отдалечи.

Едва сега сълзите потекоха по страните и, тя с мъка се сдържа да не заплаче с глас. Когато побойникът приближи входа на голямата бяла кооперация, в която бе влязъл Тороманов, от същия вход излезе забързано височко момиченце и решително му прегради пътя. Лицето му бе гневно, жестовите резки и по сърдития глас, които долетя до Юлия, тя разбра, че момиченцето нещо се караше. Червенокосият я слушаше нехайно, подигравателно усмихнат, след това грубо я блъсна и продължи пътя си.

Непознатото момиченце бързо приближи Юлия. Гневното му личице беше хубаво и живо, две дебели лъскавочерни плитки лежаха на слабите му раменца. То бе с една или две години по-голямо от Юлия и навярно пионерка, тъй като носеше на врата си червената връзка на организацията.

– Аз всичко видях! – каза задъхано от възмущение момиченцето. – Бях случайно на прозореца и видях как те ритна... Той е просто... ужасен!

От съчувствието на Юлия още повече и се доплака, но тя преглътна сълзите си и глухо попита:

– Ти познаваш ли го?

– Как да не го познавам целият квартал е писнал от него! Ако бях момче, щях да му дам да се разбере!

Двете момиченца се разприказваха оживено. Непознатата се казваше Живка и живееше на първия етаж на бялата кооперация. Като видяла побоя, тя бързо изтичала, но било вече късно.

– И мен ме би веднъж! – призна си тя с горчивина. – Ако бях казала на татко, не знам какво щеше да стане!

Внезапно Юлия забеляза, че Тороманов излезе от кооперацията. Сега чантата му бе съвсем празна и той бързо се упъти надолу по улицата. Разтревожена да не го пропусне, тя измънка някакво извинение пред Живка и без да обръща внимание на учудения и поглед, бързо се спусна след него. Четвърт час по-късно Юлия беше вече на своята улица и още отдалече видя Пешо и Веселин. Тороманов влезе в своя дом, а момчетата забързаха срещу нея с развълнувани лица.

– Къде пропадна! – възкликна Веселин. – Здравата се уплашихме за

тебе!

Юлия небрежно махна ръка, сякаш последното приключение беше за нея дребна и обикновена работа, за която не заслужава да се говори. Отведоха я бързо в градинката. Там бяха останали още четири момчета, между които Коста, който радостно подскочи, като я видя.

Юлия най-подробно разказа за всичко, което и се беше случило, като не пропусна нищо освен, разбира се, своите страхове. Колкото повече разказваше, с толкова по-голямо учудване и възхищение я гледаха нейните приятели. Когато най-после завърши, Пешо за пръв път искрено и от сърце я похвали:

– Браво, Юлия! Ти първа между всички се отличи.

– Нали направихте много хубаво, дето ме взехте! – радостно и малко нескромно запита Юлия.

– Да, разбира се – съгласиха се всички. Започнаха да говорят за последните случки и Веселин пръв изказа предположението:

– Май че Юлия е попаднала на вярна следа! На това ми мирише.

– Ще видим! – отвърна Пешо.

– То само се вижда – продължи Веселин. – Не е ли всичко това много чудно? Тороманов купува една камара романи, но не ги чете сам, а ги отнася на някакъв си зъболекар. Защо? Нима зъболекарят не може сам да си ги купи? Надали има такъв зъболекар на света, който да иска да му плащат не с пари, а с романи.

Всички се засмяха.

– Може и да има – обади се Чарли. – На кучешки зъб взима по роман, на кътник по два...

– Може някой да каже – занесъл му ги е за четене – продължи Веселин. – Тая работа не е за вярване. Та кой купува цял куп романи, за да послужи на друг? Тъкмо пък Тороманов...

– Ами ключа? – попита Пешо. – За зъболекаря не е нужен никакъв ключ. Аз съм сигурен, че цялата тая тайнствена история е свързана с ключа.

Момчетата замълчаха.

– Ако разберем защо Тороманов ходи при зъболекаря, може би ще разберем нещо и за ключа – каза Веселин. – Не бива да изпускаме тая следа...

След дълги умувания измислиха нещо разумно да проверят какъв е тоя зъболекар. Някое от момчетата, което имаше развален зъб, трябваше да го прежали в полза на общото дело. То ще отиде за пломба или за нещо друго, пък ще разгледа цялата обстановка, ще види какъв е и самият

зъболекар.

– А най-хубаво е да отиде след Тороманов – забеляза Пешо. – Тогава може и да чуе някоя дума, да разбере нещо...

Планът беше добър, но изведнъж засече: оказа се, че няма нито едно момче с развалени зъби.

– Не може да бъде! – разсърди се Пешо. – Всички лъжете!

Стана нужда сам той лично да им прегледа зъбите. Още първият от прегледаните, Бебо Апостолов, се оказа с развален зъб.

– Срамота! – каза сърдито Пешо. – Вижда се колко сте готови за делото!

– Ама дупчицата му е съвсем малка – каза порумения Бебо. – Това просто не е дупчица!

Когато тръгнаха да си ходят, Коста изведнъж забеляза обеленото коляно на Юлия и учудено попита:

– Това пък какво е? Да не си паднала от трамвая?

Юлия засрамено разказа за подвизите на червенокосия хулиган. Момчетата почервеняха от възмущение, очите им гневно засвяткаха.

– Това... това не е човек! – заекна от яд Веселин. – Такъв да го пребиеш от бой!

– Ще му платим, не бойте се! – обади се мрачно Пешо. – Ще го направя на баница.

Въпреки протестите на Юлия веднага бе взето решение хулиганът да бъде жестоко наказан. Как ще стане това още никой не знаеше, но всички чувстваваха, че наказанието ще бъде безмилостно. Момчетата се разотидоха с гневни сърца и тоя гняв нямаше да се размине до отмъщението.

БАЩАТА СЕ УСМИХВА

Привечер цялата компания потегли за чуждия квартал. С тях, разбира се, беше и Юлия, която трябваше да им покаже побойника. Когато пристигнаха към дома на зъболекаря, видяха, че улицата е почти празна само няколко малки деца играеха по тротоара на дама. Нямаше какво да се прави – трябваше да чакат. Изтече цял час, много момчета минаха по улицата, но побойникът не се явяваше. Отлитна още един час, започна да се здрачава. Пръв от цялата компания загуби търпение да чака Бебо Апостолов.

Така може да стоим и до утре – въздъхна той, – По-добре е да си отидем, пък утре пак ще дойдем...

– Не може, ще чакаме – каза упорито Леша.

– Ако искаш толкова да знаеш – подхвана отново Бебо – никак не е правилно да се бием...

Пешо го погледна недоволно. – Защо да не е правилно?

– Защото сме пионери... Никак не е правилно пионери да се бият по улицата, за всичко си има ред...

– А според тебе, ако нападнат България, пак ли няма да се бием?

– Това е друго – каза с досада Бебо.

– И това е друго!

– Ти мълчи, ще чакаме! – намеси се Веселин и спорът беше набързо решен.

Червенокосият пристигна отнякъде, когато се беше вече съвсем стъмнило. Юлия веднага го позна, но първата и мисъл беше да скрие това от приятелите си. Макар сутринта да беше много ядосана, вече никак не и се искаше да се бият, чудеше се как да се измъкне от неприятната история. За съжаление червенокосият имаше твърде очебиен изглед и шом го зърнаха, момчетата веднага се наежиха.

– Тоя ли е?

– Не знам, май че е тоя – каза Юлия без желание.

– Не може да не знаеш – отвърна сурово Пешо. – Ти искаш да го скриеш...

– Ясно, че е том – каза хладнокръвно Веселин в бавно стана от мястото си.

– Оставете го на мене! – заповяда Пешо. – Вие само го пазете да не избяга!

След малко червенокосият се видя внезапно заграден от няколко страни. Пешо излезе пред другите и като кимна с глава към Юлия, враждебно понита: – Познаваш ли това момиче?

Червенокосият го погледна с края на окото и веднага разбра каква е работата.

– Не съм я и виждал – отвърна той нахално.

– Не е вярно! – възкликна Юлия обидено.

Схватката трая едва ли не само няколко мига. Макар червенокосият да бе висок и як, Пешо го събори с няколко удара на земята и здраво седна на гърдите му. Побойникът хриптеше, мъчеше се да хапе, но Пешо го удари още няколко пъти и той внезапно утихна. Луничавото му лице сега изразяваше само страх и безпомощност.

– Признаваш ли се за победен? – попита запъхтян Пешо.

– Признавам се – веднага и с готовност отвърна побойникът.

Това разгневи момчето.

– Ще биеш ли друг път малки момичета?

– Няма да бия.

– Остави я тая гадина! – забеляза отвратен Веселин. – С него не може и да се приказва!

Няколко кварталски момчета се появиха на улицата, но гледаха от страни, не проявяваха никакво желание да приближат. Побойникът бе освободен. Той бавно стана, като търкаше набитите си места.

– Ако още веднъж закачиш момичета, ще ти избия до един кривите зъби! – каза все още разгневен Пешо.

Червенокосият нищо не отвърна. И тук се случи нещо съвсем неочаквано – докато момчетата се готвеха да си вървят, червенокосият внезапно замахна и с все сила удари Пешо по окото. В следния миг той като стрела побягна по улицата и хлътна в някакъв вход. Момчетата се затичаха след него, но беше вече късно.

– Гледай какъв подлец! – удиви се Чарли.

Към групата несмело приближиха кварталските момчета, които досега стояха настрана. Едно от тях, с момичешки бретон и очила, първо се обади:

– Да бяхте го набила тоя мръсник и за нас! Цялата улица е писнала от него!

– Ами вие защо не го набиете?

– На нас не ни дават да се бием – каза тъжно очилатият.

– Е, щом не ви дават, тогава яжте сами боя обади се Чарли. Поне да яде човек бой не е забранено!

След половин час момчетата бяха в градинката. Коста и Монката докладваха, че Тороманов излизал за дребни покупки и след това се прибрал у дома си. Изобщо нищо особено или подозрително не беше случило. Веселин разпредели постове за другия ден и всички бързо се запътиха към домовете си, защото вече бе станало доста късно.

– Ти остани! – обърна се Пешо към Бебо. Момчето го погледна учудено, но остана. Освен Пешо, тук бе и Веселин; той дочу, че двамата нещо бързо и неразбрано си пошушнаха.

– Преди няколко дена Тороманов е бил у вас! – започна Пешо. – Ти знаеш ли за това?

Бебо ги погледна смаян.

– А вие откъде знаете?

– Ние всичко знаем – каза троснато Пешо. – Ти отговаряй, каквото те питат!

Бебо се замисли, тънкото му лице се опъна.

– Беше в къщи, но тогава не обърнах внимание...

– Не разбра ли защо е идвал?

– Не можах да разбера – поклати-къдравата си глава Бебо. – Чух само, че татко каза на мама: „Виж го какъв нахалник!“. И нещо друго казаха, но нищо не мога да си спомня.

– Щом Тороманов е идвал при баща ти, значи се познават – каза Пешо.

– Сигурно се познават...

– Тогава ти се възлага важна задача – да разбереш от баща ти какъв човек е Тороманов, какъв е бил някога и изобщо всичко за него. Ясно ли е?

Но изглежда, че не беше съвсем ясно.

– Как, направо ли да го запитам?

Защо пък направо? – усмихна се Веселин. – По-добре накриво, със заобикалки. Ако го запиташ направо, и той направо ще те запита – какво толкова те интересува тоя въпрос?

След малко момчетата се разотидоха. Когато Пешо се прибра в къщи, домашните му вечеряха. След всички преживени вълнения той беше здравата изгладнял и веднага седна край масата. Все пак, макар да беше наведен над чинията си, Пешо веднага усети, че другите бяха престанали да се хранят. Той вдигна глава и погледна баща си – строго-то му сериозно лице сега изглеждаше дори малко загрижено.

– Защо ти е такава синьо окото? – попита той и учуден, и разтревожен.

Пешо инстинктивно пипна удареното си око.

– Не знаех, че е синьо – каза той смутено.

– Ти сигурно си се бил?

Вече беше безсмислено да крие – така или иначе, наказанието щеше да го сполети.

– Бих се! – отвърна Пешо троснато.

– И по какви причини?

– Остави детето да се нахрани – опита се да му помогне майката.

– Аз съм го попитал вече – отвърна баща му. Пешо почувствува, че го облива пот от смущение.

– Заради Юлия! – отвърна той почти грубо, за да скрие смущението си. – Един хулиган я ритнал, тя паднала и си обелила коляното!

– Как тъй ще я рита? – попита бащата със съмнение. – Без нищо – и я ритнал?

– Без нищо! – троснато отвърна Пешо. – Просто хулиган!

– И ти го наби? – Да, набих го.

– И всичко това, което приказваш, е истина така ли?

– Разбира се, че е истина! – отвърна обиден Пешо. – Няма да те лъжа!

Баща му се облегна на стола. Колкото и да бе смутен, Пешо забеляза, че неговото хубаво и умно лице изведнъж се разведри, в погледа му се появи нещо средно между смях и разнеженост.

– Браво! – каза тихо и потупа леко сина си по тънкото вратле. – Браво, разбрах, че си кавалер! Не обичам хора, които не могат да бъдат кавалери!

Пешо едва ли не се задави с хапката от вълнение, не успя нищо да отвърне и само наведе глава над чинията.

– Сега яж, пък после майка ти ще ти направи компрес – добави бащата и потайно усмихнат, се наведе над яденето си.

С тия думи бе решена съдбата на Юлия в тяхната компания. От този ден вече никой нямаше да смее да я пипне, косъм да свали от главата и.

ОБЕЗПОКОИТЕЛНИ СЛУЧКИ

Изминаха още три дни, без нищо особено да се случи.

И през трите дни момчетата усилено следяха Тороманов. Човекът с белите дрехи рядко излизаше от дома си – обикновено ходеше да пазарува из околните магазини със своята голяма пазарска чанта. Само веднъж той отиде до малкото магазинче, в което продаваше гребени и евтини огърлици жена му. Тороманов не се застоя дълго там, не прояви никакъв интерес към клиентите. След като излезе от магазинчето, той се отби в антикварната книжарница, купи оттам два романа и без да бърза, се прибра у дома си.

Едва на третия ден събитията малко се пораздвижиха. Още рано сутринта в градинката пристигна Бебо и веднага прати да извикат Пешо. Когато момчетата се събраха, Бебо извади от джоба си лист хартия и тайнствено зачете:

– „Драги Бобев“...

– Какво е това? – прекъсна го нетърпеливо Пешо. – Писмо ли?

– Чакайте, ще видите...

– Ти по-напред кажи какво четеш...

– Ясно, че е писмо! – разсърди се Бебо.

Все пак не го оставиха да прочете писмото, преди да разкаже историята му. А историята беше съвсем простичка. Като минал рано сутринта през кабинета на баща си, Бебо намерил на масата писмо и го прочел, „без да иска“. Писмото било от баща му до някой син „Бобев“, директор на мините за цветни метали „Юг“. Съдържанието на самото писмо беше следното:

„Драги Бобев,

Преди няколко дена при мен дойде инженер Тороманов с молба да му ходатайствавам да постъпи при теб на работа. Разбира се, далече съм от тая мисъл, но тъй като могат да се намерят други доброжелатели, а ти си на зор с инженери, длъжен съм да те предупредя. Според мене Тороманов е отчаян фашист и рядък двулличник. Преди Девети септември служехме заедно във Военноинженерната работилница, където той беше военен инженер с чин подполковник. Благодарение на него там бе разкрита

конспирация па наши другари, които се готвеха да изнесат оръжие за партизаните, и един от тях бе осъден и разстрелян. След Девети Тороманов бе арестуван за известно време, но вината му не можа да се докаже и го освободиха. Във всеки случай дълбоко съм убеден, че това, което ти говоря, е истина. Нямам нищо против да си намери някаква работа и да бъде използван трудът му, но според мене това не бива да става в твоето предприятие, което е обект на сериозна държавна тайна. Самият факт, че търси при тебе работа, е вече крайно съмнителен.

С другарски поздрав: К. Апостолов“

Когато Бебо свърши писмото, момчетата поразени се спогледнаха.

– Гледай го какъв подлец! – каза с отвращение Коста. – Заради него комунист разстреляли!

Престъпник! – Такъв жив да го дереш, а не да го оставиш да си купува романчета!

– Нали ви казах, че тук има нещо – обади се Веселин. – Да пукна, ако не открием някаква интересна работа!

– Трябва да разберем какъв е тоя Бобев – забеляза накрая Пешо. – И какво е това негово предприятие!

Разбира се, натовариха отново Бебо да събере по някакъв начин сведения и момчето веднага се съгласи.

– Само че внимателно! – предупреди го Пешо. – Никои нищо не трябва да разбере!

– За това можете да бъдете съвсем спокойни! – усмихна се снизходително Бебо. – Аз си знам работата!

– Не сме много спокойни – обади се Веселин. – Ами ако сега баща ти се върне внезапно да потърси писмото? Ти какво ще му кажеш?

– Нищо няма да му кажа...

– Как тъй нищо? – намръщи се Пешо.

– Ами нищо... Той няма да ме пита...

– Ти си глупак!... Как може да не те попита, като види, че писмото го няма на масата!

– Там е работата, че ти си глупак! – отвърна пренебрежително Бебо, като едва забележимо намигна на другите. – Писмото си е на масата... Аз само го преписах!

Отговорът дойде така на място, че Пешо, макар да бе обиден, се усмихна като другите и погледна с уважение новия член на групата.

Дяволски момчета, уж новаци, пък винаги се досещат какво трябва да направят.

Към обед момчетата се разотидоха и Чарли пръв побърза да се прибере у дома си. Съвестта му не беше съвсем чиста. Сутринта той се беше измъкнал от къщи, без да се обади на майка си, а това много рядко се случваше. Майка му беше вдовица, от десетина години прехранваше сама малкото двучленно семейство, като шиеше рокли и белъо на ония жени из квартала, на които парите им не стигаха, за да ходят при прочутите и скъпи шивачки. През ваканциите и през свободното си време Чарли помагаше на майка си в домакинската работа и ходеше по магазините да пазарува. Само тая сутрин той бе излязъл, без да се обади и без нищо да помогне, понеже се страхуваше да не закъснее за поста в градинката.

Като се изкачи до втория етаж, Чарли малко плахо и виновно натисна звънеца. Това той правеше винаги, за да предупреди клиентите на майка си, че идва външен човек. Тоя път никой не му отвори и след кратко колебание Чарли извади ключа и влезе сам. В антрето той дочу два женски гласа – единия висок, дрезгав и малко нервен, глас на непознатата жена, а другия тих и примирителен, гласа на майка му.

– Кой е – попита отвътре тихият и примирителен.

– Аз съм, аз! – отвърна Чарли и влезе в стаята.

Вътре както винаги в работно време беше разхвърляно, по земята се търкаляха трапоски, парчета плат, книжни кройки и макари. Пред голямото стенно огледало стоеше права висока, елегантна жена, с боядисани руси коси, а майка му, с шивашки метър в ръка, и вземаше мярка. Чарли се изправи пред вратата и виновно зачака.

– А, ти ли си? – каза шивачката и Чарли не можа да открие в гласа и нищо огорчено или сърдито, – Тъкмо навреме – иди да измиеш чиниите!

Чарли се понамръщи. Като всички сираци той обичаше с нежна и предана любов майка си, с радост и помагаше в домакинската работа, но винаги се сърдеше, когато му споменат за нея пред външни хора. В края на краищата той е момче и да знаят хората, че мие чинии като някаква бабичка, не е съвсем приятно.

– Добре – отвърна той кратко и понечи да излезе.

Точно в тоя миг Чарли погледна случайно в огледалото и се закова смаян на мястото си: там той бе зърнал слабото, старателно боядисано и капризно лице на госпожа Тороманова. Гледай ти какво нещо – говорят за вълка, а той в кошарата! Като превъзможна изненадата си, Чарли

излезе от стаичката, но не забрави да остави полуотворена междинната врата. Любопитството го гризеше, струваше му се, че всяка случайна дума на Тороманова може да му подсказва нещо интересно и да го насочи на важна следа.

Като влезе в кухнята, Чарли натопи бързо чиниите в горещата вода, изу обувките си и тихо, на пръсти се промъкна в малкото полутъмно антренце. От стаичката се дочуваха съвсем ясно двата женски гласа и той със затаен дъх заслуша. Сега това не му се струваше нито подло, нито невъзпитано – голямата цел, която си бяха поставили момчетата, оправдаваше всичко.

– Басмите ви, госпожа Тороманова, са скромнички – говореше с тих глас шивачката. – Но аз имам няколко нови, елегантни и модерни моделчета, които просто ще ви разхубавят!

– Не, не трябва! – отговори някак рязко Тороманова. – Вие не ме разбирате! Аз не искам хубави и модерни роклии Аз искам просто две обикновени и скромни домашни рокли! И никаква очебиеща елегантност! Това трябва непременно да го запомните...

– Жалко! – каза шивачката. – На вашата фигура щеше да отива чудесно ей това моделче! Виждате ли как добре е вталено, а деколтето не е дълбоко, но затова пък е широко и открива раменете!

– Не, не! – почти разтревожено възкликна Тороманова. – Никакви деколтета! В никакъв случай!

– Интересно, госпожа Тороманова, но вие сте добре запазена, това ще ви отива!

Комплиментът изглежда поласка клиентката, защото тя добави със смекчен глас:

– Да, да, вярно е, но вие сама виждате какви са времената! Заради едно деколте веднага ще ви произведат буржоазна! По-добре е човек да се облича скромно!

Настана късо мълчание.

– Не сте съвсем права – каза шивачката и в гласа и трепна едва доловимо недоволство. – Хората се носят доста свободно, всеки облича, каквото си иска...

– И тъй аз искам скромни рокли! – някак високомерно подхвърли Тороманова. – За мен това е по-хубаво...

– А моряшкият док?

– От него ще ми направите туристическа пола... Знаете, обикновена пола, да се закопчава отпред с цял ред копчета! Това е всичко!

– Не е малко работа! – каза загрижено шивачката. – Не мога да

успеза за една седмица...

– Как тъй няма да успеете! – възрази нетърпеливо Тороманова. – Какво е това – две прости рокли и една още по-проста пола... Според мене и пет дена са много... Трябва непременно да успеете! (Тя властно наблегна на думата „непременно“.) Това за мене е най-важното!

Настана кратко мълчание.

– Не, невъзможно е – каза неспокойно шивачката. – Имам и други поръчки преди вашите, които трябва да изпълня...

– Другите поръчки ще ги отложите с няколко дена.

– Не може, госпожа Тороманова – отвърна с въздишка шивачката. – Досега не съм излъгала никоя клиентка със срока, това не ми е в характера...

– Щом е тъй, ще работите извънредно... Една-две вечери ще стоите до късно и пак ще привършите... За извънредната работа аз добре ще ви платя, просто двойно ще ви платя... Роклите ми трябва най-късно след седмица...

– Ще пътувате ли някъде?

– Да, ще пътувам! – отвърна без желание Тороманова.

Жените в стаята се размърдаха, дочуха се леки стъпки и той мигновено хлътна в кухнята. Измиването на чиниите не му отне повече от десетина минути. Тъкмо когато привърши, майка му влезе в кухнята, Чарли погледна нейното слабичко, уморено лице и небрежно запита:

– Оная отиде ли си?

– Отиде си – отвърна майката и отвори с дръжката на дървената лъжица капака на тенджерата. Стаята се изпълни изведнъж с гъстата приятна миризма на лучена яхния.

– Това не е ли жената на Тороманов? – все така небрежно запита Чарли.

Майка му седна на дървеното миндерче и отпусна в скута си своите слабички уморени ръце.

– Същата...

– Не съм я виждал друг път при тебе...

– За пръв път идва – отвърна майката замислено и добави сякаш на себе си: – Как се промени времето! Къде ти преди години Тороманова да дойде при мене! Тя ще отиде при мадам Дуранти! Виждала съм я много често, когато работех при нея! – тя помълча малко с широко отворени, замислени очи, после прибави с въздишка: – Божичко, как ги въртеше! И каква беше стисната!

– Стисната ли? – погледна я учудено Чарли. Внезапно през ума на

майката мина същата мисъл, която бе дошла и на Чарли.

– Просто да не повярва човек! – простодушно възкликна тя, – Когато имаше много пари, пазареше се за левчето, а сега за басмени рокли ми предлага двойно.

Когато след малко седнаха да се хранят, Чарли се опита да поднови разговора, но като видя, че няма да научи нищо ново, замълча и разтревожен се замисли. „Защо Тороманова бърза така с роклите си? Да не би да се гласят някъде да бягат?“ Тая мисъл така го разтревожи, че той набързо се нахрани, измърмори неясно, че има работа, и излезе.

Навън денят беше чудесен. Слънцето ярко грееше, но въпреки това не беше горещо, защото от време на време откъм планината подухваше свеж, прохладен ветрец. Той тръгна към Пешови, но изведнъж си спомни, че сега Пешо трябва да бъде в градинката, тъй като днес е негов ред да стои на пост. В градинката също беше тихо. Двама–трима старци дремеха под рядката сянка на кестените, по-нататък групичка селски младежи, навярно от някакъв самодеен колектив, тихичко пееха проточена народна песен. Обаче Пешо не беше там. „Може би е тръгнал по следите на Тороманов – помисли Чарли недоволено. – Губим си времето в безсмислено следене, а той разнася пред очите ни пълните чанти и някой ден току-виж изчезнал...“

Той сърдито мушна ръце – В джобовете си, помисли малко, после решително тръгна към Веселинови. Чарли ходеше там винаги с удоволствие. Не само защото в тях беше приятно, прохладно и чисто, но и защото майката на Веселин беше така приветлива и весела, че всички деца я обичаха. Тя беше тънка, изглеждаше много младичка и в характера и имаше нещо момчешко което харесваше на децата.

И тоя път тя го посрещна весело, още от вратата разроши косата му и престорено сърдито му се закани:

– Сега ще те изповядам, бръмбарче!

– Тука ли е Веселин? – опита да се изплъзне Чарли.

– Първо ми кажи колко сладолед изядохте вчера, пък после ще те пусна при него.

– Само по два, другарко Ненова.

– Малко ли ти се виждат? Веско е болен... Хайде върви при него! – каза тя и го побутна към другата стая.

Веселин наистина лежеше. В стаята беше прохладно, през спуснатите басмени пердета се процеждаше мека светлина. До главата на Веселин в мораво гледжосано бурканче бяха грижливо натопени няколко жълти цветя. От цялата стая вееше дъх на свежест и чистота.

Чарли внимателно затвори зад себе си вратата и се приближи.

– Ти загази, а?

– Хм–м... – неопределено измънка Веселин.

– Май че много ти дойдоха четири сладоледа. Стомах ли те боли?

Веселин се повдигна на лакти и поверително пошепна:

– Нищоо ми няма. Преструвам се.

– Сега ли намери да се излежаваш, когато... – започна Чарли с недоумение, но не можа да завърши, защото Веселин бързо заговори:

– Пстой да ти обясня... Утре трябваше да отида на пионерски лагер, но аз не искам да ходя точно сега. – Ще накарам татко да помоли да ме оставят за другата смяна. Само да ми повярват, че съм болен...

Чарли погледна приятеля си със съчувствие.

– Никак не ти завиждам! – поклати той глава. – Туй е цяло нещастие – да се търкаляш до утре в леглото!

– А бе–е, знаеш ли, не е толкова страшно... – тук Веселин скромно спря. – Правя си тук едни... изобретения!

– Сериозно! – възкликна Чарли. Той беше един от първите почитатели на Веселиновите таланти и се приготви с интерес да слуша.

– Много интересно изобретение! – разпали се Веселин.

– Представи си, глътнеш една течност и хоп – изчезваш, ставаш просто невидим като въздуха... Враговете не те виждат, следиш си ги спокойно и даже влизаш в най-тайните им скривалища...

Веселин погледна под око приятеля си. Чарли не изглеждаше така поразен, както той очакваше да го види, само лицето му бе добило напрегнат и замислен изглед. Това, разбира се, не беше никак чудно – надали има момче на света, което да не е мечтало да става невидим...

– Значи течност? – попита Чарли любопитно.

– Да, течност...

Чарли подозрително загледа приятеля си.

– Басирам се, че тая течност е страшно... горчива!

– Горчива ли? – смути се Веселин. – Виж, за това не съм мислил...

Е, кой ти пречи да я подсладиш според вкуса си...

– Прав си, изобретението е интересно! – каза Чарли, вгълбен в своето собствено въображение, което в тоя миг трескаво работеше.

– Страшно интересно! – оживи се отново Веселин. – Измислих и разни други работи. Заминаваш, да речем, в Америка и там веднага откриваш къде са тайните складове на атомните бомби...

Нямаш представа само как ги пазят!... Да, но ти нали си невидим... Докато часовете обикалят навън с автоматичните пушки, ти вътре

спокойно си работиш... Развинтваш на всяка една атомна бомба най-важният механизъм, изсипваш урана, изцеждаш... тежката вода... След това на мястото на урана насипваш някакъв най-обикновен боклук, а вместо тежка вода – най-обикновена, от чешмата... Американците, разбира се, не знаят какво е станало, перчат се... Пък като дойде време да хвърлят своите атомни бомби, те изведнъж почват да плющят като жабешки бомбички – ха, ха, ха, ха!

– Хубаво! – каза Чарли. – Ех, да беше истина, нямаше да тичаме по Тороманов като кученца, веднага щяхме да разберем откъде е ключът.

– Всичко щяхме да разберем! – прибави тъжно Веселин.

Тук Чарли изведнъж се досети за какво беше дошъл и развълнувано се шляпна с ръка по челото.

– Ей, видиш ли как се отвлякохме! Та аз точно заради Тороманови бях дошъл! Според мен Тороманов май че се готви да бяга!

– Да бяга? – погледна го смаян Веселин. – Как тъй да бяга?

Чарли подробно му разказа всичко, каквото бе дочул и научил у дома си. Тайнствената течност изведнъж бе забравена, двамата се потопиха в не по-малко интересните тайни на приключението, което от толкова дни изцяло бе обсебило всичките им мисли.

– Да, историята е интересна! – каза замислен Веселин. – Защо Тороманова бърза с роклите? Това трябва непременно да узнаем!

– А има според мен нещо още по-интересно! – прекъсна го Чарли. – Защо Тороманова си шие такива прости рокли? Да е от скромност – не е! Тя и сега се носи като бивша буржоазна, окоето и не мига! Добре – а може би вече не им стигат парите? И това не е! Купува евтини и прости басми, пък предлага двойни цени за ушиването! Тогава какво?

– Ти си измислил нещо! – погледна го подозрително Веселин.

– Нещо ми се мярка в ума, ама не знам дали е вярно! – призна си Чарли. – Според мен Тороманова – чисто и просто иска да се маскира! Тя иска да се престори на обикновена жена от народа, каквато е, да речем, майка ми.

– Не ми се вярва! – измърмори недоверчиво Веселин. – Роклите, да речем, ще промени, но как ще си измени лицето? Човек от километър ще я познае каква е птица с тая изрусена коса и с тия проскубани вежди!

– Не, не си прав! – живо се възпротиви Чарли. – Ама никак не си прав! Косата, разбира се, може да се боядиса, веждите да се измият от чернилката... Изобщо ако се измие добре с един хубав сапун, дори ти няма да я познаеш на улицата...

Веселин се замисли. – А защо според теб тя иска да се престори на

обикновена жена?

– Знам ли защо? – вдигна рамене Чарли. – Представи си, че иска да бяга с мъжа си през границата! Каквато е сега шарена и писана, ще я арестуват още в първото крайгранично село...

– М–да! – отстъпи вътрешно Веселин. – И работата, да ти кажа правичката, започна да става много завързана!

– Затова веднага изтичах при тебе! – въздъхна Чарли. – Може да стане тъй, че да ни се изплъзнат из пръстите?

– Може! – съгласи се мрачно Веселин.

– Тогава нашата работа ще излезе тъй – вместо да изпишем вежди, ще извадим очи! Ако Тороманов избяга, ние ще бъдем виновните! Той от нас може да избяга, но от милицията – никога!

Двете момчета разтревожено замълчаха.

– Значи да кажем на милицията! – проговори най-после Веселин със съкрушен глас.

– Това е най-умното! – също така съкрушено отвърна Чарли.

Като че ли светлината изчезна от чистата слънчева стаичка. През последните дни, докато следяха Тороманов, докато се мъчеха да разгадаят неговите странни постъпки, докато водеха с него от разстояние неумолима и невидима за простото око борба, животът им бе станал като никога интересен, пълен и разнообразен. За пръв път момчетата се сблъскаха с истинския сериозен живот, за пръв път вършеха на своя отговорност нещо важно, което можеха да вършат само възрастните хора, и това им бе дало особено самочувствие, особена гордост! Каква радост щеше да бъде, ако можеха сами да доведат цялата работа до нейния естествен край! Каква истинска мъжка радост! А ето че сега трябваше да предадат всичко в ръцете на милицията и да се оттеглят безшумно настрана...

– Все пак трябва да кажем на Пешо! – преговори най-после Веселин.

– Разбира се, че трябва – кимна Чарли.

Тая мисъл внезапно ги съживи. Без да разбират и съзнават това, в душите им се бе породила тайна надежда, че Пешо няма да се съгласи с тяхното предложение. Без да разбират, те все пак ясно чувстваха, че Пешо е по-силен от тях по характер, че е способен да се нагърби с отговорност, която на самите тях не им бе по силите.

– Знаеш ли какво? – предложи пръв Веселин. Ти иди в градинката и почакай да се върне Пешо! После, елате двамата тук, ще решим заедно!

Чарли отиде с повишено настроение в градинката. Пешо не беше

там, но не стана нужда дълго време да го чака. След половин час по улицата се зададе Тороманов в своите обикновени бели дрехи и със своята обикновена домакинска чанта под мишницата. Той вървеше бавно, малко отпуснато и не поглеждаше настрани. На около петдесет крачки след него също така бавно и наглед нехайно вървяха Пешо и Бебо.

След малко всички се събраха в градинката. Внимателно, под предлог че Веселин е заболял и иска да го види, Чарли измъкна Пешо, като оставиха на поста само Бебо. По пътя Пешо небрежно разказа, че през обиколката им с Тороманов нищо особено не беше се случило. Тороманов постоял половин час при жена си, после излязъл, купил десетина кутии цигари, отбил се в една работилница за туристически прибори, без нищо да вземе оттам, и след това се прибрал у дома си.

– Нещо през последните дни не върви! – завърши той, леко начумерен. – Хем се приближаваме до най-важното, хем не можем да го разберем!

– Вярно, че е така! – каза Чарли замислен. – Като се качим при Веселин, ще разбереш!

Пешо погледна с крайцеца на окото си Чарли, но не попита нищо. Повече от всички други момчета той умееше, когато трябва, да бъде сдържан и да не си разваля достойнството с излишно любопитство. В стаята на Веселин двете момчета му разказаха подробно последните събития и заключението, до което бяха стигнали. Пешо ги изслуша мълчаливо и само от време на време ги прекъсваше с някой кратък въпрос.

– Трябва да решим какво да правим! – заключи Веселин, малко раздразнен от невъзмутимото държание на приятеля си. – Работата вече не може да остане тъй!

– Пешо не отговори. Напразно Веселин бе мислил, че той спокойно и дори малко хладно бе изслушал заплетения им разказ и още по-заплетените им обяснения за това, което очакваха да се случи. Докато момчетата приказваха, лицето на Пешо ставаше все повече и повече непроницаемо, но зад тая външна маска у него бушуваше цяла буря от чувства. Идва ли краят на тяхното голямо приключение? Ще трябва ли утре да предадат всичко в чужди ръце? При самата мисъл за това кръвта изстиваше в жилите му, но той ясно разбираше, че момчетата са прави. Работата бе почнала да надхвърля техните сили – не, не техните сили, техните възможности да я контролират – и отсега нататък всяко невнимание можеше да завърши с крайно лоши последици. Да се откажат? Да предадат всичко на милицията? Пешо здраво стисна устни. Това, което досега бяха направили, никак не беше малко, то дори беше същественото!

Именно те бяха открили престъпника, те бяха намерили гнездата му, те бяха разгадали намеренията му. Можеха ли да направят нещо повече? Безспорно можеха! Преди всичко – коя е тая тайнствена врата, която се отваря с подхвърления ключ на Тороманов? Поне това да откриеха, пък после нека милицията завърши останалото.

– Ти чуваш ли какво казаха? – обади са недоволно Веселин.

Пешо вдигна глава.

– Чувам много добре – отвърна той малко сухо.

– Е, и какво мислиш?

Пешо обърна тъмните си очи към Чарли.

– Кога Тороманова ще вземе новите си рокли от майка ти? попита той сдържано.

– Идушката сряда!

– Тъй – значи след шест дена! Тогава защо са тия паники? Още никой не ни е опрял нож до гърдите!

– Не е точно така!

– Напротив, точно така е! Има две възможности: или това, което казвате, е вярно, или не е вярно. Ако е вярно, Тороманови нищо няма да предприемат, докато не са готови или поне докато Тороманова не си вземе поръчаните рокли. Това вярно ли е?

– Вярно е – каза Веселин.

– А ако това, което говорите, излезе само празни предположения, тогава няма защо да се паникьосваме и да си променяме старите решения. Аз ви предлагам следното: в тоя ден, в който Тороманова си вземе роклите, ние ще отидем в милицията и всичко ще разкажем... Така добре ли е?

Веселин и Чарли бързо и радостно се спогледаха.

– Как да не е добре! – каза Чарли и стана възбуден от мястото си. – Това е по-хубаво от халва на конец!

След тежкия разговор тримата по момчешки весело и широко се усмигнаха, сякаш някаква канара се бе открила от гърдите им.

ИЗЧЕЗНАЛ...

През следните няколко дена се случиха две дребни на глед събития, които здраво стреснаха момчетата.

Една сутрин в малката квартална градина се бяха събрали освен дежурните наблюдатели и неколцина доброволни помощници в очакване на сутрешното излизане на Тороманов. Към осем часа от кооперацията на Тороманов излезе висока слаба жена с тъмни очила, на която първоначално никой не обърна внимание. И изведнъж Чарли, на който се стори, че във фигурата и има нещо познато, изненадано възкликна.

– Ами че това е Тороманова!

В първия миг никой не се досети защо не я бяха познали изведнъж. Едва като се загледаха в нея, те разбраха поразени: косата! Тороманова беше боядисала русата си довчера коса в най-обикновен кестеняв цвят, който, макар да нямаше естествения си блясък, неузнаваемо бе променил вида и. Като се вгледаха добре, момчетата разбраха, че косата освен това е била намалена и подстригана, по веждите и клепачите не личеше изкуствената чернилка, устните бяха съвсем слабо начервени. Изобщо видът и бе станал значително по-скромен и човешки, не правеше това оचेбиещо и отблъскващо впечатление както до вчерашния ден.

– Видите ли? – възкликна тържествуващо Чарли. – Аз какво ви казах?

– Интересно кога е успяла тъй да се промени!

– Снощи – измърмори тихо Веселин – ние рано вдигнахме поста, не я дочакахме да се върне...

Тороманова скоро зави на близкия ъгъл, улицата обезлюдя.

– Сменила си е дори обувките – каза Чарли, – Сега носи обувки с ниски токове...

– Готвят се за нещо! – заключи Пешо, като оглеждаше съдържано цялата компания. – Трябва всички да бъдем нащрек, да си отваряме очите на четири!

На другия ден тревогата се увеличи. Като следяха сутринта Тороманов в неговата кратка обиколка, те видяха, че топ се отби в работилницата за туристически погребни, която бе посетил преди няколко дни. Но тоя път Тороманов не излезе оттам с празни ръце – една голяма нова туристическа раница висеше на рамото му.

– Готвят се! – решиха твърдо момчетата. – Не може да има спор по

това!

Следният ден бе неделя. Обикновено в празнични дни момчетата се събираха и отиваха заедно някъде на екскурзия. През лятото любимото им място беше Искъра – там те се къпеха по цял ден, печеха се на слънцето, ловяха тайно риба и се връщаха късно вечерта с увеселителните влакове, доволни и щастливи за цялата седмица. Разбира се, тая неделя никой дори не помисли за тихите сенчести вирове на Искъра – трябваше да стоят в града и да наблюдават Тороманов. Постът бе поставен в най-ранно утро, но до късна вечер никой от Тороманови не се появи на улицата. В следобедните часове момчетата се разтревожиха – да не би през нощта Тороманови да са офейкали? Когато тревогата им стигна до своя връх, решиха да проверят на място: в къщи ли са Тороманови, или са изчезнали? С проверката бе натоварен Коста. Той трябваше да позвъни на вратата на Тороманови или по-право да звъни дълго, тревожно и настойчиво, докато му отворят. Щом отворят, Коста трябваше да попита за доктор Найденов, когото уж викали по спешен случай в съседната кооперация. В същност доктор Найденов живееше на по-горния етаж и Коста трябваше да се престори, че е сбъркал етажа.

Сложната разузнавателна операция бе веднага проведена, но не даде никакъв резултат. Напразно Коста звънеше, напразно чакаха пред входа с разтуптяно сърце – никой не му отвори, не се чува никакви стъпки зад мълчаливата врата. Дали не бяха заспали? Не, не беше никак възможно – та кой спи в пет и половина часа следобед, Коста позвъни за последен път, почака, после омърлушен слезе при другарите си.

Цялата компания се разтревожи не на шега. Ами ако през нощта Тороманови са избягали нанякъде? Разговорите постепенно пресекнаха, момчетата се умълчаха, гледаха се виновно и нищо не говореха. Когато се стъмни съвсем и всички прозорци на зданията светнаха, прозорците на Тороманови останаха все така тъмни, с неподвижно спуснати пердета.

– Ясно е, че не са у дома си! – каза с горчивина Коста. – През нощта са офейкали!

– Не се знае! – каза Пешо съдржано, но очите му бяха не по-малко разтревожени, отколкото на другите.

– Сигурно са отишли на екскурзия! – обади се с тънко гласче Юлия и погледна със съчувствена нежност към Пешо. – Не може да бъде друго!

Тая възможност бяха вече обсъдили, но никой не и вярваше сериозно.

– Вятър работа! – махна с ръка Коста. – Кой ходи на екскурзия по-след нощ!

– Разбира се, че ходят! – опъна се Юлия, но не защото само вярваше, а защото горещо и се искаше да утеши по някакъв пачи и Пешо. – Някои дори тръгват още преди полунощ.

– Вярно, има и такива – малко злъчно се обади Чарли, – само че не са като баба Тороманова...

– Всички мрънкате. – презрително измърмори Пешо. – Като че ли не сме момчета, а баби.

Към десет часа започнаха вече да обсъждат въпроса как най-лесно да влязат във връзка с милицията. Изсипаха се куп предложения, дори откриха някакъв вуйчо, който работел във Вътрешното министерство. Само Пешо и Веселин мълчаха, поглеждаха с надежда към улицата – все не им се вярваше, че така хубаво започнатата работа ще пропадне.

Най-после към единадесет часа дойде развръзката. От долния край на улицата се зададе лека кола и когато мина край градинката, всички видяха, че е необикновено прашна и дори опръскана с кал, макар времето да беше сухо и отдавна да не бе валил никакъв дъжд. Пръв Веселин се досети, че вътре могат да бъдат Тороманови и погледна мигновено в прозорчето на колата. В полумрака пред очите му се мярна женска глава, забрадена в копринена кърпа, светна огънче на цигара.

– Тороманови! – възкликна той радостно, макар да не беше съвсем сигурен, че е видял добре.

Всички наскочаха и едва ли не се втурнаха вкупом към улицата.

– Стой! – извика остро и властно Пешо. – Само двама!

Когато излязоха с Чарли от градинката, колата вече беше спряла пред зданието, в което живееха Тороманови.

Разбираш ли от коли? – тихо изшептя Пешо.

– Разбирам!

– Запомни и марката и номера! Аз ще наблюдавам хората!

Докато приближаваха, от колата излязоха бавно съпрузите Тороманови, също такива прашни, с уморени от пътуването лица. Излезе и шофьорът – около четиридесетгодишен, с дълго-мрачно лице и с черни, подстригани мустаци. И високата му, доста стройна фигура, и панталонът от хубав плат, и дори добре скроената спортна карирана риза не напомнях за обикновените шофьори на леки коли. Високият мъж мина зад колата, извади от задния капак голямата зелена раница и мълчаливо я подаде на Тороманов. Жена му беше вече отминала. Тороманов кимна мълчаливо в знак на благодарност и без да каже нито дума, се упути

към входа на кооперацията.

Момчетата бавно отминаха. Сърцата им силно биеха от любопитство и възбуждение. В следния миг те видяха по полутъмното платно на улицата светлите следи от фаровете на колата и чуха засиленото бучене на мотора, който тъкмо даваше газ. Колата ги настигна и отмина, после с доста бърз ход зави вляво на първата напречна улица.

– Видя ли всичко? – запита Пешо.

– Видях...

– Марката на колата?

– Добре запомних всичко – петместен „Шевролет“

– Сигурен ли си?

– Как тъй да не съм сигурен! – погледна го обиден Чарли. – „Шевролет“, доста запазен, боядисан в черен цвят, десният заден калник чукнат и след това ремонтиран, на прозорчетата пердета, задното от които спуснато, отпред на стъклото автоматична чистачка и козирка от цветно стъкло... Това достатъчно ли е?

– Ами номера? – досети се изведнъж Пешо.

– Всичко е наред – колата има софийски номер 1150!

След преживените тревоги момчетата се разотидоха по домовете си разведнени и с облекчени сърца. На другата сутрин първият пост си зае мястото към шест часа, а към осем часа в градинката се събраха почти всички – включително и Юлия, която тайно се бе измъкнала от дома си. Сутринта не донесе нищо особено. Тороманова купи мляко от кварталната млекарница и се върна у дома си, а Тороманов отиде само до будката за вестник и цигари. Тоя ден магазинчето на Тороманови по всяка вероятност щеше да остане затворено – стопаните навярно се бяха здравата изморили от неделната екскурзия.

Към четири часа следобед Тороманов излезе от дома си със своята голяма пазарска чанта под мишница. След него тръгна Коста, а Юлия и Бебо бяха веднага изпратени да чакат пред дома на зъболекаря. Почти цялата останала група се пръсна по улицата, за да следи отдалече своя неприятел. Никога досега Тороманов не се бе движил с такъв грамаден конвой – бяха взети всички мерки тоя път да не се изплъзне из ръцете им. След всички събития през последните дни момчетата смъртно чувствуха, че са наближили решителните часове.

Но Тороманов дори не подозираше, че се намира в такова плътно окружение. Той се движеше спокойно, по ъглите на улиците хвърляше бърз поглед назад, но нито веднъж не обърна внимание на момчетата, които си вървяха по пътя, без да поглеждат към него. Като стигна до

първия голям колониален магазин, той влезе вътре, разгледа, без да бърза, витрините и започна да купува. Първата му поръчка бе половин пита хубав балкански кашкавал, след това няколко стъкла конфитюр. Коста, който уж небрежно оглеждаше витрината, усети как сърцето му ускори биенето си. Покупките отново бяха започнали.

В КАБИНЕТА

Бебо и Юлия пристигнаха задъхани от бързането пред дома на зъболекаря. Според предварителния план те трябваше да причакат тук Тороманов, в случай че по някакъв начин се изплъзне на другите преследвачи. Бебо при това беше длъжен веднага да се качи при зъболекаря и като обикновен пациент да разузнае какво се върши горе. Тля мисъл никак не го съблазняваше и той дори чувствуваше вече изтръпнал своя наяден зъб. Няма никак да му бъде лесно, когато непознатият зъболекар го натисне здраво върху стола и вкара в кухнята на зъба му противното свределче.

В ранния следобеден час улицата беше пуста... Някъде далеч се чуваше обикновеният шум на големите столічни булеварди – звънят на трамваите, клаксоните на автомобилите, тънкият писък на милиционерските свирки, които регулираха уличното движение. Отнякъде излезе сива охранена котка и лениво се запъти към отсрещния тротоар. Юлия, очарована от нейната гъвкава походка и от големите и жълти красиви очи, поиска да извика след нея „пис-пис!“⁴, но изведнъж си припомни, че е вече голямо и сериозно момиче, че е натоварено тук с важна работа, и засрамено затвори уста.

Мина четвърт час и нищо особено не се случи. От време – на време някой случаен минувач прекосяваше улицата, някой велосипедист подрънкваше разсеяно със звънчето си и отново наставаше тишина. Горе прозорците на зъболекаря бяха отворени, но на тях не се мяркаше никакъв човек, сякаш и в стайте, и в кабинета нямаше никой. През цялото време от входа на бялата кооперация излезе само някаква прегърбена бабичка и никакъв човек не влезе вътре. Да се чака така, беше доста скучно.

– Слушай, Бебо, хайде да поиграем на дама! – предложи внезапно Юлия.

На Бебо, който през цялото време мислеше за своя зъб, не му беше до игри.

– Глупости! – каза той презрително. – Да не съм нещо момиче?

– И момчетата играят на дама...

– Играят, но малките...

– И ние трябва да играем! – каза настойчиво Юлия. – Ако някой ни види горе от прозореца как стоим и чакаме, може да се усъмни!

Бебо с въздишка се съгласи, че това е действително така. Юлия извади от джоба на престилката си парче тебешир, начерта дамата и скоро играта почна. От много време – откакто бе влязла в компанията на момчетата – тя не бе играла никакви игри и сега се увлече, очите и радостно заблестяха. Тъкмо в разгара на играта някой край тях се обади:

– А не може ли и аз да поиграя?

Юлия сепнато се обърна. На тротоара бе застанало високо слабичко момиче с две дебели, лъскаво черни плитки отпред и нова алена пионерска връзка върху бялата си блузка. Това беше момичето, с което миналия път се беше запознала, докато чакаше тук на улицата Тороманов.

– Ох, ти ли си? – зарадва се Юлия. – Ами разбира се! Трима е поинтересно!

Но Бебо се намуси. Да играе с едно момиче на дама, както и да е, но да играе с две момичета – това вече на нищо не приличаше. И после... ако се появи внезапно Тороманов, как ще се откачат от нея? Той скачаше без желание на един крак по квадратите на дамата и чувствуваше как настроението му падаше все по-ниско и по-ниско. Изправени край него, двете момичета внимателно го следяха.

– А не ви ли е страх да играете тука на нашата улица? – запита внезапно Живка.

– Защо да ни е страх?

– Как защо? Ами ако дойде Крум?

– Кой Крум? – не разбра Юлия.

– Този, дето го бихте миналия път.

Юлия съвсем бе забравила за него. Бебо престана да скача и както бе сърдит за играта, гневно измърмори:

– Ще дойде той, ама като го перна, ей там ще хвъркне?

Юлия с уважение погледна пръста му – той сочеше не по-малко от средата на улицата. Живка, която бе по-голяма, не се увлече от хвалбата, бавно поклати глава:

– Не го знаете вие какъв е, затуй приказвате...

– Нека само припари насам! – храбро възрази Бебо, макар да не се чувствуваше така сигурен в юмруците си, както личеше от тона му.

– По-хубаво да не припарва – скептично забеляза Живка.

– Не, не, по-хубаво нека припари! Тъкмо да го откажем да се закача повече!

– Във всеки случай много лошо момче! – забеляза с тон на голямо момиче Живка. – Представете си, хванали го в училището да рисува с тебешир хакенкройцери!

– Какво, какво? – смяя се Юлия.

– Пречупени кръстове! – важно обясни Живка. – Фашистката емблема!... Представете си, не вярвах, че има такива момчета! Просто... фашист!

– Пор такъв! Само да ми се мерне! – закани се мрачно Бебо.

Но не минаха дори пет минути и той горчиво съжали за заканата си. Тъкмо в разгара на играта някъде из дворовете излезе червенокосият нехранимайко и бавно се запъти към тях. Беше както винаги бос, в къси панталони, в едната си ръка държеше жилава пръчка, в другата парче от старо желязо. Като видя въоръжението му, Бебо усети как кръвта му застива, лицето му едва доловимо преbledня. Червенокосият се приближи и като забеляза Юлия, втренчи в нея малките си зловни очички. Беше съвсем сигурно, че е познал стария си враг.

– Я се махайте оттук! – заповяда той грубо и мрачно. – Хайде, дим да ви няма!

– Ти се махай! – също така грубо му подвикна Бебо, но гласът му като че ли трепна и лицето му за губи своя решителен израз.

Все пак резкият тон направи впечатление на червенокосия.

– Ти много знаеш! – каза той с поомекнал глас. – Като ти удара един, ще се залепиш като гербова марка за стената!

– А пък аз като ти Лепна един, ще ти изхвъркнат и двете очи!

– Колкото и да беше грозна заканата, тонът на Бебо беше доста примирителен, видът му Не предвещаваше нищо такова.

– Брей, брей! – злобно измърмори червенокосият. – Много си страшен!

– На тебе май ти дойде малко боя миналия път!

В очите на червенокосия се мярна омраза и любопитство.

– Ааа, ти от тях ли си? Затуй ли си толкова лют? – Той завъртя многозначително пръчката в ръката си. – Ела, ела, че ми трябваш!

– А другите трябват ли ти?

– И те ми трябват...

– Тогава почакай само две минути! Те ей сега ще дойдат!

По лицето на червенокосия се мярна ясно забележимо безпокойство.

– А те къде са?

– Тука са... горе при зъболекаря! Ако искаш – може да им свирна! Докато кажеш „гък“ – и ще дотичат!

Червенокосият изгледа с дълъг, пълен с омраза поглед Бебо и след това, без да каже нито дума повече, също така бавно се запъти по

улицата. Останалият на полесражението победител тържествуващо погледна към момичетата – тия, заради които той не бе офейкал още в първия миг. За негово учудване лицето на Юлия се оказа неприветливо, дори навъсено.

– Много хубаво го перна! – каза тя горчиво. Просто му посиня бузата!

– Чакай де, ама...

– Ако беше тук Пешо – прекъсна го сърдито Юлия, – досега да му беше видял сметката...

Бледото лице на Бебо тоя път поруменя от внезапен приток на кръв.

– Ясно, че не бива да се вдига шум! – каза той засрамен. – Нали знаеш каква ни е задачата!

Юлия замълча. Но последната фраза изглежда бе направила впечатление на Живка, защото тя след малко запита:

– Ама вие защо идвате тука? Нали живеете далече!

– Тъй... идваме! – все още обиден и недоволен от въпроса измърмори Бебо.

– Сигурно тук плочките са по-хубави за дама! – с лек тон на подигравка забеляза Живка.

– Глупости – дама! Аз просто идвам на...зъболекар!

– Аха!

– Правя си един зъб.

– Е, да, но зъболекарят живее горе...

– Чакам да мине време! – сърдито се начумери Бебо. – Имам определен час...

Живка се усмихна, мургавото и лице сякаш засия.

– С други думи, малко те е страх – каза тя, но в тона и имаше повече съчувствие, отколкото подигравка.

– Не, не че ме е страх, ноо...

– Знам, знам... Във всеки случай всички казват, че зъболекарят е просто – чудо! Работи без „ох“!

– Ти познаваш ли го? – запита внезапно Юлия.

– Как да не го знам!... Нали живеем в една кооперация... Аз съм си правила и зъб при него, виж! – тя зина застрашително срещу новата си приятелка. – Този, пломбирания, виждаш ли го? Много добър човек и чисто пипа, казвам ти!

– Добър ли? – недоверчиво попита Юлия.

– Ами че добър...

– А ти сигурна ли си?

– Как да ти кажа – сигурна съм, разбира се! – но гласът и не беше толкова сигурен. – Изобщо почтен човек.

Юлия я изгледа продължително.

– А пък аз съм чувала, че е фашист! – внезапно изтърси тя.

Силната дума постресна новата и приятелка. Тя примигва, дори се замисли за миг, после се поусмихна.

– Не е фашист... Дума да не става, не е... Отде накъде пък фашист? Ти просто си го измисли!

– А ти много ли си сигурна? – запита Бебо. Сигурна съм! – тоя път по-решително каза Живка.

– Откъде знаеш?

– Ами че татко ми каза.

Бебо се замисли за миг.

– Баща ти какъв е?

– Татко ли? Татко е офицер...

– Сигурно от старите офицери.

– Не е – малко нетърпеливо възрази Живка. – И ако искаш да знаеш, той е следвал в Съветския съюз, преди две години завърши... Ама защо питате?

– Нищо, тъй си приказваме! – измънка вътрешно удовлетворен Бебо. – Само че ние забравихме дамата... На кого беше ред?

– Мой! – отвърна Юлия без настроение.

В същност тя имаше право да загуби настроението си. Първо, Бебо се бе изложил пред нея, и второ, отде накъде пък зъболекарят ще бъде добър човек! Ако е наистина добър човек, ще рече, попаднали са на невярна следа, а те всички толкова разчитаха, че при зъболекаря ще се разнищят всички загадки! Не, не може да бъде, сигурно Живка се е излъгала! Къде може някакво си момиче да проникне във всички тайни на шпионите! Нали шпионите затова са шпиони, защото умеят хубаво да се преструват! Понякога могат да живеят десет години под носа ти, да вършат най-големи предателства и ти нищо да не разбереш!

Но макар да се успокояваше сама, Юлия усещаше сърцето си тревожно. А дали Тороманов не е посетил случайно зъболекаря? Може би не при него ще се разкрие загадката на подхвърления ключ! Ето и сега – толкова време мина, а никой не идва насам, нито Тороманов, нито преследвачите му. Дали не си губеха напразно времето тука?

Но безпокойството излезе напразно. След половин час по улицата се зададе Тороманов с претъпканата чанта в ръка. Щом го забеляза, Бебо изостави играта и неспокойно се обади:

– Трябва вече да ходя! Зъболекарят сигурно ме чака!

– Добре, иди! – кимна Юлия. – Аз ще играя тук с Живка...

На края на улицата се зададе Коста, а след малко и Пешо. Точно в този миг Тороманов спря пред входа на кооперацията, хвърли бегъл поглед назад и хлътна вътре. Бебо се поколеба за миг, после и той се запъти бавно към голямото бяло здание.

Щом влезе вътре, Бебо се огледа и потегли по стълбите. Не беше никак спокоен, макар че нямаше нищо страшно в това – посред бял ден да направи визита на някакъв си зъболекар. Беше съвсем забравил за зъба си всичките му мисли сега бяха отправени към човека с белите дрехи и към неизвестния тайнствен зъболекар, които навярно вече горе нещо заговаряха.

Като излезе на третия етаж, той видя табелката на зъболекаря и нерешително спря. Не, няма връщане назад! Пръстът му натисна бутончето на звънеца, някъде в дълбочината на стайте се дочу едва доловим звън. Измина една цяла дълга минута на напрежение после вратата безшумно се отвори.

Бебо преглътна със сухо гърло. На прага се бе появил нисичък широкоплещест мъж с широко, кръгло добродушно лице. Пъстрите му очи се спряха на смутеното, почти уплашено лице на момчето и в тях се появи насмешлив блясък. Зъболекарят, види се, по своему бе изтълкувал страха на малкия си пациент.

– Какво има, момко? – попита той шеговито.

– Аз... аз... имам един зъб – смутолеви Бебо.

– Ууу, имаш само един зъб! – засмя се зъболекарят. – Как ще бъде тая работа!

– Не, не! Имам един развален зъб! – посъвзе се Бебо.

– Хайде де! А пък аз се баирам, че са най-малко четири! Е, хайде влез!

Бебо покорно влезе. Минаха през късичко тясно коридорче и влязоха в чакалнята, също такава тясна, гола, без прозорец и само с няколко стола и ниска кръгла масичка, по която бяха разхвърляни стари списания с окъсани корици. Първото нещо, което видя Бебо в чакалнята, това бе грамадната чанта на Тороманов, оставена между масичката и стената. Привлечен като от гигантски магнит, Бебо седна на един стол, съвсем близо до нея.

– Почакай малко, имам само един пациент! – каза зъболекарят и влезе в кабинета си.

Бебо любопитно погледна след него. Зъболекарят не затвори

вратата на кабинета и от мястото си той виждаше всичко, което ставаше вътре. Върху грамадния, грижливо излъскан зъболекарски стол бе седнал Тороманов, свободно отпуснат и нехаен, сякаш се бе изтегнал на дългия шезлонг в лятната си вила. Тороманов бе с гръб към вратата, така че Бебо не можеше да види лицето му, но това беше удобно – нямаше да бъде никак приятно, ако човекът с белите дрехи го наблюдаваше през цялото време.

– Отворете си устата! – каза зъболекарят и взе някакъв дълъг никелиран инструмент. – Така! Имаме още малко работа!

Бебо се замисли. Не, работата никак не приличаше на тайнствен разговор. Тороманов току–що беше седнал на стола и ако имаха нещо да си кажат, биха затворили поне вратата между кабинета и чакалнята. А защо тя стоеше отворена? Навярно защото в чакалнята нямаше прозорец и единствената светлина в нея влизаше от големите слънчеви прозорци на кабинета. Освен това в обноските на зъболекаря се чувствуваше нещо официално като в обноските на всеки обикновен зъболекар към всеки обикновен пациент. Дали нямаше напразно да му човъркат тука зъба? Не, не! Не бива да бърза със заключенията! Шпионите, разбира се, никога не се издават, че вършат помежду си някаква опасна работа!

Щом зъболекарят се наведе с инструмента над устата на Тороманов, Бебо внимателно разгледа голямата пазарска чанта. По всичко изглеждаше, че тя е претъпкана с хранителни продукти – подаваха се край–чета на луканки, дъхаше на пресен кашкавал, съблазняваха със златистата си кора няколко големи бели хляба. Бебо, който не беше ял нищо от обед, мълчаливо преглътна. А дали нямаше и няколко романа? Не, не се виждаха никакви книги! Внезапно Тороманов се размърда на мястото си и Бебо предпазливо се дръпна назад.

Докато зъболекарят работеше, не си размениха почти никаква дума. Най-после зъбът бе plombиран и Тороманов облекчено се повдигна на мястото си.

– Свършихте ли? – попита той малко нетърпеливо.

– С това свърших... А моста?

– Не, не сега! – поклати едрата си глава Тороманов. – Бързам, имам работа.

– Няма да трае дълго – каза зъболекарят. – Поне да подготвим работата.

– Не, не... Няма смисъл сега!... Пък и заминавам тия дни, когато се върна – тогава!

– Както искате! – любезно се усмихна зъболекарят. – Но най-добре

е, като се почне една работа, да се свърши докрай.

Тороманов стана, извади от джоба си пачка дребни банкноти и плати. След това той затегна колана из панталона си, който бе временно разпуснал, и бавно се упъти към чакалнята. Бебо наведе нос над списанието, което бе взел в ръце, но въпреки това внимателно следеше всичко. Тороманов взе чантата с продуктите, измърмори разсеяно „довижда не“ и все така бавно напусна чакалнята. Бебо отлично видя как вратата се затвори зад гърба му и меко тракна автоматичната ключалка.

Един момент Бебо остана неподвижен и смаян на мястото си. Това, което така внезапно се беше случило, никак не отговаряше на техните предварителни предположения. Всички смятаха, че Тороманов носи пълните чанти с книги и продукти на зъболекаря, че тук, в неговия кабинет, се крият разгадките на всички тайни, а излизаше, че горчиво са се лъгали. Тороманов изнесе чантата с продуктите и кой знае накъде щеше да отиде, кой знае по какви други нови тайни пътища щеше да ги отведе. Обзе го горчиво разочарование, гняв, огорчение – до такава степен, че той дори забрави къде се намира.

– Хайде, момко – чу се отвътре гласът на зъболекаря.

По дяволите тоя зъболекар! Сега, след всички други беди и нещастия, той трябваше да изтърпи и жестоките му мъчения. Бебо стана като осъден от мястото си и безропотно приближи до никелирания стол.

– Да седна ли? – попита той с угаснал глас.

– Ами как? – усмихна се зъболекарят. – Прав, то се знае, не може!

Бебо седна като на електрически стол и отправи умоляващ поглед към зъболекаря.

– Ама, моля ви се, господин докторе, направете тъй, че никак да не боли!

– Леле, божке, какъв юнак! Разбира се, че няма да боли! Стига, естествено, да стоиш мирен и да не мърдаш!

Наистина не болеше. След прегледа се оказа, че има два развалени зъба, но зъболекарят започна само единия. Той работеше ловко, предпазливо, от време на време хитро намигаше на малкия си пациент.

– Е, болеше ли? – Запита зъболекарят, когато привърши работа.

Бебо въодушевен стана от стола. Той бе забравил за Тороманов, бе забравил тревожните си мисли – бе изпълнен целият с радостното чувство на спасението от мъките.

– Утре пак ще дойда! – великодушно обеща той и просто изхвъркна от кабинета.

Докато слизаше по стълбите, веселото му свирукане огласяваше

всички етажи, той леко прескачаше стъпалата със спортните си гуменки. Изведнъж на последния завой на стълбите Бебо спря. Стори му се, че за миг нечий бял гръб се мярна на входната врата и изчезна по обляната от слънце улица. Тоя гръб той би познал дори насън. Краткият миг, за който го зърна, му беше достатъчен, за да разбере, че това е Тороманов. Едно само Бебо не можеше да си обясни – къде се е губил Тороманов през тия десетина минути, през кои ги зъболекарят работеше зъба му. Но сега нямаше време за мислене. Бебо бързо изскочи на улицата – тъкмо в момента, когато Тороманов вече завиваше по пресечката. На отсрещния тротоар вървеше острожно Коста, пъхнал с привидно нехайство ръцете си в джобовете.

– Няма да ни убегне! – с облекчение въздъхна Бебо.

Той знаеше, че малко по-далече, до черквата, две момчета играят със завидно увлечение на топчета. Но това само така изглеждаше. Това бяха момчетата, които само чакат да се зададе Тороманов, за да поемат от Коста по-нататъшното му преследване.

Бебо се озърна и забеляза Пешо, който сърдито го гледаше. По-настрана стоеше Юлия, и нещо оживено се разправяше с Живка. Пешо приближи намръщен.

На сърдитото му лице като че ли имаше нещо от гнева на възрастните хора.

– Какво си се залепил за него! – със сдържан яд Каза той. – Нали бяхме решили, че ще останеш при зъболекаря, А ти... тичаш – да не би да изпуснеш нещо!

В първия момент Бебо се обърка от сърдитото лице на другаря си и несправедливото му обвинение.

– Пешо, чакай да ти обясня...

– Какво ще ми обясняваш, всичко е ясно!

– Но аз наистина останах при зъболекаря... и стоях около десет минути след него. Честна пионерска, ето гледай. – и той показа дупката на зъба си.

Пешо с недоверие погледна зъба му:

– Да не искаш да кажеш, че Тороманов десет минути се е смъквал по стълбите?

– Не знам къде е бил, аз го настигнах на входа.

– Зелен си още, братко! – отново се ядоса Пешо. – Ловко са те измамили! Докато ти си стоял с отворена уста на стола, зъболекарят го е превел в друга стая, уредили са си работата и малко преди да си излезеш, го е изпратил до вратата на апартамента.

Тук вече и Бебо се ядоса:

– Ако много бързаш да ругаеш, нищо няма да ти кажа! Само това да знаеш – зъболекарят е почтен човек...

– Ха, и таз хубава! – удиви се Пешо. – Щом като почтените хора дружат с тъмни личности и складирват в домовете си купища продукти, тогава какви ли пък ще са непочтените!

– Ако ме беше изслушал, щеше всичко да разбереш! Аз не изпуснах от очи Тороманов, докато не излезе от вратата на апартамента. Сигурен съм, че зъболекарят смята Тороманов за най-обикновен пациент.

– А тогава защо прибира продуктите?

– Там е работата, че той... – тук Бебо се поспря, за да бъде ефектът по-голям – той не носи продуктите на зъболекаря!

– Сигурен ли си? – смаяно възкликна Пешо.

– А как не! – с гордост каза Бебо. – Аз надникнах в чантата му, всички продукти бяха вътре... След малко той взе чантата и я изнесе пред очите ми, както си беше натъпкана!

– Къде я изнесе?

– Как къде? Изнесе я навън, автоматичната ключалка щракна зад гърба му!

Лицето на Пешо доби съвсем смутено и забъркано изражение.

– Това не може да бъде! – каза той и в гласа му за пръв път, откакто бе почнала тая история, трепнаха нотки на безпомощност.

– Как тъй не може да бъде! – на свой ред се учуди Бебо.

– Не може да бъде, защото... защото Тороманов излезе от кооперацията със съвсем празна чанта!

Сега пък Бебо впери в него опулен поглед.

– Вярно ли?

– Абсолютно вярно! – Погледът на Пешо внезапно се проясни.

– Чакай, работата не е загубена! Той значи не носи продуктите на зъболекаря, но все пак ги носи някъде в тая кооперация! Това е положително!

И като направи няколко развълнувани крачки по тротоара, горещо добави:

– Виждаш ли какво важно откритие направихме?... Просто да се чуди човек!

Но Бебо очевидно не можеше да намери в това откритие нищо радостно.

– Дяволска работа! – изруга той. – Тъкмо бяхме намерили едни следи и сега всичко пропада!

– Чакай, още нищо не е пропаднало! Ще търсим! Бебо направи отчаян жест с ръка, сякаш искаше да каже: „Ти изпусни питомното, пък гони после дивото!“ Но очите на Пешо сякаш се, разгаряха от вътрешно напрежение.

– Ще обърнем кооперацията наопаки – добави той – и пак ще разберем каква е работата!

Внезапно Бебо се обърна и погледна внимателно двете момичета, които продължаваха привидно да се занимават със своята дама, но в същото време хвърляха любопитни погледи към тях. „А защо не?“ – мина през ума му. Това действително щеше да улесни работата.

– Слушай аз имам една добра идея! – каза той, като се почесваше.

Пешо го погледна въпросително.

– Виждаш ли го това момиченце? Това де, гдето си играе с Юлия! То живее в същата кооперация и познава всички хора! Да го разпитаме...

– Не можем да се доверяваме на непознати!

– Слушай нейният баща е офицер! – продължи Бебо. – И е съзнателна, честна дума ти давам. Пък, все трябва да намерим някакъв познат от тая кооперация!

– Момичетата много дрънкат – мрачно каза Пешо.

– Добре де, ние няма да и казваме всичко.

– Виж така може!

Двете момичета, съвсем бяха оставили играта и гледаха към тях с любопитни, очакващи очи.

ВЪРТИ СЕ!

Башата на Живка беше наистина действащ офицер и още преди седмица бе замивал е полка си на летен лагер. Предния ден бе заминала към едно близко до лагера село и майка и, за да отнесе на мъжа си някои необходими вещи. Живка беше оставала в къщи сама но никои не смяташе това положение за необикновено. Макар да беше едва тринайсетгодишна, тя се отличаваше със самостоятелен характер, който правеше впечатление и възрастните. Нейната хайка беше домоуправителка и сега Живка я заместваше.

Още в самото начало за нея не беше много трудно да се досети, че Юлия и Бебо са дошли на тяхната улица не просто да поиграят на дама и не за да отидат при зъболекаря, а по някаква друга работа. Когато Бебо набързо и тайнствено изчезна и след това дойдоха другите момчета, които се държаха също така тайнствено, нейните подозрения се превърнаха в пълна сигурност. Макар да не бе много любопитна по природа, този път любопитството здраво се настани в душата и: какво търсят тук тия момчета, каква такава особена тайна работа вършат?

Когато Бебо и Пешо приближиха към нея с решителни и заговорнически лица, тя не се учуди. Не се учуди дори, когато Бебо и заговори със сериозен, не момчешки глас.

– Слушай, Живке, искаме да поговорим с теб по една много важна работа.

– Добре! – кимна Живка спокойно.

– Ама наистина важна! – каза недоволно Бебо. – Ти просто не разбираш!

– Може пък да разбирам! – възрази момичето и очите и някак особено заблестяха.

– Само че тука на улицата не е много удобно – намеси се Пешо. – По-добре да влезем в някой от дворовете...

– Тогава елате у дома! – предложи Живка. У нас няма никои, ще бъдем съвсем самички!

Като разбраха каква е работата, другите веднага се съгласиха да отидат у Живкини. Апартаментът им бе в партерния етаж и веднага след антрето те влязоха в широк хол, скромно, но с вкус мебелиран. По средата на хола имаше двойна маса от масивно светло дърво, оградена с тапицирани столове, и компанията се разположи удобно на тях. Настана

неловко мълчание.

– Виж, Живке, каква е работата – започна пръв Пешо. – Казано без увъртания, ние следим един фашист. И понеже разбрахме, че ти си добро момиче и разбира се, добра пионерка, решихме да ти се доверим...

Живка едва доловимо се изчерви. Макар като всички умни момичета да беше чужда на ласкателствата, сериозно казаните думи я накараха да се зарадва някак неочаквано много.

– Първото нещо – продължи Пешо – е да ни дадеш честна дума, че ще пазиш тайната! Туй не е игра, туй е сериозна и патриотична работа! Ако няма да пазиш тайната, по-добре е да не говорим!

Всички въпросително я гледаха. Живка обърна глава и като срещна пламналите, пълни с молба очи на Юлия, тихо и малко засрамено отговори:

– Давам честна пионерска дума!

– Добре, тогава да продължим! Тоя фашист преди малко влезе във вашата кооперация. Не знам дали го видя – един пълен човек с бели дрехи...

– Видях го! – кимна Живка. – Той носеше една голяма чанта.

Момчетата удивено се спогледаха.

– Вярно! – кимна сдържано Пешо. – В тая чанта според нас той носеше позиви... разбира се, фашистки позиви... Добре, човекът влезе в кооперацията, бави се вътре около половин час и излезе с празна чанта... Ясно е, че той е оставил вътре позивите... Въпросът е сега – кому ги е оставил?

– Разбирам! – каза бавно Живка, макар умът и трескаво да работеше.

– На кого може да ги остави! – продължи Пешо. – Ето там е въпросът! Има ли във вашата кооперация такива хора, на които той може да остави фашистки позиви?

Макар всички тия думи да направиха поразително впечатление на Живка, тя не помръдна от мястото си. Както по-преди умът и трескаво работеше, тя бързо съобразяваше, като на филмова лента през ума и минаваха лица на хора, полузабравени случки. Има ли в кооперацията съмнителни хора? Сигурно има, макар да не е мислила никога за това! Но кои могат да бъдат те? Изведнъж тя се досети за него и веднага запита:

– Ами Бебо, като влезе след човека, нищо ли не разбра?

Бебо смутено примигна, после погледна въпросително другаря си. Беше съвсем очевидно, че Живка е много наблюдателна и нищо не може да се изплъзне от погледа и.

– Работата е такава! – каза Пешо с респект и уважение в гласа си. – Ние мислехме, че човекът ще занесе позивите в зъболекаря, който е на третия етаж.

Бебо отиде при зъболекаря, но човекът с позивите изнесъл оттам чантата пълна. Къде ги е занесъл, ние не знаем, но е ясно, че ги е оставил в тая кооперация!

– Тогава да помислим малко! – предложи Живка. – В цялата кооперация има девет апартамента...

– Защо девет?

– Имаме пет етажа по два апартамента, но единият от тях е ателие на художник. Добре, не сме ние, не е и зъболекарят, значи останаха седем...

– Но ти защо не смяташ ателието? – попита Бебо.

– Чакайте, ще разберете! Художникът живее на първия етаж, срещу нас... Той е комунист, сега рисува картина за Септемврийското въстание...

Значи не може да бъде!

– Не може! – кимна почти едновременно цялата компания.

– Добре, останаха шест... и дори пет, защото на третия етаж, до апартамента на зъболекаря, живеят наши роднини... Тях аз ги познавам много добре, те не могат да бъдат...

– В никой случай ли? – попита подозрително Пешо. – В никакъв случай! – отвърна строго Живка.

Те са съвсем сигурни хора...

– Добре, да вървим по етажи! – предложи Пешо.

– Хубаво, по етажи! На втория етаж живее Дончев. – Той е инженер, как да ви кажа – не е много симпатичен човек... Може да се вземе за съмнителен! Но там е работата, че в апартамента им сега не живее никой...

Още преди един месец цялото семейство на инженера замина на курорт и още не се е върнало... Сега, като идвахме, видях, че цялата им пощенска кутия е пълна с вестници, няма кой да ги прибере...

– Останаха четири! – пресметна Бебо.

– На третия етаж живее още професор Хаджиев, много добър човек, жена му е постоянно болна... Той е такъв кротък, любезен, мил, главата му е цялата посивяла, така хубаво се отнася с хората, че всички в кооперацията го обичат... – Живка се позамисли, после решително отсече. – И той не може да бъде!

– Невероятно е – добави замислен и Пешо.

– Третия етаж вече видяхме! – продължи Живка.

– Там е зъболекарят и нашите роднини. На четвъртия етаж вляво живее Морис Давидов, евреин, той работи в Министерството на външните работи... Такъв един дебел, но много добър, постоянно изнася беседи из квартала!

– По-нататък! – малко нетърпеливо измърмори Пешо.

– На четвъртия етаж живее още Стефан Петров, счетоводител в един завод за... какво беше... а, за лакове! Той е един такъв сърдит, намусен, рядко го виждаме...

– Съмнителен! – с надежда възкликна Юлия. Живка бавно поклати глава.

– Според мен не е съмнителен! – Неговата жена е съдебен заседател, а как си мислите вие, биха ли назначили да съди хората такъв един човек от съмнително семейство? Дума да не става! За съдебни заседатели избират само най-честни хора!

– Остана петият етаж! – подхвърли Бебо.

– Там, нали ви казах, има само един апартамент.

В него живее чичо Трифон, работник е, най-добрият специалист по боядисване на преди... За него дума не може да става, квартирата му я дадоха с министерска заповед...

В стаята настана смутено, напрегнато мълчание.

– Какво излезе от цялата работа? – обади се най-сетне Бебо. – В операцията значи няма съмнителни хора?

– Излиза, че няма! – сама смутена и забъркана измърмори Живка.

– А това не е вярно! – каза сърдито Бебо. – Онзи човек внесе тук позивите и ги остави, излезе без тях... Кому ги е оставил?... Значи някоя от твоите божи кравички е таен фашист.

– Не може да бъде! каза Живка, но гласът и тоя път не беше съвсем сигурен. – Кажи ми кой!

Всички са едни такива... сериозни и добри хора! Та кой от тях?

– Знам ли? Може да е професорът... Уж мил, любезен, пък държи в пазвата нож!

– Глупости! – възмути се Живка. – Казвам ви, не е той!... Това е истински добър човек.

Пешо, който до тоя момент мълчеше замислен, с леко преbledняло лице, най-после повдигна глава.

– Не се препирайте! каза той с малко глух глас. Аз знам къде Тороманов е отнесъл чантата!

Другите го погледнаха смаяни.

– Знаеш? – възкликна Бебо. Как може да знаеш!

– Ето знам! – каза с твърд глас Пешо. Той е оставил чантата в инженер-а Дончев!

Живка разочарована го погледна.

– Ама нали ви казах, че, там сега не живее никой! Хората ги няма в София!

– Какво значение има това! възрази пее така глухо Пешо и всички забелязаха как очите му трескаво горяха. – Хората наистина ги няма, но са му оставили ключа! Разбирате ли, Тороманов има чужд ключ от чужд апартамент!...

Бебо и Юлия сякаш онемяха, втрещени от внезапното откритие. Чудната тайна, която от толкова време ги занимаваше – тайната на хвърления от прозореца ключ, сега внезапно блясваше пред очите им ослепително ярка! Ето чия врата отваря, ето защо е бил той нужен! Тайнственото поведение на Тороманов във връзка с ключа изведнъж ставаше ясно и лесно обяснимо! Но не се ли лъжеше Пешо? Не беше ли това някакво чудно съвпадение? Единствена Живка, която не знаеше историята на хвърления ключ, гледаше със съмнение чудните си гости.

– Не ми се вижда много вярна тая работа! – каза тя смутено. За какво ще оставят позиви в празен апартамент? Какъв смисъл има в тая работа?

– А откъде знаеш, че апартаментът е празен? запитва Пешо. – Там може да чака друг човек, който също има ключ... И може да не е само един, може да са няколко! Именно на тях той е оставил продуктите!

– Какви продукти? – вдигна вежди Живка нали бяха позиви?

Но Пешо не се смути. – Тъй де! – поклати той глава. – Позивите бяха на дъното, отгоре бяха замаскирани с разни продукти!

– Тогава защо не си занесе обратно продуктите? – настояваше Живка. – Защо и тях е оставил там? Нали са само за маскировка?

– Излиза, че не са за маскировка! – каза неохотно Пешо.

– Навярно в апартамента на инженер Дончев се крият някакви опасни хора и Тороманов ги продоволствува с храна...

За миг в стаята настана ледено мълчание. Самата мисъл, че над главите им може би се крият опасни бандити, ги накара да настръхнат. Сега вече всичко в необикновеното поведение на Тороманов – купуване на книги и продукти, тайнствени изчезвания и пр. им се виждаше лесно обяснимо. Но за какво тогава той е ходил и при зъболекаря? Пръв Бебо зададе тоя въпрос.

– Навярно, за да скрие следите си – отвърна замислено Пешо.

– Ако утре го запитат някъде, да речем в съда, какво си търсил в тая кооперация, той ще отговори: „Ходих там на зъболекар!“...

– Хитро измислено! – каза Бебо. Пешо погледна внимателно Живка.

– Не си ли забелязала прозорците на инженера да светят? – попита той.

Живка поклати глава.

– Не съм обърнала внимание... Във всеки случай прозорците на апартаментта са облепени целите в стари вестници, както правят всички хора, когато заминават за дълго време на курорт...

– Не ми се вярва да светят! – каза като че ли сам на себе си Пешо.

– Те знаят, че това ще ги издаде! Нощем те просто не палят лампите!

– Живеят като къртици в тъмното! – подхвърли Бебо с отвращение.

– А интересно как си готвят храни! – обади се Юлия.

– Да вярно! – досети се Пешо. – Днес Тороманов купи от месарницата два килограма телешко мляно месо!... Два килограма... Това е доста много за едни човек!

– А пък готвят денем! – добави Бебо. – Тогава не им трябва електрическа светлина!

– Може би готвят на котлон! – каза Юлия. Кюфтета всеки знае да прави!

Изведнъж една чудесна мисъл мина светкавично през ума на Пешо.

– Действително на котлон! – повтори той и лицето му светна.

– Ако включат котлона в електрическия контакт, долу електромерът ще почне да се върти!... Разбирате ли? Ние просто можем да проверим на електромерите! Всички възхитено се погледнаха помежду си.

– Отлично! – каза Бебо. – Само как да вземем ключа от кутията с електромерите!

– Това е най-лесна работа! – засмя се Живка. – Ключовете са у мен!

– У тебе?

– Да у мен... Майка ми е домоуправителка, аз я замествам...

– Дай ги веднага!

Живка стана, отвори едно от чекмеджетата на бюфета и извади оттам връзка ключове.

– Ето! – показа тя едно малко, заръждавяло ключче.

Цялата компания излезе едва ли не със затаен дъх на стълбището. Както при всички големи жилищни здания кутията с електромерите се намираще при входа към улицата, почти зад вратите. Понеже беше

доста високо, Живка донесе и един стол, после отключи малкото катинарче и широко отвори капака. Пред тях се показаха три редици черни, добре излъскани електромери.

– Ето го! – каза Живка с леко променен глас. – Това е електромерът на Дончеви! Но той не се въртеше! Всички видяха това още в първия миг и нечудо въздъгнаха.

– Сигурна ли си, че е тоя? – попита Пешо.

– Сигурна съм! Ето му и етикетчето – Дончев! – и Живка показва малкото бяло етикетче, написано с химически молив. Настана кратко мълчание.

– Не са длъжни да си служат непременно с котлончето! – каза тихо Бебо. – Пък може точно в момента да са заети с друга работа!

Живка скочи от стола. Ако не се върти сега, може да се завърти покъсно, стига, разбира се, да стоят по-дълго време тук и да гледат. Единствената опасност беше, че можеше да мине някой от възрастните хора, които живееха в кооперацията, и да се заинтересува какво правят деца край електромерите.

– Ако искате, да почакаме! – каза Живка.

– Добре! – кимна Пешо, – Де да знаеш, може пък да ни проработи късметът!

Във входа влезе девойка в бяла рокля и без да им обърне внимание, тръгна по стълбите. Момчетата успокоено си намигнаха.

– Коя беше? – попита Бебо.

– Дъщеря е на професора, студентка!... От нея няма за какво да се плашим!

Внезапно Юлия тихо извика. Момчетата стреснато погледнаха към нея. Юлия бе вдигнала личице нагоре и бе замръзнала в развълнувана неподвижна поза.

– Върти се! – каза тя смаяно.

Наистина бялото кръгче с късо червено поясче на електромера доста бързо се въртеше. Всички впериха погледи в него и не можеха да ги откъснат оттам. Кръгчето се въртя около две минути, после внезапно спря. Пръв се съвзе от вцепенението Пешо и тихо промълви.

– Видяхте ли?

– Значи... – наистина има хора! – удивено промълви Живка.

– Ами това е просто... страшно!

Макар кръгчето да бе, спряло въртенето си, всички продължаваха да гледат нагоре, сякаш черният електромер бе някакъв странен магнит, който привличаше лицата им с огромна сила. Така минаха няколко

минути и Юлия отново първа изписка:

– Върти се! – По тихо! – скара и се Пешо.

И тоя път бялото кръгче се въртя около две минути после внезапно спря. Това се повтори няколко пъти, докато най-после Бебо мрачно измърмори:

– Много чудна работа! Така не се пържат кюфтета!

– Вършат нещо много особено! – каза Пешо. – Нещо много необяснимо!

Защо ли горят тока в такива чудни интервали?

Процедурата с тока се повтори още веднъж. Най-после Пешо махна с ръка и каза решително:

– Хайде, затворете кутията! Да седим повече тук е опасно! Пък и най-важното вече узнахме!

Живка взе стола и го отнесе у дома си. Бебо използва нейното отсъствие и като приближи към Пешо, тихо каза:

– Остава само да проверим с ключа! Ако ключът на Тороманов отваря вратата на Дончев, значи всичко е ясно, грешка не може да има!

– Ти си луд – скара му се Пешо. – Нали може вътре хората да ни усетят... и тогава всичко отива по дяволите!

– Вярно! – смути се Бебо. – Това хич не ми мина през ума!

– А на мене сто пъти ми мина през ума!

– Тогава какво да правим?

– Ще се съберем довечера всички и ще решим! Според мене най-важните работи вече са ясни, остава само... да се действа!

– А на Живка какво ще кажем?

– Ще и кажем, че отиваме в милицията! След като всичко разкрихме, милицията може вече спокойно да ги арестува!

Щом Живка се върна, Пешо и обясни какво мислят да правят.

– Само че ще пазиш тайна! – предупреди я той накрая. – Никой нищо не бива да знае! Иначе, като дойде тук утре милицията, билетата може да са из-хвъркнали!

– А защо утре?

– Тая вечер или утре, както е по-разумно! Може би ще трябва да се съберат някои допълнителни сведения! От тебе се иска само да млчиш!

– Не съм дете! – каза Живка обидено.

Преди да си тръгнат, Пешо се обърна към Живка. Погледна я изпитателно в очите и решително каза:

– Дай ми ключа от уличната врата!

– За какво ти трябва? – трепна Живка.

– Мене не ми трябва, но може да потрябва на милицията.

Живка извади ключа от верижката и му го подаде. Пешо го взе и за миг му се стори, че студеното желязо просто го парна; той побърза да го пусне в джоба си. Без да бръкне докрай, той знаеше, че там на дъното му лежи и другият ключ, тоя, който бяха изработили в ключарницата по модела на Торомановия ключ. Сега всички тайни бяха вече в джоба му и наистина не оставаше нищо друго, освен да се действа.

КЛЮЧЪТ НАМИРА КЛЮЧАЛКАТА

Още същата вечер цялата група се събра в малката квартална градинка, за да вземе решение по съдбоносните въпроси. За тяхно несчасие нощта беше съвсем ясна, лунна, и те се завряха между клоните на люляковите храсти, за да не обръщат внимание на случайните минавачи. В тишината по безлюдните алеи минаваха самотни кучета, подушваха мимоходом из храстите и заминаваха нанякъде с блещукащи в мрака очи. Градината беше съвсем празна – само на една отдалечена пейка седеше млада двойка, но и двамата бяха така увлечени в разговора си, че не обръщаха внимание на никого и на нищо. Единствена луната, която светеше бледа и безстрастна между клоните на дърветата, беше свидетел на нощния разговор.

Пръв взе думата Пешо. Бавно и методично, без да пропуска нито най-дребната подробност, той разказа всичко, което се бе случило през тоя решителен следобед. След като свърши с фактите, той разказа своите предположения и своите обяснения на всички ония случки, които досега им се бяха стрували така загадъчни и необясними. Момчетата слушаха през цялото време с притаен дъх, без да шукнат, без нито веднъж да се обадят, и само напрегнатите им лица говореха с какво необикновено внимание следяха интересния разказ.

– Няма никакво съмнение, че в квартирата на инженер Дончев се крият шпиони или диверсанти! – завърши Пешо. – Инженерът е оставил ключа си в Тороманов, за да ги снабдява отвън с храна и друго каквото им е нужно... Според мен това са сигурни факти!

– Не са абсолютно сигурни! – обади се тихо Веселин. – Щяха да бъдат абсолютно сигурни, ако бяхме проверили ключа...

Пешо погледна към Веселин, но не отговори веднага. Макар да говореше на приятелите си с такъв сигурен и уверен тон, самият той чувствуваше в себе си малка несигурност. Ами ако Тороманов е влязъл другаде? Ами ако инженер Дончев се е прибрал случайно у дома си и работи нещо с електричество? Наистина само проверката с ключа би могла да разпръсне всяко съмнение.

– Това е невъзможно! – каза Пешо. – Вратата може да скръцне, хората вътре ще чуят!

– Вярно! – съгласи се Коста.

Пешо пръв предложи да уведомят милицията за своите открития и

всички единодушно се съгласиха с това предложение. Макар преследването на Тороманов да беше най-увлекателното приключение, което някога бяха изживявали, момчетата все пак ясно съзнаваха, че трябва вече да се простят с него. Сами по-нататък те нищо не можеха да направят, а като че ли не оставаше и какво друго да се направи, освен незабавно да се арестуват злосторниците. Но по въпроса, кого точно да уведомят, се появиха противоречия. Коста предложи да отидат веднага в най-близкия милиционерски участък, но Пешо енергично се противопостави.

– Това не е работа на милиционерските участъци! – заяви той решително. – Те се занимават с дребни неща, а тук работата е опасна и голяма! Според мен трябва да уведомям органите на Държавна сигурност!

В края на краищата съгласиха се с Пешо, но възникна ново затруднение: къде се намира тая Държавна сигурност? Това никой не знаеше, а нямаше и кого да попитат. Най-после решиха да отидат в Министерството на вътрешните работи, да поискат среща с никой от важните началници и чрез него да се свържат и със самата Държавна сигурност.

– А кога ще стане това? – полита недоволен Коста.

– Утре, разбира се! – отвърна твърдо Пешо. – До утре билетата могат да изхвъркнат!... Ако ще ги търсите, по-добре търсете ги още сега!

– Късно е! – каза уклончиво Веселин. – Кого ще намериш там посред нощ?

– Не може да няма дежурни! – упорствуваше Коста. – Най-добре идете сега!

– Ще отидем утре! – заяви решително Пешо.

За една нощ нищо няма да се случи! Тороманов им отнесе храна за няколко дни; ясно е, че те не се готвят да бягат!

Това изглеждаше разумно и момчетата се съгласиха. Реши се рано сутринта да постъпят постове пред Тороманов и пред дома на инженер Дончев, а през това време Пешо и Веселин да отидат в Министерството на вътрешните работи.

С това събранието завърши и момчетата започнаха да се разотиват.

Луната вече се бе скрила зад покривите на големите здания, градината пустееше.

Нещо тъжно имаше в тая последна раздяла – от утре започваше обикновеният живот с обикновените момчешки игри... Нищо, нали бяха изпълнили дълга си! Като почне новата учебна година, цялото училище и цялата пионерска организация ще узнаят колко ловко се бяха справили с трудната задача, колко проникателност и досетливост на истински разузнавачи бяха проявили те.

Пешо, Веселин и Юлия си тръгнаха заедно. След мрака на градинския шумак улицата им се виждаше съвсем светла и това малко ги разведри. Все пак те вървяха мълчаливо, момчетата с ръце в джобовете и с мисли за утрешната си трудна мисия, Юлия със затаена въздишка в гърдите си. Най-после тя не издържа на безпокойството, което я бе обхванало, и тихо проговори.

– Ами сега, като всичко свърши, ще играете ли с мене?

– Ще играем – отвърна Пешо разсеяно. Тонът му сякаш я бодна в сърцето.

– Обещавате, пък. – после ще почнете пак да се криете...

– Няма да се крием – успокои я Веселин. Защо да се крием?

– Знам ли защо? Не ви се играе с момичета! Момчетата не отговориха.

– А виждате ли аз колко ви помогнах! – каза огорчено Юлия. – Кажете, не ви ли помогнах?

– Помогна де, помогна! – малко нетърпеливо я прекъсна Пешо.

– Ами да! Кой откри къщата на зъболекаря? Нали аз я открих!

Пък и снощи! Ако не се бях запознала с тая... Живка, как щяхте да откриете диверсантите?

Все бягате от момичетата, пък без тях все нищо не става...

– Вярно! – каза Веселин. Тая Живка много ни помогна!

– Умно момиче излезе! – съгласи се веднага Пешо.

Юлия усети, че нещо я бодна в сърцето.

– Умна ли? – попита тя с едва доловима горчивина.

– Умна и съобразителна! – добави Пешо, без да разбира какъв отзвук имат думите му. – Виж, с такова момиче може да се играе!

Юлия сухо преглътна.

– А аз съм глупава, така ли?

– Нее! – провлече глас Пешо. – Защо пък да си глупава?

– А каква?

– Ти си... ти си просто симпатична!

В първия миг Юлия не можа да разбере – това по-хубаво ли е или по-лошо? Тя го погледна. Пешо се усмихваше така сърдечно, че Юлия изведнъж се видя възнаградена за всичките си горчивини.

– Значи какво? Все пак не съм умна...

– Разбира се, че си умна! – тоя път с убеден глас каза Пешо.

Какво повече можеше да се каже? Юлия сама не усети как започна да подскача на един крак също като малките момичета, когато си намислят нещо хубаво. Преди да се разделят, Пешо замислено каза:

– Все пак, Веселине, ти беше прав!

– За какво? – не разбра Веселин.

– За проверката!... Друго щеше да бъде, ако бяхме проверили с ключа! Тогава щяхме да отидем при другарите с напълно чиста съвест!

– Не, не бива! – отвърна Веселин. – Рисковано е, а сега вече не бива да рискуваме!

Юлия усети как сърцето и започна да бие ускорено. Какво е намислил пак Пешо!

– Вярно, рисковано е! – съгласи се с въздишка той. – И все пак... нещо ме човърка да се не изложим! Да не сме се излъгали!

– Не сме се излъгали! – горещо възрази Юлия. Слушайте ме, не сме се излъгали! Всичко е така, както го мислим!

– Така е! – тръсна глава Пешо, сякаш искаше себе си да убеди. – Не може да бъде друго! Е, хайде довиждане!

Пешо се отдалечи сам, все така с ръце в джобовете. У дома му го посрещнаха малко сърдито, майка му го посъмври още от вратата. Дори баща му, който никога не му правеше бележки за късното връщане у дома, тоя път многозначително заклати срещу него показалеца си:

– Започна да прекаляваш! – каза той сериозно. – Вече от толкова време все последен се връщаш в къщи!

Пешо само сви рамене и мълчаливо седна край масата.

– Бива ли чак пък толкова да се унасяш в игри! – недоволно мърмореше майка му. – Не си вече дете, я се виж колко си пораснал!

– Не съм бил по игри! – рязко отвърна Пешо.

– Охо. А къде?

– По работа...

Макар да им се искаше да бъдат сериозни, бащата и майката едновременно се засмяха. Строгото уморено лице на баща му изведнъж сякаш се подмлади, очите му весело заблестяха.

– Е, не може ли някак да узнаем каква е тая среднощна работа? – попита той шеговито.

– Ще му дойде времето – ще я разберете! – обиден а начумерен отвърна Пешо. – И тогава може... хм, може да ви стане криво, че сте се подигравали...

– Моля, моля, ние не се подиграваме! Как мога да се подигравам на първородния си син?

– Ето на, подиграваш се!

– Ще кажеш ли защо закъснях?

– Няма да кажа! – заяви решително Пешо.

– Това не е отговор на възпитано момче...

– Утре и без това ще разберете. Сега не мога нищо да кажа...

– А защо не можеш да кажеш?

– Защото така съм обещал... и съм дал честна пионерска дума!

Баща му го загледа мълчаливо.

Добре! – каза той най-сетне. – Човек винаги и при всички обстоятелства трябва да си съдържа дадената честна дума... Който не прави това, той просто не е човек, с него не бива дори да се говори...

– Тъй е! – съгласи се горещо Пеша.

– Щом е тъй, искам и на мен да ми дадеш едва честна дума! – каза сериозно баща му. – Аз няма да те питам за твоите работи, но ти ще ми обещаеш, че няма да правиш нищо, от което и ти, и аз после да се срамуваме...

– Виж, за такова нещо мога веднага да ти дам честна дума.

– Много бързо я даде! – каза недоволно баща му. – Когато човек си дава думата, трябва много сериозно да помисли... Думата не може да се върне назад!

– Знам! – каза късо Пешо и тъмните му хубави очи заблестяха.

С това разговорът завърши. След малко Пешо си легна, но макар да бе много изморен от изпълнения с тревоги и напрежение ден, не можа да заспи. От няколко години той спеше сам на едно канапе в хола а беше доволен от това според него привилегировано положение. Когато останеше сам, той можеше да чете, докогато си иска (за което впрочем никой не му се сърдеше), или просто тъй – да лежи и да си мисли, да мечтае за хиляди интересни неща, да бъде герой на хиляди подвизи, които в живота не можеха да се сбъднат. Това бяха хубави часове, негови собствени часове.

Но тоя път мислите му бяха неспокойни. Утре всичко свършваше, а, кой знае защо самият край на него му се струваше някак неестествен, нерадващ. Те сами бяха подушили престъпниците, те сами бяха влезли в дирите им, бяха разкрили плановете им и сега, когато трябваше да бъдат сложени на колене, друг щеше да извърши това! Поне да ги извикаха при арестуването им, да намереха начин да потърсят и тяхната помощ! Не, нямаше да го направят! Щяха да кажат – опасно е, не е за вас! А не беше ли опасно всичко това, което досега бяха извършили? Нима и то не беше работа за тях? Не, разбира се! Всичко, което се отнася за благо-то на родината, важи еднакво и за възрастните, и за децата, и за старците.

Но през тая нощ най-много го безпокояха мислите за тайната

квартира на диверсантите. Въпреки всичко съмнението мъчително човъркаше сърцето му. Наистина ли Тороманов бе отишъл в квартирата на инженер Дончев? Наистина ли в тая квартира имаше диверсанти? Ами ако се бяха излъгали? Ами ако някоя обикновена глупава бабичка, кой знае по какви причини, бе дошла в празния дом, и, кой знае защо, бе си играла с електричеството? Защо инженер Дончев да не остави ключа и квартирата на някой обикновен честен човек, за да я ползува в негово отсъствие? Не беше много вероятно, но все пак възможно беше! И дали самите те не бяха взели за чиста истина това, което така горещо им Се искаше да стане? Тогава какво? Утре ще известят в Министерството, ще се направи проверката и някой началник добродушно, но подигравателно ще им се усмихне: благодарим, санким, за добрите намерения, но ето, видите ли, всичко излезе празна работа, там една бабичка нещо човъркала!

Само при тая мисъл Пешо чувствуваше, че цял пламва в огън и дребна студена пот оросява челото му. Не, такава обида не би могъл да понесе!

Разбира се, нямаше да има място за никакво колебание, ако беше проверил квартирата с подхвърления от Тороманов резервен ключ. Ако се отвори вратата със секретния ключ, значи там е отивал Тороманов! А защо отива там, защо се бави, защо носи купища продукти и романи за четене? Честните хора не се крият, сами си купуват продуктите, палят лампите и проветряват стаите си. Не, не би имало никакво съмнение, ако ключът на Тороманов отключва квартирата на инженера!

Тогава... тогава защо да не опита? Тая мисъл не му идваше за пръв път, но той винаги я отхвърляше. Не че се страхуваше за себе си, но беше опасно престъпниците да не усетят, че са влезли в дирите им, да не офейкат в последния час! Тогава кой ще му прости и кой ще го оправдае? Пък и вече е късно, не може вече да предприеме нищо решително, без да има разрешението на другарите си. Като че ли ще трябва да се прости с тая последна възможност!

Но той не се прощаваше, сънят бягаше от очите му.

Така го завари полунощ. Стенният часовник в кабинета на баща му отброи мелодично дванадесет глухи медни удара. Пешо се послуша. В стаята бе съвсем тихо, мракът се беше съгъстил между предметите и ги беше направил съвсем невидими. В глухата тишина едва-едва доловимо поскърцваше някакво животинче, някакъв дървесинен червей може би, но сега и тоя едва доловим шум се струваше на Пешо тревожен.

А защо в края на краищата да не провери? Към един или два часа

бандитите непременно ще заспят, няма да бодърствуват цяла нощ? Толкова трудно и опасно ли е да се промъкне безшумно по стълбището, също така безшумно да пхне ключа в ключалката, леко, ама съвсем леко да провери дали работи и също така безшумно да се върне назад? Кой ще разбере и кой ще узнае, че е извършил непозволена нощна екскурзия! Никой! В замяна на това с колко свободно и леко сърце ще отиде утре в Министерството, с колко сигурен тон ще докладва за всичко, което се бе случило!

Нужно беше само да стисне зъби и да вземе решение! Но той не вземаше решение, колебаеше се, тежко се въртеше в леглото си.

Удари един часът. Тогава внезапно, без дори да е взел решение, той стана от леглото. Не бива да се пали лампата! Съвсем безшумно, без да докосне никакъв предмет, Пешо се облече, после отново застана нерешително пред прозореца. Навън улицата беше съвсем безлюдна, спокойно и някак мъртво горяха в нощта уличните лампи.

Да отиде ли?

Вратата едва чуто поскръцна, той се озова в антрето. В ъгъла зад вратата като безмълвно изправени хора стояха дрехите, окачени на закачалката.

Не, няма връщане назад!

След половин минута той беше вече на улицата. Отначало ходът му беше бавен и като че ли колебаещ се, но след всяка измината минута все повече и повече ускоряваше крачките си. Никъде по пътя си той не срещна хора, дори милиционери нямаше по ъглите на улицата – нищо освен шума на собствените му крачки. Само когато пресече трамвайната линия, видя група работници от поддържането, които нещо чукаха по релсите, и засвятка пред очите му ослепителната мълния на оксигена.

Ето я и улицата, където се криеха бандитите, ето го и големия тъмен масив на зданието. По цялата му външна фасада не светеше нито един прозорец, цялото то приличаше на ослепяло. Апартаментът на инженер Дончев както и преди беше със затворени прозорци, облепени плътно със стари вестници. Пешо пресече улицата и като се изправи пред входната врата, леко натисна дръжката.

Тя беше заключена. Тогава той извади ключа, който му бе дала Живка, и внимателно отключи вратата. Да запали ли лампата на стълбището? Той се поколеба за миг, после натисна копчето. Бяла, неочаквано силна светлина заля всичко – и мозайката на стълбите, и потъмнелите, отдавна небоядисвани стени. Пешо отново заключи вратата, за да не го изненада някой отдолу, и безшумно, като стъпваше само на върховете

на гумените си кецове, потегли по стълбите. Вторият етаж не беше далече и той скоро пристигна на площадката пред апартамента на инженер Дончев. Кафявата врата беше без дръжка, само с топка за натискане. За да влезе, човек трябваше да задържи ключа на отворено положение и да натисне вратата.

Всичко това Пешо бе съобразил още на идване, но сега стоеше пред затворената врата и още се колебаеше, макар в момента да не изпитваше никакъв страх. Ами ако вътре има будни хора? В края на краищата какво от това – дори да са будни, те не биха чули безшумното влизане на ключа в ключалката и още по-безшумното превъртане. Щом ключът работи, дори не е нужно да натиска вратата, всичко ще бъде съвсем ясно.

Пешо бръкна в джоба си и извади ключа на Тороманов. Едва в тоя миг го обзе страх, сърцето му усилено заби. Ами ако има човек зад вратата? Ако стои там на пост. Именно тоя страх беше, който го подтикна към действие. Засрамен от внезапно бликналото чувство, той пристъпи към вратата и внимателно пъхна ключа в ключалката.

В тоя миг лампата угасна.

Пешо трепна, но с усилие на волята овладя вълнението, което караше леко да трепери ръката му. Сега повече от всякога бе нужно спокойствие. Още при самото пъхане на ключа му се стори, че той влезе тежко, като в чужда ключалка. Страшното подозрение, което го мъчеше цялата вечер, просто подкоси краката му, но той бърже се съвзе. В края на краищата ключът беше съвсем нов, досега не беше пробван и нищо чудно, че не върви леко.

Като се поуспокои, Пешо решително натисна ключа, за да го превърти, и отново изтръпна. Ключът не се превърташе!

Дявол го взел какво означава това? Не се ли оправдаваха всичките му съмнения? Не пропадеше ли по най-глупав и безславен начин цялата работа. Обзет от отчаяние, той натисна още по-силно и тоя път усети, че ключът започна бавно, сякаш мъчително да се превърта!

Чу се леко щракане, вратата се отключи! Това щракане не беше предвидено – той мислеше, че вратата е само затворена, без да бъде заключена. Нищо! Важното бе, че ключът работеше, че всичко се бе оказало така, както трябваше да бъде. Радостта от щастливото откритие просто заля гърдите му и го накара да забрави всичко друго. Сега какво да направи, да отвори ли вратата? Не, няма никакъв смисъл! Най-умно ще бъде да заключи отново, тоя път като задържи ключа, за да не щракне ключалката, после да го измъкне безшумно и също така безшумно да излезе надолу по стълбите!

В тоя миг Вьтре се чу силен трясък, вратата пред него със страшна сила се отвори, ключът просто излетя от ръката му. Пешо усети как го лъхна вълна от раздвижен въздух, мярна му се някаква неясна черна фигура, после една мощна ръка го грабна и като перце го дръпна навътре. Пешо падна на колене върху твърд циментов под, удари силно челото си в нещо остро и почти загуби съзнание.

Стресна го силното хлопване на вратата и остроото щракване на ключалката. Първата му мисъл беше да извика отчаяно, с все сила за помощ!

Но той не извика! Чувството на срам и гордост надделя дори в тоя страшен миг, той остана със стиснати уста, готов да се бори на живот и смърт, да драще, да хапе – да не се предава без жесток бой на престъпниците.

Изведнъж силна електрическа светлина заля антрето.

НОЩЕН ПОСТ

Пешо не беше единственият, който не можа да заспи през тая нощ. Същото, макар и поради малко по-други причини, се случи и с Юлия. Прибирането у дома започна с премеждия. Тя по-звъня на външната врата, отвори майка и и като я пипна за ухото, без нито миг да я изпуска, я заведе в това положение в кабинета на баща ѝ. Професорът, още доста млад човек, с тънко, хубаво, бледо лице, я посрещна така сърдито, както никога досега.

– Къде беше до това време? попита той намръщен.

– Играх си! – избъбри уплашено Юлия. – Кой играе по улиците до десет часа! Само гамените тъй закъсняват!

Юлия благоразумно замълча, като не сваляше от баща си своите ясни, хубави очи.

– За наказание забранявам ти да излизаш цяла седмица от къщи! – каза все така сърдито баща ние нервен жест надяна големите си рогови очила. Това както винаги означаваше, че разговорът е свършен и няма какво повече да се приказва. Добре! – измънка тихо Юлия и очите и изведнъж плувнаха в сълзи. При вида на сълзите суровината в професора се стопи бързо като късче восък.

Той подсмръкна неуверено свали с разсеян жест очилата си и каза с омекнал глас.

– Хайде, хайде, какви са тия сълзи! Голяма работа станала!

– Та аз не плача! – почти изскимтя Юлия направи тъй, че сълзите още по-силно да бликнат. Професорът съвсем се обърка. – Ама какво! Чакай де, ние не се разбрахме! Казах цяла седмица да не излизаш, а то значи да не излизаш без разрешение! Само туй, нищо повече!

– Добре, татко! – тихо отвърна Юлия, като в мъничката думичка „татко“ вложи такава покорна нежност, че професорът съвсем се разкая заради суровото си държане.

– Хайде върви! – каза той, като едва сдържаше желанието си да я погали по русата къдрава главица. Юлия излезе от кабинета доволна от магическата сила на сълзите си. Не, нищо не можеше да и развали за тая вечер настроението. Тя се навечеря като насън и през цялото време в ума и се въртяха думите, които Пешо каза за нея. Ето тя е умна и при това симпатична, а че е хубавичка – това и слепият може да види. Какво повече и е нужно на тоя свят! Ех, разбира се, да я приемат да играе в

компанията на момчетата, но и това е почти обещано, няма засега какво повече да се тревожи!

Щом си легна, Юлия реши да си припомни целия разговор тая вечер – просто дума по дума, за да види дали не е забравила нещо хубаво. Като стигна до ласкавия отзив на Пешо за Живка, тя се понамръщи и бързо го изгони от ума си. Вярно, Живка е умна, пък и хубавичка е, макар да и са такива тънки краката, но никъде не е казано, че е симпатична, а освен това живее някъде си. Изобщо тук няма нищо страшно!

Тя продължи да си припомня разговора по-нататък в ония пасажи, които бяха за нея най-приятни, и няколко пъти ги повтори наум. Но като стигна към края на разговора, Юлия изведнъж се разтревожи. Какви бяха тия загадъчни думи на Пешо, че трябвало да проверят с ключа на Тороманов квартирата на инженера! Тя си припомни, че още тогава през сърцето и бе преминала студена уплаха, която я бе накарала да ги погледне стреснато. Дали Пешо нямаше да измисли нещо опасно? Тя единствена между всички други ясно чувствуваше горещия му характер и смелия му, непоколебим дух, който не можеше да се помири с нищо половинчато. Дали всичко това нямаше да го подтикне към някакво неразумно решение?

Постепенно тревожните мисли придобиха по-определен характер. Ами ако Пешо реши да провери посред нощ с ключа на Тороманов квартирата на диверсанти-те? Нещо в неговия тон, в особения блясък на очите сякаш подсказваше, че не е далече от тая мисъл. И защо той тая вечер така много настояваше едва на утрешния ден да съобщи на милицията за откритията си? Защо не се съгласи да отидат още тая вечер? Дали не за това, та да има време сам през нощта да провери квартирата?

Тая мисъл и се видя толкова убедителна, че тя тревожно се завъртя в леглото си. А като си припомни как Пешо бе поискал от Живка ключа от долната врата на кооперацията, тя едва ли не скочи на крака от тревога. Защо поиска ключа, щом е бил вече решил едва на другия ден да уведомят-милицията? Не, не – сигурно е, че тая нощ той ще отиде в чуждата кооперация, ще провери с ключа на Тороманов дали се отваря вратата!

Изведнъж я обзе смразяващ страх. Ами ако го заловят там бандитите? Ако по някакъв начин го усетят и заловят? Какво ще стане с него? Сигурно ще го убият и ще захвърлят трупа му на улицата! Тя дори го видя в ума си проснат и окървавен и едва ли не изохка. Не, това не бива да става – в никакъв, в никакъв случай не бива да става! След пристъпа на страх изведнъж я обхвана пристъп на решителност! Трябва

непременно да направи нещо, за да му попречи?

Но какво да направи? Да отиде просто у тях и да говори с него? Ох, това е невъзможно, как ще звъни посред нощ из чуждите домове? Поиска и се да стане, но и това и се видя невъзможно. Баща и още не си беше легнал, тя чуваше всред тревожните си мисли лекото чаткане на пишещата му машина. Случваше се понякога да работи до късно в своя кабинет, да щрака тихо на машината и да се прибере в спалнята, когато Юлия е вече отдавна заспала. Но тя не знаеше, че в такива случаи младият професор спираше за половин минута пред леглото и, гледаше я разнежено и мълчаливо, после почти на пръсти отиваше в спалнята. Юлия спеше в хола и винаги, преди да се прибере, баща и минаваше край нея.

И тоя път професорът работи до полунощ. Юлия не мигна, през цялото време, топеше се от притеснение, молеше му се мислено да престане най-после с работата, да се прибере да спи. Сред рояка от объркани мисли у нея бе узрял вече планът за действие. От прозореца и, който гледаше към улицата, добре се виждаше входът на Пешовата кооперация. Добре, тогава тя ще бди на тоя прозорец, който и без това цяла нощ е отворен, ще бди и ще чака, докато той излезе на улицата. Щом излезе, тя ще го извика, ще му каже, че няма право да ходи там, ще го заплаши – да, да, всичко ще направи, но няма да остави да го убият! Само баща и по-скоро да си легне, та да не би той да излезе, докато тя лежи тук на леглото! Не, няма да излезе! Нещо и подсказваше, че той няма да тръгне, преди всички хора да заспят!

Най-после машинката на баща и престана да работи, в кабинета се чуха стъпки. Юлия се обърна към стената, присви се на кравайче и замря. Нека, като мине край нея, той да си помисли, че тя дълбоко спи. За да бъде това по-убедително, Юлия започна да диша равномерно и вече не стискаше така силно клепачите си.

Скоро вратата се отвори, баща и влезе в хола. Като мина край леглото и, той спря и поседя там половин минута, която се стори на Юлия безкрайна. Изведнъж тя почувствува, че баща и се навежда над нея, усети дори дишането му и в следния миг меката му ръка ласкаво погали косата и.

Изведнъж Юлия като че ли забрави всичко друго – така дълбоко я трогна тая неочаквана милувка. Баща и се изправи, постоя мълчалив няколко секунди над леглото, после влезе в спалнята си. Щом стъпките му утихнаха и ивицата светлина под вратата угасна, Юлия бързо стана и с боси крака приближи до прозореца. От мястото си тя добре виждаше

голяма част от протежението на улицата и входа на Пешовата кооперация. Нямаше никакво съмнение, че ако той излезе, тя веднага ще го забележи. Но сега улицата беше съвсем пуста, само една котка притича бързо по тротоара и изчезна в тъмните дворове. Тъмна и пуста бе и цялата фасада на зданието, в което живееше Пешо.

Юлия постоя така около четвърт час с очи неподвижно вперени в далечния вход. Понеже беше само по нощница, скоро и стана студено от среднощния хлад, очите и почнаха да сълзят от напрегнатото взирание. Прииска и се да потърси някаква дреха и да се наметне, но не смееше да се отдели нито за секунда от прозореца. Кой знае, можеше да се случи тъй, че точно в тоя момент той да излезе от дома си и току-виж, че го пропуснала! Не, няма да помръдне от мястото си, ще чака докрай.

Освен всичко друго, колкото повече минаваше времето, толкова понастойчиво в душата и се промъкваше страхът: – ами дали той вече не е излязъл? Може би точно така е станало, може би той е помислил, че няма време за губене! Не стои ли тя тука напразно, докато някъде там далече над неговия живот е в смъртна опасност? Времето течеше мъчително бавно, сякаш минутите бяха часове, тя героически се бореше и със студа, който вече я караше да потреперва, и със съня, който започна да тежи на клепачите и, но не помръдваше от мястото си. От главата и изчезнаха всички мисли, не знаеше и не помнеше вече нищо освен едно: да не го изпусне!

В края на краищата Юлия съвсем загуби чувство за времето. Час ли бе стояла, два или повече, тя вече не знаеше. Дали нямаше скоро да се съмне? Но небето над нея бе все така тъмно и все така спокойно и безстрастно горяха по улицата електрическите лампи. Тя вече цялата трепереше от студ, но не помръдваше!

И изведнъж, точно когато най-малко очакваше, вратата на кооперацията се отвори и на улицата излезе Пешо. Тя го позна в същия миг, макар той да бе застанал в сянката на свода и да оглеждаше внимателно улицата. Първата и мисъл бе да извика: „Пешо!“ – но викът замря на гърлото и. Внезапно я обзе страх и срам! Ами как ще вика тъй, с цяло гърло! Нали ще я чуят баща и и майка и? Какво ще си помислят те за нея и дали изобщо ще я оставят да поговори с Пешо, за да го разубеди! Пък какво ще помисли и сам Пешо, дали няма да я намрази за цял живот, задето така необмислено го е издала пред външни хора и задето е вдигнала такава среднощна врява за техни лични работи. Юлия видя как той обърна гръб и тръгна бързо по улицата в посока, обратна на тяхната

къща, но не извика, замълча разтреперана и ужасена.

Изведнъж и дойде нова, спасителна мисъл: ами защо да не изтича след него, защо да не го догони? Тя се нахвърли върху дрехите си и започна да се облича. За нещастие лявата и обувка не се оказа на мястото си. Тя започна да я търси трескаво – под кревата, под масата, под столовете, но обувката никъде я нямаше. След студа гъста горещина обля цялото и тяло. Ами сега? Да запали ли лампата? В тоя миг тя настъпи нещо кораво и разбра мигновено, че именно това е загубената обувка. Тя я обу бързо, после почти изтича до прозореца. Оттам пътят бе много пократък и лесен. Те живееха на партерния етаж, височината не беше голяма и на нея вече няколко пъти и се беше случвало да скача през прозореца, като стъпи най-напред на циментовия цокъл и оттам – на тротоара. Сега това бе изпълнено със светкавична бързина, и тя се оказа след миг на тротоара, макар и с ожулено коляно, макар и несъзнателно накуцваща, но твърдо решена да настигне Пешо по улиците.

Улиците бяха съвсем пусти, по тях не се мяркаха никакви хора. И ако би минал по това време някакъв човек, той би се удивил дълбоко на неочакваната гледка: върви, почти тича по глухата улица момиченце със къса рокличка, къдравата му косица се развява от слабия нощен ветрец, лицето му е бледо и тревожно, погледът напрегнат. Накъде се е запътило такова самичко и уплашено в късната нощ? Няма ли то родители, кой го е оставил да излезе само, не се ли страхува от глухата пустош на нощните улици? Ако има добро сърце, той би го спрял, би го запитал, би му помогнал. Но Юлия не срещна никого, пък и да беше срещнала някой, дори не би го забелязала – така цялата бе обзета от желание непременно да стигне Пешо. Той наистина излезе преди нея, той е момче и крачи бързо, но затова пък тя ще тича, да, да – ще тича през целия път, но пак ще го намери, пак ще говори с него!

Юлия започна да тича. Гърлото и засъхна, устата и се изпълни със стоманеногорчив вкус, краката и почнаха да се подкосяват, но тя продължаваше да тича. И внезапно се случи нещо по-лошо – остра болка в стомаха, вляво към далака, почти я накара да спре и да се превие. Не, не може повече! Тя започна да ходи – отначало бавно, докато болката я отпусна, после по-бързо, докато отново затича. Тъй – с тичане и ходене – тя най-после пристигна на улицата, на която живееха бандитите.

Още от първия поглед Юлия разбра, че по нея не се мярка никакъв жив човек. Уплашена, с разтреперани крака, едва преглъщаше от умора, тя намали хода. Вече няма смисъл да бърза, вече е късно. Така тя стигна до входа на зданието и като спря нерешително пред входа, натисна

дръжката.

Затворено!

Изведнъж и се доплака, сълзи бликнаха от очите и. Изпуснала го е, свършено! Ами ако го е изпреварила по пътя? Ами ако още не е пристигнал? Тогава той може всеки миг да пристигне и да я завари тука!

Тя се уплаши! Ами какво ще каже, като я види? Каквото иска да каже, но тя ще го чака! Само че не е ли неудобно тук пред входа? Юлия се огледа. Още при миналите идвания тя беше видяла, че точно срещу зданието има малка старинна къща с изглед на миниатюрен замък – с високи тесни колони пред масивния дъбов вход, с масивни фронтони над прозорците, със скулптурни фигурки под покрива. От входа към двора водеха много широки, бели каменни стъпала, които почти се сливаха с тревата в двора. Самият двор бе отделен от улицата с ниска зидана ограда, с решетка по цялото протежение от ковано желязо. Къщата изглеждаше занемарена, фасадата и бе изранена от недалечна експлозия на самолетна бомба през войната, красивата желязна врата към улицата бе килната на една страна и оставена непоправена. Без повече да мисли, Юлия се промъкна в двора, тихо си проправи път между гъстите храсти, след това се изправи със затаен дъх до оградата. От това място не беше никак трудно да се наблюдава и улицата, и насрещната къща.

Юлия внимателно се огледа. По улицата все още не се мяркашени-какъв човек, прозорците на апартамента, в който се криеха бандитите, бяха тъмни, плътно затворени и все така облепени със стари вестници, Юлия въздъхна горчиво и зачака.

РАЗПИТ

Запасният майор от царската армия Крум Пешев бе дежурен в апартамента на инженер Дончев между одинадесет и три часа. Според всекидневното разписание той бе длъжен точно в един и тридесет през нощта да влезе в радиовръзка със задграничната централа, да предаде сведенията и да приеме текущите заповеди и разпореждания. Майорът бе около 45-годишен, висок, мършав, но с месест, в двойни размери нос, вече доста зачервен от злоупотреба със силни спиртни напитки. Коравото му, набраздено с дълбоки бръчки лице, доста неудобно за бръснене, бе обрасло в десетдневна брада, късите му подстригани мустаци се бяха вече слели с околната косматост. В първите десетина дни на своето доброволно затворничество бившият царски офицер се бръснеше по навик всеки ден, но след това безделието, скуката, примесена с всекидневния страх да не бъдат разкрити, както и горчивата безнадежност и непрекъснатото пиянство, бяха убили у него тая привычка на цивилизацията. Точно в един и двадесет майорът стана от широкото тапицирано кресло, в което полулежеше и за да не заспи, сръбваше от време на време отмерена глътка силен коняк. Стаята беше съвсем тъмна, а през вратата на отворената спалня долиташе неспокойното басово хъркане на двамата му другари. Радиопредавателят беше в банята. Доста широчкото, облицовано в бели порцеланови плочки помещение имаше само едно съвсем тясно прозорче, което бе така грижливо облепено с вестници и черна хартия, че нито лъч светлинка не можеше да се види отвън. През нощта те палеха електричество само в банята, там работеха нощем и с радиопредавателя. До самото предаване имаше още десет минути, но майорът искаше да послуша малко музика, която нямаше опасност да бъде чута от други хора, тъй като я приемаше с радиослушалките. Той въздъхна, почеса небрежно разголените си гърди и като взе шишето с коняк, бавно се упъти нататък.

За да отиде в банята, майорът трябваше да мине през малкото входно антренце. Като се изравни с вратата, той спря по навик и се заслуша. Стълбището беше съвсем тихо, не се чуваше никакъв звук. Макар на вратата да нямаше шпионка, той знаеше, че то е тъмно, тъй като в долната част на вратата не се виждаше обикновената светли ивица, когато навън горяха лампите. Майорът се заслушваше, без особено да внимава, без нищо да мисли или чака, без чувство за опасност, той се заслушваше

просто по навик.

В тоя миг внезапно се появи светлата ивица на вратата – навън лампите бяха запалени. Поради това че не беше се чуло обикновеното протяжно скърцане на долната външна врата, майорът ни най-малко не се обезпокои. По всяка вероятност някой се готвеше да излезе от кооперацията, а не да влезе. Все пак той остана да чака. За него вече не беше никаква трудност Да отличава тежките стъпки на мъжете от бързото чатка не на женските токчета или леките, почти безшумни стъпки на децата. Денем звуците по-мъчно се различаваха, но нощем те се чуваха с необикновена яснота и отчетливост, така че той безпогрешно ги чуваше, независимо от това, дали бяха в партера, или на най-горния етаж.

Но тоя път не се чува никакви стъпки. Малко учуден, макар и никак необезпокоен, той се заслуша. Нищо! И освен това никакъв глас, никакво хлопване на врата! Какво можеше да значи такова безсмислено среднощно запалване на лампите? Повече заинтригуван, отколкото разтревожен, майорът се долепи до стената, съвсем близо до заключената врата.

И точно в тоя миг той по-скоро почувствува, отколкото разбра, че навън пред вратата стои човек. Стори му се, че чува едва доловимо шумолене на гумени обувки, ускорено дишане, лек металичен шум. Майорът инстинктивно бръкна в джоба на панталона за пистолета си и целият изпълнен с безпомощна злоба, разбра, че го е забравил на нощната масичка. Сега какво да прави? Да се върне безшумно обратно и да го вземе? Не, няма време за това! В тия решителни мигове умът му трескаво работеше и не работеше зле. Кой може да бъде пред вратата? Представители на властта ли, които са дошли да го арестуват? Съвсем невероятно! Те биха дошли цяла група наведнъж и след това, без да се плашат, че ще вдигнат шум, и без да висят пред вратата, незабавно биха блокирали целия етаж. Тогава кой? Може би някой случаен гост на кооперацията, който търси някого и сега е спрял, за да прочете табелката!

Внезапно в ключалката зашумоля ключ. Това бе така неочаквано и необяснимо, че за миг бандитът се забърка. Дали не е Тороманов? Не, той днес няма да идва. Но и човек на Държавна сигурност не може да бъде – не би се пъхал той сам като сляп в опасната квартира! Изведнъж през ума ми мина – крадец! Не може да бъде друго – крадец! Добрал се е изглежда по някакъв начин до ключа и сега е решил да се възползува от отсъствието на домакините! Бившият майор бързо съобрази – най-добре ще бъде да го дочака да влезе вътре и след туй да го пипне!

Ключалката сухо и рязко шракна в дълбоката тишина. Ето, след

малко вратата ще се отвори! Ако не беше забравил пистолета си, щеше да бъде за него детска играчка да хлопне неканения пришелец по главата и да го лиши от съзнание. Не може ли да свърши тая работа дебелият конячено шише? Той се опита да го залови по-здраво и съвсем неочаквано то се изплъзна от ръката му и с оглушителен трясък се разби в земята.

Майорът се вцепени за миг от смайване. Без да мисли, той знаеше, че уплашен от звъна, крадецът навън щеше да хукне по стълбите. Майорът светкавично отвори вратата, готов да сграбчи за гърлото неочаквания пришелец и отново едва ли не замръзна на мястото си от смайване. На слабата нощна светлина на стълбището се открояваше едва-едва слабичка фигура на момче. Без да мисли повече, майорът го грабна със страшна сила и вмъкна в антрето.

Щом лампата светна, той се взря алчно в лицето му. Беше обикновено момче, добре облечено, е хубаво лице и което беше най-чудното, тъмните му очи не гледаха с ужас, а някак рязко и с омраза.

– Само да шукнеш – изшептя майорът, – и ще ти откъсна главата като на врабче.

– Бандит! – каза глухо и с гняв момчето. Майорът едва ли не подскочи от изненада. Видиш ли го ти – малък нощен крадец, а се нахвърля с обиди върху другите! В тоя момент, разбудени от неочаквания шум, в антрето нахлуха двамата му другари, – и двамата с тежки американски пистолети в ръце. Единият от тях, по гимнастическа фланелки, рус, бял и пълничък, с боси като на жена малки стъпала, смаяно попита:

– Какво става тук?

– Сега ще видим! – каза майорът и внезапно запуши с тежката си ръка устата на момчето. – Дайте нещо да го вържем!

– Какво да ти дам?

– Донеси въжето за пране! Вземи и няколко салфетки!

Русият забърза към кухнята. Другият, с доста грубо лице, силно изгоряло от слънцето, с малки зачервени очи и добре развита атлетическа фигура, без да помръдне от мястото си, гледаше мълчаливо и свирепо момчето.

Здраво свързан, със запушена със салфетка уста, Пешо полулежеше в ъгъла на банята, подпрял само с едното си ramo студената порцеланова стена. Точно под душа бе сложена тясна кухненска масичка, а върху масата някакъв апарат, приличен доста на пишеща машина, за който

Пешо се бе досетил, че е радиопредавател. Предположението му веднага се оправда. Брататият мъж, който го бе заловил, седна пред предавателя и, като наложи слушалките на ушите си, без да се обърне, запита:

– Какво да предам?

Русият диверсант, все още разсъблечен, седеше на ниско плетено столче, поглеждаше от време на време към момчето и замислено пушеше.

– Предай да ни потърсят контролно след тридесет минути! – каза той, без да сваля цигарата от устата си.

Третият диверсант, който стоеше прав до вратата мрачно измърмори:

– Много е...

– След тридесет минути! – равнодушно, но категорично повтори русият. – Казах вече!

Пешо бързо съобрази: този, русият, им е навярно началник! От него трябва най-много да се пази! Пороят от мисли, който бе нахлул в главата му, бе временно подтиснал всякакъв страх. След малко те ще почнат да го разпитват! Какво да им каже? Как да обясни своето идване тук? Какво да измисли за ключа? Понеже не бе очаквал да го заловят тук като някаква мишка, той не бе измислил предварително и никаква приблизително вероятна история, с която сега да ги залъже. Не е ли най-добре изобщо да мълчи и нищо да не отговаря на въпросите им? Пешо чувствуваше, че не е добре! Най-важното в случая бе да приспи у тях всички подозрения за някаква извънредна опасност, да ги залъже и успокои, така че те да останат в апартамента колкото се може по-дълго време! По тоя начин, като забележат утре сутринта неговото отсъствие, другарите му може да се досетят какво се е случило и да му помогнат. Това беше наистина хубаво, но как да ги залъже, как да приспи у тях подозренията, когато всичко в поведението му бе така подозрително? Безброй противоречиви и объркани мисли се въртяха трескаво в главата му, той се залавяше за някоя от тях и веднага разбираше, че лъжата е плитка и необедителна, че с нея още повече ще усилва подозренията. Въпреки тежкото положение той не се отчайваше, продължаваше настойчиво да търси и усещаше, че просто му се завиваше свят от всичките тия противоречиви и объркани мисли.

Заедно с това Пешо чувствуваше, че в гърдите му се надига тежко, горчиво чувство на разочарование, премазващо угризение на съвестта! Ето – той е виновен за всичко! Ако бандитите се уплашат и избягат –

той ще бъде виновен! Ако извършат нови пакости и престъпления – той ще бъде виновен, сякаш сам ги е извършил! Ако утре всички заплюят и него, и другарите му – пак той ще бъде виновен!

И изведнъж една нова мисъл мина през главата му: ами ако го убият! Навярно те ще разберат, че е опасно да стоят повече в тая квартира и ще побягнат! Нима ще го вземат със себе си? Невъзможно – как ще го влачат такъв опакован из улиците! Да го оставят тук жив и здрав? Също невъзможно! Та той ги е виждал, вече ги познава, знае какво вършат! Биха ли оставили жив такъв опасен свидетел? Пешо усети как ледени тръпки минаха през тялото му и здраво стисна устни! Нищо, нека го убият, той си заслужава това! Само така той ще може да изкупи тежката си вина, не – тежкото си престъпление! Само така или като се държи геройски – като истински мъж, така както се е държал неговият баща при изтезанията в полицията! Пешо неведнъж бе слушал неговите разкази за тия изтезания, бе се възхищавал тайно от героизма му да мълчи и да не издава конспирацията, бе съжалявал горчиво, че никога няма да му се случи да преживее такива неща. Ето – сега щеше да му се случи!

Но да не мисли за тия неща! Да мисли за другото – за това, което след малко ще искат да узнаят от него! Облицованата в бели порцеланови плочки баня блестеше от силната електрическа светлина, която просто режеше очите му, на масичката монотонно потракаваше предавателят с наведената над него едра, рошава глава на диверсанта. Русият мъж седеше все така неподвижно на своето ниско столче, мълчеше, пушеше бавно и само от време на време помръдваше белите безкосмени пръсти на краката си. Беше и тихо и страшно, сините лентички дим плавно се носеха из тясното помещение и на Пешо, кой знае защо, в тоя миг му се струваше, че това не е просто дим, а жива и осезаема смъртна опасност, която висеше над главата му.

Изведнъж го обзе страх, но той бързо го подтисна и още по-здравослепи устните си.

Готово! каза майорът и свали бавно слушалките си. Погледът му се спря мрачно върху момчето. – Е, кукличке, какво ще правим сега с тебе?

– Ти мълчи! – малко сухо го прекъсна русият. – Развържи му устата!

– Канарчето може да пропее! – недоволно измърмори брадатият, но стана от мястото си.

Русият се наведе напред от като впи студените си сини очи в очите на момчето, тихо и някак сдържано меко каза:

– Слушай, малкият, само ако шукнеш – и с тебе е свършено! Разбра

ли?

Но Пешо нямаше възможност да му отвърне нищо. Русият помълча малко и добави:

– Такова ни е положението – милост няма да има? Кой знае защо, престорената копринена мекота в гласа на диверсанта в тоя миг напомни на Пешо за Тороманов. Брататият небрежно свали от устата му салфетката и като почеса небръснатата си брада, отново се върна на мястото си. Русият не отмахваше погледа си от Пешо и синината в очите му сякаш още повече се сгъсти и изстина.

– Предупреждавам те да говориш само истината! – продължи русият. – Ако ни излъжеш и за най-дребната работа, жестоко ще си платиш! Това ясно ли е?

– Ясно е! – отвърна с привидно покорен глас Пешо.

– Добре, радвам се, много се радвам, че се разбираме – продължи все така меко, почти ласкаво русият и пълничките му устни се разтегнаха в широка изкуствена усмивка. – Кажй най-напред как се казваш!

Пешо знаеше, че тук не бива да лъже. На кухненската масичка заедно с ключовете, няколко лимонадени топчета, един стар пирон и парче гума лежеше и неговата ученическа карта. Без да мигне, той каза името си.

– Така! – кимна приятелски русият, после внезапно запита: – Ами тия ключове откъде ги имаш?

– Имам ги! – упорито и малко намръщено отвърна Пешо.

– Запитах те – откъде ги имаш? Кой ти ги е дал?

– Никой не ми ги е дал!

На гладкото бяло чело на диверсанта се появи дълбока напречна бръчка.

– Как тъй никой?

– Ами че... никой! Аз си ги имам отдавна!

– Откъде? Просто ги намери на улицата, така ли?

– Не... Ние живеехме по-рано в тоя апартамент... та оттам... Ключовете просто си останаха у нас...

Русият се замисли, но само за кратък миг.

– Да кажем, че това е вярно! – поклати той бавно глава. – Е, добре – какво търсиш ти посред нощ в чужда къща?

– Имах си една... една работа...

– Интересно да чуем каква?

– Амии... как да ви кажа... аз бях си скрил едни въдички... Още като живеехме тука!

– Въдички ли?

– Да, въдички... Освен това една макара и влакна за въдичките...

Понеже ще ходим утре на Искъра, та... трябваше да си ги взема!

– Добре де, как ще ги вземеш? Нали в къщата живеят хора? Нали те ще те усетят?

– Аз мислех, че инженерът е заминал за курорт – отвърна Пешо веднага. – Мислех, че в апартамента няма никой!

– Тъй! А кой ти каза, че няма никой?

– Едно момиченце... Тука живее, в тая кооперация...

– Как се казва това момиченце?

– То се казва... не, няма да ви кажа как се казва!

– Защо така?

– Така! Може да му направите нещо!

– Ууу, кавалер! – той път непринудено се усмихна русият. – Ако поискам, ще ми кажеш всичко като поп... ще кажеш и майчиното си мляко!

– Няма да кажа! – мрачно и решително заяви Пешо. – Тъй си мислите – че ще кажа!

Отново на гладкото чело на диверсанта се появи дълбока бръчка, но след миг устните му се разтегнаха от широката механична усмивка, с която бе водил разпита досега.

– Добре де, засега няма да спорим по този въпрос! И тъй ти идваш тука да вземеш своите въдички... Къде са те?

Аз си ги бях скрил на едно... едно тайно място.

– А къде именно? В килера...

– Добре кажи ми къде се намира този килер? Откъде се влиза в него?

– В килера се влиза от кухнята...

– Ами има ли в килера прозорец? – Има... т.е.... няма, не, няма!

– Такааа... Кажи тогава колко стаи има в апартамента, как са разположени?

Този въпрос не беше изненада за Пешо. Той бе видял апартамента на Живка и предполагаше, че апартаментът на инженера ще има горе–долу същото разположение.

– Апартаментът ли? – попита уж нехайно той. – Ами че има най-напред един голям хол с прозорци към улицата... От хола през една голяма двукрила врата се влиза в кабинета.

– Каква точно?

– Такава една – стъклена, влиза в стените... Срещу тая врата има друга, обикновена, от която се влиза в спалнята!

Русият замълча, после притегли столчето си съвсем близо до Пешо. Момчето, което го следеше непрегнато, не можа да забележи в израза му нищо особено.

– Погледни ме в очите! – каза русият с променен, малко остър и писклив глас. – Право в очите ме погледни!

Пешо отпрати към него като хипнотизиран погледа си.

– Така!... Ето, малкият, аз ще ти кажа, че ти си един безсрамен лъжец! Както ме гледаш в очите, тъй лъжеш!

– Не лъжа! – каза Пешо глухо.

– Лъжеш!

– Не лъжа!

Във въздуха ненадейно префуча малката бяла ръка на диверсанта, плесникът остро и шумно падна върху бузата на Пешо. Момчето удари силно главата си в плочките и почувствува като че ли нещо потече по ударената буза – може би кръв или пот.

– Не смей да биеш! – с дълбока яростна омраза промълви Пешо. – Ще платиш скъпо за това!

– Ще те смачкам от бой, лъжец такъв! – изшиптя злобно русият.

– Не лъжа!

– Лъжеш! Ще ти докажа веднага, че лъжеш! Първо – в апартамента няма никакъв килер! И второ – освен хола има не две стаи, а една и никаква стъклена врата!

– Може да съм забравил! – отвърна глухо Пешо.

– Как може да забравиш къде си живял?

– Може – Живяхме тук много отдавна, забравил съм...

– Колко отдавна?

– Ами... – трябва да има вече Десетина години!

– Десетина години! – злобно повтори русият:

А сега колко си?

– Сега съм дванадесет.

– Ясно!... – диверсантът го погледна подигравателно. – Та ти тогава си бил истински вундеркинд! Просто... чудо на природата!

Пешо не разбра подигравката.

– Да, да! – поклати глава русият. – На двегодишна възраст ти си играл с въдички, дори си ги крил в несъществуващи килери! Браво на тебе!

Пешо почувствува как сърцето застина в гърдите му. Ето – оплете се сам в лъжите, си, не можа да издържи, Като не знаеше какво да отвърне, той намръщено замълча.

– Слушай сега внимателно какво ще ти кажа! – поде отново русият диверсант. – Досега ти непрекъснато ни лъжеше! Давам ти една минута срок, за да си помислиш и ни кажеш истината доброволно! Не я ли кажеш, имаме много–начини да те накараме да говориш насила! Само че никак няма да ти бъде лесно, предупреждавам те!

Той замлъкна и взря поглед в хубавия си златен часовник. Пешо отново трескаво замисли. Да измисли за тая къса минута нова лъжа му се стори в тоя миг и невъзможно, и противно. Така или иначе – щяха да го забъркат с много въпроси и щяха да разберат, че ги лъже! Тогава да им каже истината? Никога! Пешо изведнъж почувствува такава смелост и решителност, че веднага разбра – никога! Каквото и да правят, както и да го Мъчат, той няма да им каже истината! Така е правил някога неговият баща, така ще–направи и той! Каквото и да стане, каквото и да направят с него, той ще мълчи и макар да не е голям човек, а момче – няма да падне, в никакъв случай няма да падне по–ниско от баща си!

– Готово! – каза русият диверсант. – Времето мина! Ще говориш ли?

– Няма да говоря! – каза рязко Пешо и очите му сякаш засияха от решителност хубавото му мургаво лице стана и по–хубаво, и по–светло.

Тоя вдъхновен израз не се изплъзна от внимателно наблюдаващото око на русия диверсант и той учудено попита:

– А защо, моля ти се? Какво толкова нещо... чудно и страшно има в такава проста работа! Защо не искаш да говориш?

– Ей така! – упорито и мрачно отвърна Пешо.

– Но защо така?

– Защото изобщо не искам да говоря с... предатели!

За пръв път русият диверсант трепна и погледна сериозно и втрещено момчето. Пешо веднага разбра, че е сбъркал, че им е подсказал това, което знаеше и не биваше да казва.

– Интересно! – измърмори русият злобно. – А защо трябва да бъдем предатели?

– Какво правите тук с тоя апарат! – Пешо посочи с глава предавателя. – С кого имате връзка?

– Тъй! Значи, ти не искаш да говориш?

– Не искам!

– Тогава ще проговориш насила! – каза русият и се обърна към вратата. – Донеси ми шнура на котлона!

Диверсантът с грубото лице излезе мълчаливо и скоро се върна с електрическия шнур. По светналите му очи можеше да се познае, че той

се е досетил какво са намислили да правят с момчето...

Русият диверсант скъса долния контакт на шнура, отдели жичките, после втъкна другия край на шнура в един контакт точно над главата на момчето.

– Ясно ли ти е? – попита той тихо, като погледна Със студен змийски поглед момчето.

– Не ми е ясно! – отвърна глухо Пешо, макар да се беше досетил!

– Сега ще разбереш! Електрическият ток спокойно може да убие възрастен човек, та камо ли момче като тебе! Е, ще те поопърлим!

Ти какво ще кажеш за тая работа? Не е ли по-хубаво да си кажеш всичко доброволно?

– Няма какво да казвам! – отвърна Пешо и очите му отново засияха.

– Добре, ще вадим! Ето само за опит!

Русият бързо докосна ръката на Пешо с оголените жици. Електрическата искра разтърси слабичкото тяло на момчето, то слабо извика. – Ще говориш ли?

– Не!

Лицето на момчето отново стана гордо и светло, каквото, е било навярно лицето на неговия баща, когато са го изтезавали в полицията.

– Вържете му устата! – каза решително русият. – На него и без това не му трябва!

Диверсантът с грубото лице се наведе над Пешо и бързо му завърза устата.

След пет минути и тримата диверсанти седяха около ниската кръгла маса в хола. Стаята бе съвсем тъмна, защото се бояха да запалят електричеството и макар да бяха съвсем близо един до друг, те не можеха да видят дори лицата си, които сега бяха вече наистина мрачни и разтревожени. Майорът беше съвсем изтрезнял, диверсантът с грубото лице неспокойно сумтеше. Само русият изглежда бе запазил напълно присъствието на духа.

– Ясно е, момчето няма да проговори! – каза той тихо и като че ли замислено. – Това екзалтирано типче е навярно от комунистическо семейство, здравата се е нагълтало с разни „Млади гвардия“...

– Ти го остави на мен – каза майорът, – пък ще видим...

– Няма време, пък и няма смисъл! Не вярвам да научим нещо особено!

Според мене това е някаква момчешка история, иначе досега органите на Държавна сигурност да са ни пипнали...

Тая възможност беше толкова страшна, че за момент и тримата

замълчаха.

– За нас има само един важен въпрос! – продължи русият с понижан глас. – Момчето само ли е действало, или с помощници! Явно е обаче, че не са казвали нищо на милицията, иначе момчето нямаше да бъде сега само! Тогавата най-късно утре ще разберат, че тяхното приятелство е изчезнало и този път ще довтасат не сами!

– Ами да не довтасат нощес? – обади се мрачно майорът.

– Нали казваш, че вратата на входа е заключена?

– Заключена е...

– Не би я заключил, ако навън го чакаше някакъв помощник.

– То не се знае!

– Вярно е, че не се знае. Така или иначе – ние трябва веднага да офейкаме! Аз ще се обадя веднага на Б8, ще предупредим и Тороманов! След половин час нас не трябва да ни има вече тука!

– А какво ще правим с момчето?

– Ще го оставим тук вързано.

– Глупости! – обади се диверсантът с грубото лице. – Най-добре е, преди да тръгнем да го пречукаме.

– Защо да го пречукаваме?

– Как зашто? Ами, че мръсничето знае вече всичко! Знае за предавателя, разучило е добре мутрите ни!

Русият диверсант сам знаеше това по-добре от него, и все пак беше решително против убийство. Цялата работа беше в това, че двамата му помощници имаха тежки присъди от местната власт. За тях нямаше вече път назад. Неговото лично положение обаче не беше така безнадежно. Дори да го заловяха, той щеше да се отърве с някоя така или иначе поносима присъда, докато убийството на момчето щеше да го изпрати направо на бесилото. Но можеше ли да им каже това? Не можеше! От друга страна, вярата му в добрия изход на цялото предприятие след дългото доброволно затворничество в апартамента на инженера бе вече силно намалела.

– Не съм съгласен да го убиваме! – каза той решително.

– Не бива да забравяме, че тук ние имаме не само подривни задачи, но и политически! Ако убием момчето, тяхната пропаганда ще – използва това, за да настрои против нас целия народ!

Как си мислите вие това – зверски убито момче! Ами нали и най-простият зарзаватчия ще настръхне! Не, не съм съгласен!

– А съгласен ли си сами да си сложим врата на дръвника? – сърдито иззоботи диверсантът с грубото лице. – На това пък аз не съм съгласен.

– Нито пък аз! – добави сухо майорът.

Русият диверсант погледна часовника си със светещия циферблат и се обърна към майора:

– Ти върви веднага на предавателя! След малко ще те търсят!

Майорът бързо стана от мястото си.

– Какво да предам?

– Предай, че групата поради непредвидени обстоятелства ще заминем за обект 14 тая нощ, вместо утре през нощта. И като помълча един миг, обърна се към диверсанта с грубото лице:

– Върви и ти да му помогнеш с шифъра! Аз ще се свържа веднага с Б8 и ще уредя нашето заминаване!

Двамата диверсанти станаха от местата си и обзети от тревожно нетърпение, бързо се упътиха към банята. Русият мъж постоа още половин минута на мястото си, после едва чуто въздъхна и тръгна към телефона. Непредвидените събития въпреки привидното му спокойствие се бяха отразили зле на неговото самочувствие.

ЮЛИЯ ДЕЙСТВУВА

Мъчително и страшно беше за Юлия да чака в запустелия двор. Скрита между храсталаците, тя потреперваше от среднощната хладина и от лошите мисли, които преминаваха през ума и. Понякога някоя птица изпърхваше между тъмните клони на дърветата, понякога котка скачаше внезапно върху перваза на оградата и Юлия замираще уплашена на мястото си. Но в тия минути повече от всичко друго тя се страхуваше за своя малък приятел, който така странно бе изчезнал в голямата бяла къща. Какво се бе случило с него? Защо не излизаше? Макар да и бе съвсем трудно в тия страшни минути да мисли спокойно, тя разбираше, че няма никакви разумни причини да се бави дълго вътре. Колко време е нужно, за да провери дали ключът отваря вратата? Сигурно не повече от пет минути. Досега бяха минали много пъти по пет минути, а от него нямаше никаква следа.

Къде изчезна той? Жив ли беше или му се бе случило вече някакво непоправимо нещастие?

Разкъсвана от противоречиви мисли, тя чакаше зад оградката и не сваляше поглед от входната врата. Ами сигурно ли е, че е влязъл наистина в къщата! Не може да бъде сигурно, тя не го е видяла! Но къде може да отиде той в късния нощен час? Дали не му е дошло на ума да извести незабавно милицията – още тая нощ да я извести предвид някаква опасност? И това беше възможно, но тя не вярваше. Тя чувствуваше, че той е вътре – в голямата бяла къща, и тръпнеше от страх! Какво му се е случило, защо не излиза?

Най-после Юлия разбра, че е опасно и безсмислено да чака повече тука. Ако с него се е случило нещастие, тя е длъжна да му помогне, да го спаси! Макар да разбра ясно това, все пак и беше необяснимо трудно да се откъсне от мястото си. Струваше и се, че щом тръгне нанякъде, там горе ще се случи някакво невъзвратно страшно нещастие, което вече никой няма да може да поправи. Да, по-хубаво е веднага да изтича в милицията, да предупреди, да извика помощ, но въпреки това нямаше воля да помръдне от мястото си и да свали поглед от неподвижната врата!

Така измина още четвърт час. Най-после, като напрегна цялата си воля, тя бавно излезе от дворчето. Вратата беше все така неподвижна, прозорците на инженера все така тъмни. Но къде да търси помощ? Къде

има милиционерски участък? Внезапно тя си припомни, че момчетата се готвеха да отидат в Министерството на вътрешните работи. Там сигурно има дежурен началник – бе казал някой. Добре, ще отиде там. Юлия знаеше къде се намира грамадното масивно здание на Министерството, но сега и беше трудно да се ориентира. Излезе на трамвайната линия, огледа се на всички страни и разбра: ще върви все по линията и ще стигне до една малка градина – там насреща е самото Министерство.

Докато бързаше с все сила по безлюдната улица, задухаха къси вихрушки, из въздуха се понесоха парчета хартия. След малко закапаха и самотни едри капки дъжд, но скоро престана. След четвърт час Юлия пристигна до градинката и като зави на ъгъла, срещу нея изникна грамадната каменна фасада на Министерството. На две места светеха прозорци и Юлия окуражена забърза нататък.

Като пристигна пред зданието, тя смутено спря. На коя врата да отиде, кому да позвъни? Имаше нещо трогателно в среднощната картина – мрак, ветрове и тя съвсем самичка, дребничка и безпомощна срещу грамадния тежък масив на Министерството, вдигнала високо срещу прозорците малкото си носле, с развяна от вихрушките руса косица. Кому да позвъни, кого да извика?

Внезапно тя трепна. В сянката на зданието се размърда човешка фигура и като излезе на светлото, Юлия видя, че това е войник – сериозен, дори намръщен, с автомат на гърдите.

– Какво чакаш тук, момиченце? – попита той строго.

– Другарю войник – започна бързо и задъхано Юлия, – трябва веднага да говоря с най-важния началник!

– Какъв началник?

– Дежурният! – досети се тя.

– Тук няма началници! – малко сърдито отвърна войникът. – Хайде върви си! Как може деца да скитат посред нощ!

– Ама, другарю войник – бързо и отчаяно зашепна Юлия, – диверсанти, другарю войник, заловиха Пешо!

– Какъв е тоя Пешо?

– Пешо е момче! Диверсантите го заловиха и го затвориха в една... стая!

Без да иска, войникът се усмихна. Сънувало ли е нещо това дете, или пък е чело до късна нощ някаква книга. Нямаат си диверсантите работа, ловят деца и ги затварят в стаи! Ама пък какви са тия родители, които не си пазят децата! Може ли такава нещо!

– Слушай, момиченце, веднага да си отидеш в къщи! – каза строго

войникът. – Чуваш ли, хайде тръгвай!

– Ама моля ти се, другарю войник! – отчаяно изхлипа Юлия. – Моля ти се, те ще убият Пешо.

– Нямам право да приказвам с тебе! – каза войникът. – Аз съм на пост! Хайде, върви!

– Ама как!... Те нали...

– Върви, върви... Ако има нещо, нека дойде баща ти! Войникът се обърна и тръгна към мястото си. Подкованите му обуца звънтяха по тротоара, върхът на автомата светна, преди да изчезне в сянката. След дългочасовото напрежение Юлия усети как всичко в нея се сломи, тя наведе глава и като заплака с едри горещи сълзи, тръгна надолу по улицата. Полковник Филипов седеше сам в кабинета си, вдълбочен над папка със сведения, преписки и документи. Не му се случваше за пръв път да закъснява толкова много – за него през последните години това бе станало почти всекидневна практика. През тия години враговете на републиката бяха рязко засилили своята дейност, по всички начини се мъчеха да смутят свободния и щастлив живот. Те изпращаха диверсанти през съседните капиталистически страни, хвърляха пи със самолети в слабо населени райони, вербуваха между останките на разгромената господарска класа вредители и шпиони, провокатори и убийци. Голяма част от тая пъплеща към сърцето на родината паплач попадеше в ръцете на пограничната стража, но все пак мнозина се промъкваха безнаказано до големите градове и до жизнените центрове на страната. Те бяха не само най-щастливите, те бяха най-опитните и, разбира се – най-опасните. Те имаха възможност да пакостят и пакостяха. Срещу тях трябваше да се бори денонощно – без никакъв отдых, без нито за секунда да изпуска нишките, които държеше в ръцете си. Най-после полковникът вдигна глава от книгата.

Лицето му бе широко, тъмно и кораво – много бури го бяха плискали, много ветрове вели, много студове го бяха смразявали през тежките години на германската окупация. В тия години той бе познал и глада, и суровата болка на раните, и безпощадната жестокост на враговете. Широкото му светло, добродушно лице бе станало кораво и тъмно, очите му бяха добили суров стоманен отблясък, но въпреки това по сърце той си бе останал почти такъв, какъвто бе и през младежките години. Това особено личеше, когато се усмихваше – широка добродушна усмивка, която почти скриваше очите му и в такива моменти човек мъчно би познал в него ръководителя на службата, от която трепереха цяла армия врагове.

Но сега полковникът не се усмихваше. Погледът му бе добил отново своя стоманен отблясък, макар умората да бе покрила със ситни гънчици слепите му очи. Няколко диверсантски групи пълзяха из страната, в тъмните нощи писукаше вражеска радиопредавателна станция, но въпреки всички усилия неговите хора не можеха да я разкрият. Тя работеше доста ловко, сменяше умело дължината на вълните и часовете на предаванията, които се извършваха на такива интервали, че не беше възможно да я засекат. Какво да се направи? Натоварената с нейното издирване група работеше под крайно напрежение, но все още нямаше никакъв резултат.

Някъде в далечината извънтя гръм. Дали нямаше да завали? Полковникът стана и отвори прозореца. По небето бягаха ниски разпокъсани облаци, но дъжд все още не валише и може би нямаше да завали, тъй като духаше силен вятър. Той погледна надолу към тротоара и учудено повдигна вежди. Малко момиченце говореше нещо с часовия, очевидно го молеше и настояваше за някаква работа, но войникът упорствуваше. Той дочу само високо изговореното „върви, върви!“, после момиченцето тръгна и горчиво заплака. Полковникът смаяно се почела. Това пък какво е? Гледката на разплаканото момиченце сякаш го бодна в сърцето. Той го проследи за известно време, неочаквано развълнуван – такова мъничко и безпомощно бе то, погледнато от височината – после бързо посегна към телефона и взе номера на караулното помещение.

– Караулният началник ли е? – попита той строго – Веднага доведете при мен момиченцето, което говореше с часовия на втори пост! Бързо, за да не го изпуснете!

Полковникът остави телефона и отново погледна през прозореца. Улицата беше пуста, момиченцето бе навярно завило на близкия ъгъл. „Ще го намерят!“ – реши той успокоен и отново седна на мястото си. Макар да му се искаше да продължи работата си, умът му се разсейваше, образът на самотното плачещо момиченце натрапчиво го преследваше.

Най-после на вратата се почука и влезе дежурният офицер. Със себе си той водеше същото момиченце, но тоя път то не плачеше, цялото му лице сякаш бе озарено от радостна надежда. Полковникът бързо стана, поднесе му стол щом останаха сами, с решителен жест отвори чекмеджето на бюрото си. Там вътре той държеше винаги пакетче с ментови бонбони, които употребяваше, за да намали пушенето. Бонбоните бяха на мястото си, но полковникът, още щом ги погледна, се разколеба: нещо в самия вид на момиченцето, в трескавия му поглед, в чудното

озарение на хубавото му лице като че ли само подсказваше, че тук бонбоните няма да бъдат на място.

– Е? – попита той дружелюбно. – Кажете сега, момиченце, какво се е случило?

– Другарю началник. – започна Юлия и горещо, и умолително, – побързайте, другарю началник, диверсантите заловиха Пешо.

Тя думи смутиха дори полковника – той не очакваше такова остро начало.

– Спокойно, момиченце, какви диверсанти и какъв Пешо?

– Ние, другарю началник, открихме случайно едни диверсанти...

– Кои вие?

– Ние – децата!

– Добре, добре, започни отначало.

Юлия започна отначало. Разказът и беше несвързан, доста забъркан, но полковникът, който слушаше с напрегнато внимание, разбираше всичко и чувствуваше, че му говорят истини, а не детски измислици. Макар да беше дълбоко удивен и дори поразен от цялата тая история, от рядката интелигентност и находчивост на незнайните си помощници, лицето му си оставаше съдържано, погледът спокоен, сякаш нищо особено не беше случило, сякаш му разказваха обикновена улична историйка. Но когато Юлия стигна до случката с електромера и тайнствените въртения на кръгчето той трепна, зададе няколко допълнителни въпроса и взе телефона. Първата му работа бе да приведе в бойна готовност дежурното отделение, след тава се свърза с гаража и даде няколко допълнителни заповеди. Когато остави слушалката, лицето му изглеждаше леко зачервено, в очите му се бе появил огнец.

– После какво стана? – попита той заинтересуван. – Само че по-накратко!

Сама Юлия чувствуваше, че трябва да се бърза с разказа. Щом завърши, полковникът взе отново слушалката и потърси телефониста.

– Свържете ме веднага с Кирил Андреев, звънете, докато отговори!

Той познаваше добре бащата на Пешо, бяха лежали известно време заедно в Сливенския затвор. Докато задаваше някои допълнителни въпроси на Юлия, очите на момиченцето станаха отново тревожни, след това почти уплашени.

– Трябва да ходим, другарю началник! – каза тя умолително. – Може да го убият!

В тоя миг телефонът иззвъня, полковникът вдигна слушалката.

– Ти ли си, Андреев? – попита той спокойно. – Тук полковник

Филипов! Слушай, един бърз въпрос и искам от теб бърз отговор: твоят син Пешо у вас ли е, спи ли в леглото си?

– Разбира се че е у дома! – отвърна учудено сънливият глас.

– От теб се иска да провериш!

– Но що за глупости?

– Провери, провери! Нямам време за губене!

Юлия чакаше напрегнато. Полковникът, без да сваля слушалката от ухото си, я погледна леко усмихнат и окуражително, сякаш искаше да каже: „Сега, сега! Веднага, щом ни отговори, и тръгваме!“

Не беше нужно да чакат дълго – полковникът трепна и се заслуша.

– Да, кажи! Така ли? – попита той с напрегнато лице. – Не бой се, няма нищо опасно! Няма, казвам ти, за какви нещастия дрънкаш! Не, не мога сега! Не мога, бързам! Чакай при телефона, след малко ще ти се обадя!

Юлия не знаеше как се казва улицата, на която живееха диверсантите, и стана нужда да я вземат със себе си. Две мощни коли полетяха по пустите улици, които бяха станали малко хлъзгави, защото докато Юлия беше в Министерството, навън бе превалиял краткотраен дъждец. Скоро те пристигнаха на улицата и спряха край къщата. От голямата кола излязоха цяла група хора, които веднага се пръснаха на всички посоки, сякаш потънаха в земята. Полковник Филипов се обърна към Юлия.

– Ти ще почакаш тука! – каза той ласкаво. – След малко ще ти доведе твоя приятел!

– Нека дойда и аз! – каза умолително Юлия. Полковникът се усмихна.

– Ами ако почнат да стрелят?

Когато Юлия остана самичка, отново я обзе вледеняващ страх. Наистина ли ще стрелят? Какво ще стане в тая стрелба с Пешо? Тя искаше да извика, но полковникът беше вече отминал. През стъклото на колата Юлия видя, че прозорците на партерния етаж светнаха, подаде се млад мъж по пижама, с когото хората на полковник Филипов нещо заговориха. Юлия знаеше, че това е художникът, от когото трябваше да вземат ключа за уличната врата на кооперацията.

Полковник Филипов сам се изкачи по стълбището заедно със своите хора. Както винаги при подобни случаи той беше спокоен и сигурен в успеха си. Ако бандитите бяха още вътре, те нямаше да му убягнат. Те надали щяха да окажат и някаква съпротива. Винаги, когато почувствуваха над главите си желязната ръка на народната власт, бандитите ставаха меки като восък, губеха самообладание, бързо капитулираха.

Макар полковникът никога да не подценяваше враговете си–, макар да воюваше с тях с пълно напрежение, все пак в себе си той ги презираше и често нехаеше срещу опасностите, свързани с живота му.

Групата спря пред вратата на инженера, Филипов позвъня дълго и настойчиво. Всички зачакаха с пръсти на спусъците на пистолетите.

Отвътре никой не отговори! В апартамента владееше мъртва тишина, сякаш там нямаше никой и никой не бе живял там в отсъствието на инженера!

Трябваше да звънят отново и отново.

Никакъв отговор!

Внезапно се отвори съседната врата, на прага се показва възрастен човек по пижама и със сърдито, все още сънливо лице. Като видя военните лица, той изведнъж се разсъни, замига смутено срещу тях и забъбри някакви извинения.

– Приберете се в квартирата, гражданино! – каза учтиво полковникът. – Спете спокойно, нищо особено няма да се случи!

Смутеният човечец побърза да се прибере.

– Разбийте вратата! – заповяда спокойно полковникът. – Не можем повече да чакаме!

Полковникът пръв влезе през разбитата врата и веднага завъртя електрическия ключ. Антренцето беше празно, но се намираше в безпорядък, по мозаичния под се търкаляха остатъци от разбита бутилка, миришеше остро и неприятно на непроветрено и на алкохол.

– Коняк! – определи безпогрешно полковник Филипов, макар сам да не пиеше.

В антрето имаше три врати. Дясната беше голяма, почти цялата в матирано стъкло, навярно вратата за апартамента. Вляво вратата беше обикновена, кухненска, също с малко матирано прозорче. Третата врата беше точно срещу входа, доста тясна, цялата бяла и навярно – помисли полковникът – вход за банята. Той реши, че банята ще бъде първото предмостие в чуждия апартамент и решително натисна вратата. Тя се отвори веднага, но той усети, че удари в нещо меко и податливо, сякаш бе блъснала човек.

Полковникът изтръпна. Така би се блъснала вратата, ако зад нея имаше чувал с дрехи или пък човешки труп!

Човешки труп!

Той трескаво отвори електрическия ключ и само с един поглед обхвана цялото тясно бяло помещение. На мозаичния под наистина лежеше

човешка фигура, здраво обвързана с въжета Шили още по-точно, момчешка фигура. Устата му бяха обвити с бяла салфетка, но очите му гледаха към полковника с нерадостен, мрачен поглед, сякаш не идваха да го освободят, а да го арестуват.

Само с един жест полковникът свали салфетката и коленичи развълнуван пред момчето.

– Бандитите избягаха – каза съкрушено Пешо. Полковникът веднага разбра какво става в душата на момчето и като се понасили да сподави своето собствено огорчение и разочарование, каза усмихнат:

– Нищо, той път няма да избягат далече!

Двама от помощниците му се спуснаха и веднага развързаха момчето.

– Тук в банята имаше радиопредавател! – каза Пешо. – Съвсем малък, можеш да го носиш под мишница.

Полковникът кимна:

– – Това вече разбрах... А отдавна ли избягаха диверсантите?

– Най-малко един час! – отвърна Пешо глухо. Полковникът се замисли за миг, после попита:

– В къщата има ли телефон?

– Не зная, другарю полковник... бил съм само в банята...

– Ела с мен.

Двамата преминаха в хола. Широката, елегантно мебелирана стая бе така разхвърляна, сякаш през нея бе минала бурна лятна вихрушка. Както в антрето тук вонеше нетърпимо на непроветрен въздух, алкохол, непрано бельо. По пода се търкаляха празни бутилки, станиолови обвивки за шоколад, угарки, изпокъсани вестници и повече от всичко друго парчета хляб и салам. Като се огледа, полковник Филипов забеляза телефона и с радост констатира, че не е повреден.

Той отиде до него и започна бързо да набира някакъв номер.

– Другарю полковник, а откъде знаете че съм тука! – запита внезапно Пешо.

– От Юлия... Чакай един момент!

Щом набра номера, от-другата страна незабавно се обадиха, сякаш бяха чакали там с ръка на слушалката.

– Другарят Андреев ли е? – попита полковникът, като си преправяше шеговито гласа. – Моля говорете!

После като се обърна, пхна ласкаво слушалката в ръцете на Пешо.

– Дръж!

Дълбоко развълнуван и смаян от неочаквания ход на събитията,

Пешо взе слушалката и я долепи до ухото си.

– Татко... – каза той тихо, с прегракнал глас – аз съм.

В СИГУРНИ РЪЦЕ

През тая нощ почти никой не можа да спи. Само Юлия бе изпратена с една от колите до дома. Преди да тръгнат, стана спор как да влезе в апартамента – през входа ли, или отново през прозореца. Разбира се, Юлия настояваше енергично през прозореца! Полковникът се развесели, играта му хареса.

– Така да бъде – каза той, като потупваше бащински момиченцето по слабичките плещи. – Само че утре ще кажем на татко ти, не може иначе!

– Моля ви се, другарю началник, не му казвайте! – примоли се Юлия с безпомощен изглед.

– Как може да не му кажем! – усмихна се сдържано полковникът. – Длъжни сме да му кажем!

Юлия се сбогува с Пешо, който трябваше да отиде с другата кола в Министерството. Съвсем внезапно тя му протегна тясната си бяла ръчичка през сваленото стъкло, очите и плувнаха в сълзи.

За пръв път им се случваше да се ръкуват така, като възрастни?

– Ти не ми се сърди! – каза тя почти разплака–на. – Виж, че не съм виновна!

Пешо смаян усети, че и неговите очи го сърбят.

– Аз да ти се сърдя? – възкликна той развълнуван. – Няма за какво да ти се сърдя!

Колата потегли. След малко на пустата улица, където живееше Юлия, един случаен минувач видя отдалече необикновена гледка: двама млади офицери със сини шапки и двамата доста смутени от необикновената си мисия, помогнаха на едно момиченце да се прехвърли през прозореца в стаята си.

Като влезе вътре, Юлия внимателно се послуша. Тихо! Тя махна с ръка на двамата си нови приятели, които продължаваха да гледат отдолу, усмихна им се и изчезна в мрака на стаята. След малко по улицата запърпори тихо моторът на колата им.

През това време Пешо вече подробно разказваше в кабинета на полковник Филипов историята па подхвърления ключ. Полковникът често го прекъсваше, разпитваше понякога за най-малките дреболии, задаваше допълнителни въпроси. През цялото време един стенограф старателно записваше целия разпит или по-точно целия разговор. За

полковника не остана скрито почти нищо – дори най-дребния продавач, при който Тороманов се беше отбивал, или пък промените в тоалета на госпожа Тороманова.

На първо време две обстоятелства привлякоха повече вниманието на полковник Филипов – посещенията на Тороманов в антикварната книжарница и среднощното му пътуване с кола. Докато разчепкваха най-малките случки и епизодчета от антикварната книжарница, телефонът позвъня. Полковник Филипов вдигна слушалката, послуша известно време с невъзмутимо изражение, после късо разпореди.

– Добре! Продължете издирванията!

След това, като погледна момчето, замислено добави:

– Тороманов е офейкал заедно с жена си! Друго, разбира се, не можеше и да се очаква!

Що се отнася до колата, с която Тороманов бе пътувал през нощта, Пешо можа да му даде пълни подробности за всичко – марка, модел, външни белези – освен за номера. Колкото и да му се виждаше чудно, номера той бе забравил, макар да помнеше някои цифри. Стана нужда да викат посред нощ Чарли и един офицер замина с кола, за да го вземе от квартирата му.

– Тоя въпрос е извънредно важен! – каза сериозно полковник Филипов, сякаш разговаряше с някой от помощниците си – Според мене диверсантите са избягали от града с кола! Предполагам, че това е същата кола, с която е пътувал Тороманов!

– Не чух никакъв шум от мотор! – каза Пешо. – Аз се вслушвах много внимателно, дори чух как отвориха и затвориха долната врата, но никаква кола не мина!

Полковникът се усмихна.

– Нищо чудно – отвърна той. – Бандитите са взели мерки пътуването им с кола да остане в тайна! Те обаче не са съобразили една дреболия!

Очите на Пешо заблестяха от любопитство.

– А на мене ще ми кажете ли каква?

– Разбира се, наля си мой помощник! Те не са съобразили дъжда! Пък и надали са очаквали да те намерим в апартамента още тая нощ...

– Как тъй дъжда? – не разбра Пешо.

– Много просто! Колата, която е взела диверсанти-те, е спряла не пред кооперацията на инженер Дончев, а на съседната напречна улица, за да не чуеш шума на мотора! Докато е чакала, е завалял лек дъждец – има-няма пет минути! После колата си е заминала! Разбираш ли?

Пешо мисли само един момент, после възбудено възкликна:

– Разбрах! Колата е тръгнала, а там, където е била, мястото е останало сухо!

– Браво! – искрено възхитен, се обади полковникът и потупа момчето по гърба. – Браво, така е.

Пешо целият поруменя от похвалата.

– В случая – продължи полковникът – те са могли да не допуснат тая грешка. По улицата растат доста големи акациевии дървета, под тях също е сухо. Шофьорът е могъл просто да вкара колата под някое от тях, но не се е съобразил!

– Ама сигурно ли е, че сухото място е оставено от автомобил?

– Съвсем сигурно! – поклати глава полковникът. – Ясно личат отпечатьци от гумите, ние дори знаем тяхната марка!

– Ох, че интересно – възкликна съвсем по момчешки Пешо.

– Има нещо още по-интересно, което преди малко ми съобщиха! – продължи полковникът. – Пред кооперацията на Тороманов е спирала горе-долу по същото време лека кола с абсолютно същите гуми! По овлажнения паваж съвсем ясно личат отпечатьците.

– Значи са заминали заедно?

– Да, заедно! Ако знаехме номера, след малко щяхме да разберем дали лека кола с такъв номер е напускала през нощта София и в каква посока е заминала! Разбира се, много по-вероятно е престъпниците да са сменили номера на колата си.

– Сигурно са го сменили – поклати разочаровано глава Пешо. – А, другарю полковник, знаете ли откъде са дошли диверсантите?

– Може да се досети човек, пък и ние открийме разни дреболии в апартамента, които те са изоставили в бързането си. Групата е безспорно на американска. Била е сформирана в Западна Германия, после е била прехвърлена в Гърция... А как е преминала в България – това ще научим по-късно...

– Кога по-късно?

– Ами че когато ги заловим!

– Трябва да ги заловим, другарю полковник! – възкликна Пешо с такава горещина, че полковник Филипов се поусмихна. Разбира се, той не знаеше каква буря бушуваше в душата на момчето. Пешо разбираше, че със своята необмислена постъпка, бе станал причина престъпниците да избягат, това го измъчваше и той с цялата си душа желаше те да бъдат заловени колкото се може по-скоро. Само такъв край би облекчил съвестта му и би измил, макар и не напълно, вината му.

Докато чакаха Чарли, полковникът излезе за малко и донесе в кабинета си няколко албума със снимки.

– Ако видиш диверсантите на снимка, ще ги познаеш ли? – попита той.

– Ще ги позная! – отвърна Пешо твърдо.

Той дълго прелиства коравите листа на албумите, дълго се взира в лицата, докато най-последно възкликна:

– Ето го!

Полковникът трепна и се наведе над рамото на момчето. От една снимка сякаш ги гледаше със студените си мрачни очи диверсантът с грубото лице.

– Сигурен ли си?

– Напълно съм сигурен! – отвърна възбудено Пешо. – Бих го познал между хиляда души! Това е диверсантът, който постоянно мълчеше и само сумтеше с нос.

– Добра птица! – каза полковникът замислен. – Рядък главорез!

Ако го заловим ще бъде чудесен успех!

Скоро Пешо откри между снимките втория член на диверсантската група – бившият майор с небръснатото лице. Но третия диверсант, който имаше такова лесно запомнящо се лице, той не можа да открие, макар да прерови два пъти албума. Не можа да намери портрета и на шофьора на диверсантите, но това беше лесно обяснимо, тъй като в тъмнината не бе успял да го разгледа достатъчно добре. Но и тия открития не бяха малки. Сега вече те имаха портретите и имената на двама от претъпниците, а това щеше извънредно много да улесни тяхната по-нататъшна работа.

Вече беше започнало леко да се развиделява, но улисани в работата, и двамата още не усещаха никаква нужда от сън. Небето порозовя, от прозореца влизаше прохладен утринен въздух. По улицата забучаха с моторите си първите автомобили, зачатка с железни шини каруца. Докато полковникът даваше по телефона нареждания за проследяване на леката кола на диверсантите, в кабинета въведоха Чарли.

Щом го видя, Пешо радостно стана от мястото си. Чарли изглеждаше малко смутен от неочакваното нощно повикване, но щом съзря приятеля си, лицето му светна.

– Чарли – започна веднага Пешо развълнуван, – помниш ли номера на леката кола!

– На коя лека кола? – вдигна учуден вежди Чарли.

– Ами че на тая, която миналата нощ доведе Тороманов у дома му?

Чарли и насън можеше да и каже номера.

– Разбира се! – отвърна той, като по навик весело намигна. – 1150!

Полковник Филипов бързо съобщи номера по телефона, после се запозна с новия си помощник. Макар да знаеше вече доста подробно цялата история с преследването на Тороманов, той отново разпита Чарли за всичко, което сам бе видял и преживял. Между другото той си записа всички подробности; за роклите, които Тороманова бе шила при майката на Чарли – цветове, модел, шарки, – но тоя път момчето не можа да му помогне много, отговорите му бяха доста неопределени.

– Май че кола и рокля не е едно и също! – пошегува се полковникът.

– Не е! – въздъхна Чарли. – Виж, да беше Юлия, всичко щеше да каже!

Телефонът отново позвъня, полковникът вдигна слушалката. Както винаги, по лицето му не можеше да се познае каква, новина е чул – важна или съвсем маловажна.

– Продължете търсенето! – каза той кратко и затвори телефона.

После, като се обърна към момчетата, добави със сериозен глас:

– Кола с номер 1150 е излязла от София към 2:30 през нощта!

Пешо и Чарли бързо се спогледаха.

– Казвам ви го – продължи полковникът, – понеже разбрах, че сте сериозни момчета, достойни за пълно доверие, които на всичко отгоре умеят добре да пазят тайна!

– Ще ги хванете ли, другарю полковник? – попита Пешо тоя път едва ли не умолително.

– Разбира се, че ще ги хванем, мойто момче... Полковникът отиде до прозореца, постоя малко там загледан в далечното румено небе, после хвърли загрижен поглед на часовника си.

– Вие сте уморени, трябва да си починете! – каза той топло, с бащински тон. – Моята кола ще ви заведе по домовете.

– Няма ли да ви потрябваме за нещо, другарю полковник? – попита Пешо със свито сърце.

Полковникът го шляпна по бузата.

– Ако ми потрябвате, веднага ще ви извикам! Разбира се, вие не трябва да се отделяте много далече от дома!

– Ще бъдем на пост! – отвърна с гордост Чарли.

– Все пак най-хубаво е да поспите! Тая сутрин аз ще поговоря и с останалите ваши другарчета, за да попълним съвсем картината!

– А след това? – попита Пешо.

Полковникът го изгледа с дълъг внимателен поглед.

– След това за тая сутрин ни остава още една работица – да посетим антикварната книжарница!

* * *

Посещението в антикварната книжарница беше съвсем кратко, но – както се шегуваше после полковникът – доста съдържателна. Скоро след отварянето на книжарницата в нея влязоха най-напред двама цивилни мъже, после още един мъж, придружен от момче. В книжарницата нямаше никой, касиерът нещо дращеше с молив върху парче хартия, една от продавачките нареждаше по лавиците книги. Край тезгяха стоеше прав главният продавач, около петдесетгодишен мъж с проредяла сива коса, в доста добри, макар и износени дрехи и тъмносиня папионка на яката. Той изглеждаше малко нещо недоспал, разсеян и почти не погледна групата хора, която бе влязла в книжарницата.

Момчето бе доста височко, със сухи, почти мършави крака, обути в евтини нови сандали, пепелявата му коса бе подстригана кажи–речи домашно. Това беше Коста. Единствено неговото лице изглеждаше необикновено сериозно и напрегнато.

– Този е! – прошепна Коста, като посочи едва забележимо с глава възрастния продавач.

– Добре! А сега излез! – каза тихо полковник Филипов.

Момчето явно без желание се върна обратно. Два–Мата мъже, които първи бяха влезли в книжарницата, приближиха до главния продавач, който все така разсеяно гледаше навън през стъклената витрина. Там минаваха хора, мяркаха се автомобили, звънеше с все сила по тясното улично платно трамвай. Животът си течеше обикновен и делничен както винаги.

Продавачът погледна двамата мъже едва когато те се изправиха пред тезгяха му. Още щом зърна сериозните им лица, в сърцето го бодна смъртно безпокойство.

– Не мърдайте! – каза тихо единият от мъжете. – Вие сте арестуван!

Продавачът изведнъж пребледня като смъртник – в лицето му не остана нито капка кръв.

– Всяка съпротива е безсмислена! – все така тихо каза другият мъж. – Книжарницата е обкръжена!

Продавачът кимна като насън и започна да смъква с разтреперани пръсти високите си до над лактите сатенени наръкавници.

– По-спокойно! – каза сърдито единият от мъжете. – Съдбата ви

зависи от вас, а не от нас!

Без да каже нито дума повече, главният продавач се качи в мощната черна кола, която чакаше малко настрана от входа. „Тоя ще каже всичко!“ – помисли полковникът, като тръгна сам по слънчевия тротоар на улицата. Около него все така бързаха хора, все така звънтяха трамваи, все така бляскаха на слънцето леките коли.

Беше съвсем обикновена делнична софийска утрин.

СЛЕДИТЕ СЕ ГУБЯТ

Въпреки очакванията на полковник Филипов издирването на диверсантската група внезапно стигна до мъртва точка. Леката кола, която бе напуснала през нощта София заедно с диверсантите, сякаш бе пропаднала в земята. Тя не бе минала през нито един от следващите постове, никъде не бяха я забелязали, макар всички органи на властта да бяха навреме уведомени. Разбира се, скоро се установи, че номерът на колата е фалшив. Една стара камионетка за разнасяне на зеленчук притежаваше единствена законното право да носи тоя номер. Най-интересното в случая бе, че колата с номера на бандитите бе влязла в града същата нощ по същото шосе. След приблизително един час тя отново бе напуснала града и бе изчезнала без—известно. Допълнителната проверка бе установила, че два дни преди това, точно през нощта, когато Тороманов бе пристигнал с колата у дома си, тя бе влязла в града по същото шосе и бе излязла от него на същия пункт няколко часа по-късно.

Всички тия данни бяха подробно анализирани през следните два дни. Проследени бяха внимателно маршрутите на всички коли, които през тая нощ бяха излезли и влезли в София – от тяхното тръгване до тяхното пристигане. След това бяха проследени маршрутите и на колите, които през същата нощ са били в движение из околните, съседни на София градове. Изследването не донесе никакъв резултат. Оказа се, че това са без изключение държавни коли, които бяха правили точно установени служебни рейсове. Всякаква възможност за измама със смяна на номерата се изключваше.

Тогава къде бе изчезнала колата с престъпниците? Оставаха две възможности. Първата от тях бе, че колата е изчезнала някъде по малките междуселски пътища, като е избягвала грижливо контролните пунктове. Втората възможност се виждаше на полковник Филипов по-вероятна: колата се крие някъде в близката околност на София или най-малкото между двата съседни по шосето контролни пунктове. В подкрепа на тона предположение идваше и следният факт: колата на диверсантите бе пристигнала пред дома на инженер Дончев много скоро след нейното възможно повикване.

Вероятната картина на бягството се рисуваше на полковник Филипов така: след като залавят момчето, диверсантите разбират, че техният престой в града е вече много опасен и решават същата нощ да избягат.

По телефона те извикват колата да дойде и да ги вземе. Леката кола пристига, взима ги, след това се отбива при Тороманови, взима и тях и изчезва по същото шосе, по което е влязла в града. Разбира се, връзката е могла да стане вместо чрез телефона с радиопредавателя, ако колата на диверсантите е имала също така радиопредавател, но това се виждаше на полковника по-малко вероятно. Цялата тая операция бе траяла приблизително два часа – твърде къс срок за да може колата да пристигне отдалече в града, да натовари пасажерите си и отново да изчезне.

След като стигна до това заключение, полковникът стовари почти цялата тежест на издирването върху района на шосето и близките до него селища. Особено внимание той обърна на телефонните центрове, от които шофьорът на леката кола би могъл да приеме нареждането да тръгне веднага за града. Но въпреки най-грижливите издирвания неговите хора не можаха да открият ни най-малката следа от изчезналия автомобил – нищо, което да им покаже, че са на верен път. Никой не беше видял автомобила, никой не беше чул нищо съмнително, никаква следа от автомобилни гуми по меките пътища не ги окуражи в техните издирвания. Преследването на диверсантите като че ли доби съвсем безнадежден вид, но полковник Филипов, верен на своя търпелив и твърд характер, нито за миг не се отчая, нито за миг не се сломи у него вярата в сполучливия край на делото.

До задънена улица стигна и следствието със заловения в антикварната книжарница шпионин, Той не отрече вината си. Още при първия разпит книжарят разказа всичко, което знаеше, но то не беше много. Един непознат човек донасял често в антикварницата книги, в чиято подплата били скрити шифровани сведения. Книжарят бил длъжен да ги предава на Тороманов, на който дори не знаеше името, а Тороманов от своя страна – както предполагате полковникът – ги е отнасял в квартирата на инженера. Там по всяка вероятност сведенията са били препращани с радиопредавателя на вражеската централа. Сам продавачът не знаеше нищо нито за нелегалната квартира, нито за леката кола, нито за бъдещите намерения на диверсантите.

Така изминаха в безплодни дирения пет дена.

През тия пет дена и момчетата не се чувствуваха добре. Преследването бе свършило, но обикновените игри вече не ги задоволяваха. Друго е да кроиш остроумни планове, да разгадаваш трудни загадки, да следиш опасни престъпници, а пък съвсем друго е да седиш върху някаква кофа за боклук и да сваляш мними вражески самолети. Момчетата почти не играеха – събираха се в градинката или в портиерската стаичка на

Коста и прекарвах времето си в приказки. Но за каквото и да приказвах, каквото и разговор да се поведеше – неговият край неизбежно стигаше до това, което наскоро бяха преживели. Те си спомняха различни епизоди, обясняваха си разни случки, които тогава им се струваха неоясними и скрито тъгуваха, че всичко това бе свършило.

Когато разговорът се изчерпваше, те тръгваха на далечни разходки – било в парка, било покрай коритото на реката. Тия разходки като че ли бяха по-весели, но и в най-веселите моменти Пешо чувствуваше в поведението на другарите си известна сдържаност. Той започна да става все по-нервен и по-мрачен, често безпричинно избухваше, но никога не отваряше дума за своята голяма вина. Дълбоко в себе си Пешо бе сигурен, че дори да има някаква вина, той многократно я е изкупил със своето твърдо мъжко държание при диверсантите. Сам полковник Филипов, към когото Пешо силно се бе привързал, се държеше с него като с голям младеж, открито се възхищаваше от геройството му, хвалеше го пред неговите другари и нито с една дума или с един жест не бе го укорил за прибързаната му постъпка.

Веднъж момчетата се прибираха от парка. Беше привечер, в далечините на запад пламтеше огненочервеното небе, но между дърветата се бе спуснала вече синкава сдрачевина – спокойна и чиста като залез, тук-таме по алеите се мяркаха хора, старци седяха на пейките, подпрени на дървените си бастуни, по алеите тичаха деца и във въздуха къртяха крехките им гласове. Постепенно голямата група се разкъса. Дори Юлия, която постоянно се навърташе около Пешо, тръгна напред с Чарли, като нещо оживено и весело му разказваше. Последни останаха Пешо, Веселин и Коста – „вечната тройка“, както ги бяха кръстили в училището, командирската тройка на цялата компания. Те вървяха бавно и мълчаха – нещо, което преди рядко се случваше. Изобщо напоследък в разговорите им често се промъкваха необичайни паузи, чувствуваше се в тях нещо недоизказано, на отношенията помежду им като че ли липсваше прежната сърдечност.

Пръв и някак внезапно започна открития разговор Пешо. Той погледна под око приятелите си, поизчерви се и рязко запита:

– Вие май че нещо сте ми... сърдити?

– Сърдити ли? – Веселин смутено го погледна, изненадан от внезапния въпрос. – За какво да сме ти сърдити?

– Знаем ли защо? Вие по-добре знаете!

– Така си мислиш – отвърна Веселин и забодя поглед в земята.

Настана неловко мълчание.

– Все нещо ми се цупите! – каза Пешо с истинска дълбока горчивина в тона си. – Като че ли кой знае колко съм виновен! Пък и да съм виновен – защо не кажете!

Коста, който до тоя момент мълчаливо щрапаше с босите си крака в праха, внезапно спря и го погледна. В зеленикавите му умни очи се бе утаила някаква необикновена за възрастта му, не момчешка сериозност.

– Може пък и да си виновен! – каза той троснато.

– Кажи де, кажи! Изкажи си всичко! – подкани го Пешо, малко накриво усмихнат. – Мислиш, че няма ли! Ако искаш да знаеш, всички момчета те смятат за виновен, всички до един!

– Задето ме гориха с електричество ли? – попита Пешо язвително. – Задето нищо не издадох?

Суровината в погледа на Коста внезапно изчезна, лицето му се смекчи.

– С тебе не може да се приказва! – каза той огорчено. – Ти всичко обръщаш!

– Добре, няма да обръщам! – трепна Пешо и в тона му като че ли се мярна нещо едва ли не умолително. – Кажи ми за какво съм виновен!

– Знаеш добре за какво си виновен! – намеси се Веселин, все още без да вдига поглед от земята. – Избягаха ли диверсантите? Избягаха! Ако не беше отишъл при тях през нощта, нямаше да избягат, полковникът щеше да ги залови там като... зайци!

Пешо не отвърна. Изречена от чужди уста, вината му се стори отново толкова убедителна, че наистина беше трудно да отвърне.

– Та аз нима съм искал да стане така? – отвърна той съвсем тихо. – За добро го направих – да не се изложим! Как можех да допусна, че някой ще стои зад вратата?

– А нали имахме решение? – поде Веселин. – Ти защо не го изпълни! Защо направи всичко на своя глава?

Пешо замълча. В тоя миг горещо му се искаше да признае вината си, но нещо го спираше – нещо неприятно и чуждо.

– Добре, да кажем, че е така! – отвърна той с въздишка. – Вярно, така е! Ами вие като сте ми приятели, защо веднага не казахте това, ами толкова време мълчите и се цупите!

Момчетата погледнаха смутено приятеля си.

– Хайде, защо? – подкани ги Пешо.

– Който е виновен, трябва пръв да почне! – каза понамръщен Коста.

– Трябва, ама не почнах! А вие защо се спотайвате? Това другарско ли е?

Веселин въздъхна.

– Там е работата, че отначало не, ти бяхме сърдити! – каза той разколебано. – Като се спаси, ние всички се зарадвахме и забравихме за лошото! Ти се държа така хубаво с диверсантите, че лошото тогава дори през ума ни не минаваше!

Веселин се почеса смутено по носа и продължи:

– Добре, ама после какво стана? Диверсантите избягаха. Сега нас ни е яд и ни е мъчно! Там е цялата работа!

– Полковникът ще залови диверсантите! – отвърна Пешо с такъв сигурен глас, че другите двама мълчаливо го погледнаха. – Това е ясно като две и две четири! Вие не знаете какъв човек е полковникът!

– Ех, като ги залови, ще ни олекне! – каза с въздишка Коста.

– А това на теб да ти е за урок!

Пешо сам разбираше, че такъв горчив урок никога не се забравя! Действително, ако беше послушал приятелите си, сега на плещите му нямаше да тежи тая тежка отговорност. Той наистина дълбоко вярваше, че диверсантите ще бъдат разкрити, но сега за пръв път ясно почувствува – грешката си оставаше грешка! Общото решение трябваше да бъде за него задължително!

– И на мен ще ми бъде за урок, пък и на всички! – отвърна Пешо зачервен. – И това е ясно като две и две четири!

След като тия дълго премълчавани думи бяха казани, мъглата между приятелите като че ли се пръсна. Това стана някак неусетно, но когато се върнаха в своя квартал, момчетата бяха много по-весели отколкото когато тръгнаха. Между тях се бяха възстановили старите другарски отношения и сега и смехът бе по-искрен, и усмивките по-сърдечни. За пръв път след толкова дни те чувстваха в сърцата си необикновена лекота. Когато стигнаха пред дома на Пешо, пръв забеляза голямата черна кола специалистът по колите Чарли.

– Я вижте! възкликна той учудено. – Това е колата на полковника!

През цялата компания мина тръпка на възбуждение. Дали не се е случило нещо? Дали диверсантите не са заловени?

– Сигурно полковникът е отишъл у вас! – предположи Веселин. – Иначе защо колата ще чака тук?

Първата мисъл на Пешо беше да се затича нагоре по стълбите, но той подтисна нетърпението си и като се обърна към другите, спокойно каза:

– Вие чакайте в градинката! Ако има нещо интересно, веднага ще слеза да ви кажа!

След това, без да бърза, тръгна нагоре по стълбите. Полковник Филипov наистина беше при бащата на Пешо.

Той бе пристигнал близо преди един час, но все още търпеливо чакаше. За тая вечер на него му беше необходимо още един път да поговори с Пешо и другарчетата му.

Чакането не беше досадно – имаше за какво да поговорят с бащата на Пешо. Отначало стана дума за миналото – общи приятели, общи спомени, след това разговорът неусетно се прехвърли върху момчетата. Полковник Филипov още веднъж изказа своето възхищение от остроумния начин, по който момчетата бяха разрешили всички загадки, от тяхната находчивост и изобретателност при преследването на Тороманов, от бистрия им ум и трезвите им решения и особено много от храбростта, която бяха проявили в последните дни.

– Ние не познаваме нашите деца! – каза Андреев замислен. – Струва ми се, че са прозрачни като стъкла, а те постоянно ни изненадват!

– Туй е, защото те за нас винаги си остават деца – отвърна полковникът. – А те не са вече деца, те са разумни момчета!

– Да, вярно е! – с неочаквана за тона на разговора им горещина се съгласи Андреев. – И да ти кажа право – именно заради това не се сърдя на моя син!

– За какво да му се сърдиш? – учуди се полковникът. – Само това остана – да му се сърдиш!

– Е! Как да няма за какво! Ами да речем за тая негова доста глупавичка постъпка – да се намъкне по-среднощ при диверсантите!

– Не си прав! – замахна с пръст полковникът.

– Чакай, нали казах, че не му се сърдя!

– Няма място за сърдене! В края на краищата все пак това са момчета и каквото са направили до тоя момент, е повече от много!

– А благодарение на него диверсантите не избягаха ли?

– Това е вече съвсем друг въпрос! Пък и диверсантите все още не са избягали!

– А ето – аз отивам дори по-далеч – каза разгорещен Андреев. – Дори да избягат! Нищо, пак няма да му се сърдя! За нас диверсантите не са кой знае какъв проблем, пък и да са проблем – той е временен, утре вече няма да съществува! Но за нас съществува друг остър и най-жизнено важен проблем – да възпитаваме истински достойни граждани на републиката... А това аз го разбирам така – да възпитаваме смели и силни младежи, самостоятелни и храбри! Да звънтят те като най-чиста стомана, да се гордеем с тях! Да имат свое лице, своя глава на плещите, своя

физиономия! Ето това ми се иска! Да си кажа право, никак не харесвам такива препарирани педагози, които превръщат послушанието в покорност насаждат в децата ни тоя дух на подчиненост, на които те сами робуват от десетилетия! Та какво може да излезе от такава деца!

– Дявол да го вземе, ти си прав! – каза полковникът. – Не съм мислил по тия въпроси, но така ми се струва – ти си прав!

Андреев замълча.

– Разбира се, това не е всичко – каза той след малко, вече не с толкова повишен тон. – В смелостта трябва да има разум, иначе ще върнем всичко назад. Трябва да има съзнателна дисциплина... А ето че тука моят син сериозно се провини... Тъкмо в тоя момент в стаята влезе Пешо. Като вадя полковника лицето му светна.

– Заловихте ли ги, другарю полковник? – попита Пешо радостно.

Полковникът поклати глава.

– Все още не сме, мойто момче! Но ще ги заловим!

И като се замисли за миг, добавя:

– Ако помогнете още малко, непременно ще ги заловим!

Пешо целият пламна. Какво по-хубаво от това – отново да се включат в работа, да се притекат на помощ с всичките си сили.

– А как можем да помогнем, другарю полковник? – попита той възбудено.

Полковник Филипов отново се замисли.

– Като ся припомните всичко, но абсолютно всичко, което се е случило между вас и Тороманов. Вие, разбира се, много разказахте и извънредно много ни помогнахте, но данните се оказаха недостатъчни. Бандитите пропаднаха като че ли в земята, не можем да от крием от тях никаква следа. Аз искам отново всичко да премислите, всичко да си припомните дори най-малката и най-незначителната подробност! Може да се случи тъй, че някоя дреболия, на която досега не сме обръщали никакво внимание, да ни посочи макар и крайчеца на вярна следа... Разбираш ли ме какво искам да кажа?

– Разбирам, другарю полковник! – отвърна Пешо поразочарован.

Той очакваше, че работата ще бъде по-сериозна – ще следят някого, ще пътуват нанякъде с мощните коли на Министерството. Полковник Филипов сякаш усети какво става в душата на момчето и побърза да каже.

– А доловим ли вярна следа, отново ще ви потърсим за помощ. Важното е да получим някакво указание, макар и най-дребното, да се заловим за нещо. Сега сме буквално като с вързани очи...

– Другарю полковник, момчетата чакат долу! – каза Пешо.
– Чакат ли?
– Като видяхме колата, помислихме, че се е случило нещо важно!
– Bravo! От вас нищо не може да се скрие! – засмя се полковник Филипov. – Добре, иди и поговори с тях... Нека тая вечер всички отново да помислят, пък утре към обед трима души от вас ще дойдат при мен да поговорим!

– Веднага, другарю полковник! – отвърна Пешо стегнато, почти по войнишки и побърза да излезе.

– Имам надежда в тях – каза полковник Филипov, когато останаха сами. – И като че ли именно в тях е най-голямата ми надежда... Убедих се, че момчетата виждат шиха, за конто възрастните понякога са слепи.

На другия ден към обед Пешо, Веселин и Чарли влязоха в кабинета на полковника. Момчетата бяха сериозни, лицата им имаха делови изражения и полковник Филипov веднага се досети, че разговорът няма да мине напразно. И тримата се разположиха в удобните кресла, извадиха листове хартия, после Пешо запита:

– Можем ли да почнем, другарю полковник:

– Цял съм внимание! – каза полковник Филипov напълно искрено. Пешо започна доклада си, другите двама от време на време нещо допълниха или прибавяха. Когато след половин час завършиха всичко, което имаше да кажат, лицето на полковника изглеждаше оживено, в очите му се се появил радостен блясък.

– Вие сте просто чудни момчета! – каза той възхитен.

– Има ли нещо важно? – попита с надежда Пешо. – Разбира се! Първо, от описанието се вижда, че колата не е „Шевролет“, а навярно „Буик“...

– Аз и видях марката – каза Чарли смутено.

– Къде?

– Върху капака на задното колело!

– А ето – капакът навярно бил чисто и просто сменен – Това, първо, и второ – много е важен този белег върху задния десен калник! Ако знаехме по-рано тази подробност...

– Сега късно ли е?

– Не, не е късно... Освен това за мен е много важен случаят с ходатайството в мините... Защо Тороманов е искал в навечерието на такива важни събития да се назначи на работа в мините?

– И ние мислехме за това! – каза Пешо.

– Ето една следа, която не трябва да изпускаме! Директорът на мините е мой личен познат, той ще ни помогне в издирването! Достатъчно е само още днес да му се обадим!

Полковник Филипов поговори още четвърт час с момчетата, после ги изпрати чак до голямото стълбище.

– И тъй – довечера си стойте в къщи! – каза той на прощаване. – Може би някой от вас ще ми потрябва!

– Бъдете спокоен, другарю полковник! – отвърна за всички Пешо.

Момчетата заслизаха по стълбите с повдигнато самочувствие. Ето – те бяха отново необходими, отново ги търсеха, отново бяха влезли като активни участници в преследването на диверсантите.

ВНЕЗАПНА РАЗВРЪЗКА

На другия ден точно в 8 и 20 вечерта на гара Хвойна пристигна с доста голямо закъснение редовният пътнически влак. Беше се вече здрачило, край старите брястове около гаричката прелитаха с бледи припламвания светулчици, тихо подсвиркваха в клоните им нощни птици. От запад вече прииждаше мракът и гасеше последните светлинни по небото. Гарата бе тиха, тъмна и глуха – като всички малки провинциални гарички – и понеже наоколо нямаше никакво голямо селище, почти напълно безлюдна. Началникът на гарата с бледен газов фенер в ръка бе единственият посрещач на влака.

Големият черен локомотив спря с пъшкане, като се обвиваше с бяла пара. От вагоните слязоха само неколцина пътници, повечето от тях работници в мините, и още една двойка, която началникът на гарата веднага забеляза. Това бяха възрастен, доста добре облечен цивилен мъж и момче с къси панталони – навярно баща и син и навярно същите ония гости, които колата на главния директор чакаше. Само преди пет минути шофьорът на директора бе дошъл да попита за закъснението и се бе прибрал отново при колата си със сърдито мърморене.

Пътниците бяха с лек багаж – само мъжът носеше в ръка неголям хубав кожен куфар. Момчето се озърна, сякаш чакаше да види някого, и учудено каза:

– Май че няма никакъв шофьор!

– Не може да няма! – отвърна убедено мъжът. – Сигурно ни чака при колата си!

Началникът на гарата чу само последните думи и макар да не беше съвсем прилично да се намесва в чужд разговор, добродушно се обади:

– Колата на директора е на шосето, другарю инженер... Отдавна чака...

– Благодаря – кимна мъжът. – Откъде се минава?

– През чакалната...

Мъжът и момчето се упътиха нататък. Не е трудно човек да се досети, че това бяха полковник Филипов и Пешо. Така именно бе уговорено с директора на мините – да пристигнат тук като инженер с момчето си, а колата на директора да ги превози до самите мини.

– Ето я колата! – каза Пешо.

Колата наистина ги чакаше на малкото площадче зад гарата. Като

приблжиха съвсем, Пешо поразен спря, сърцето му силно започна да бие.

Не се ли лъжеше? Не се ли е заблудил?

Пред него стоеше колата на бандитите! Той я позна изведнъж, поз-на силуета и. Вида белега на калника, а по-ясно и по-сигурно от колата позна шофьора – слаб, черен, мълчалив. Като чу стъпките, шофьорът погледна към тях.

Гръм да беше паднал от небето, Пешо пак не би се смаял толкова много. Той стоеше като парализиран, не смееше да направи нито крачка напред. Какво ще търси тук на далечната самотна гара, колата на банди-тите? Истинско щастие беше, че шофьорът не гледаше към него, не сва-ляше тъмните си мрачни очи от полковника.

– Вие ли сте инженер Тошев? – попита шофьорът със спокоен глас?

– Аз съм... Бай Стефан чака ли ни?

– В дирекцията е!

– Малко позакъсняхме – каза полковникът – Всеки ден ли е тъй?

– Тъй е ами... Знаех си, че не трябва да идвам толкова рано...

Без да става от мястото си, шофьорът отвори вратата на колата. Пръв вътре влезе полковникът, след него Пешо. Двамата още не се бяха наместили удобно на седалищата и колата внезапно тръгна – както се стари на Пешо, припряно и бързо. Първата му мисъл бе да съобщи на полковника своето поразително откритие. Но как? Гласно не беше въз-можно, шофьорът можеше да ги чуе. Освен това огледалцето над корми-лото беше нагласено така, че навярно той виждаше цялата вътрешност на колата. Дори Пешо, който продължаваше да стои като замръзнал на мястото си, виждаше от време на време в огледалото студения изпитате-лен поглед на шофьора, който както преди следеше незабележимо пол-ковника. Шосето, по което се движеха, беше – ново, но доста разбито, ко-лата се тръскаше, но не намаляваше бързината си. По грапавата му по-върхност като две светли пътеки бягаха светлините на фаровете, тук-та-ме се мяркаха самотни дървета, варосани камъни, малки мостове. Мест-ността беше съвсем пуста, по шосето нямаше никакво движение.

Внезапно вътрешната лампа светна. Беше я запалил полковникът.

– Да се огледаме! – каза той шеговито. – Да се видим какви хора сме!

– Ще изтощим акумулатора! – обади се шофьорът сдържано.

– И без това е слаб!

Пешо усети, че полковникът го побутна внимателно по крака и пог-ледна надолу. Полковник Филипов държеше в ръката си цигарена

кутия, обърната към бялата опака страна. На нея с неравни разкривени букви бе написано:

„Колата и шофьорът на бандитите?“

Светлината угасна.

– Да! – пошушна едва чуто Пешо в мрака. Полковникът леко поту-па Пешо по коляното, сякаш искаше да му каже: „Спокойно! Няма нищо страшно! Спокойно, знам и разбирам всичко!“ Пешо се облегна назад с облекчено сърце, вълна от радост заля гърдите му. Как ли се е досетил? Как е могъл да разбере това, което беше така чудно и необикновено, което никой нормален човек не би могъл да очаква? Той се обърна леко и го погледна. Полковник Филипов гледаше пред себе си с невъзмутимо лице, но нещо в неговата поза подсказваше за тревожна напрегнатост. Пешо отново изтръпна. Какво ли ще се случи? Ще стане ли нещо тук в колата?

Полковник Филипов наистина беше сериозно разтревожен не за себе си, а за момчето. Да, той се беше досетил, наистина се беше досетил! Още преди да тръгне от София, у него се беше зародило неясно и непонятно още подозрение – дали няма да намерят на мините колата на бандитите? При повторната справка се бе оказало, че една от колите, влязла в София през оная паметна нощ, бе именно кола на мините и именно кола с марка „Буик“. Тоя факт, който можеше да бъде съвсем случаен, съпоставен с интереса на Тороманов към мините, вече раждаше известно подозрение. Полковникът не вярваше сериозно в него, но все пак взе Пешо със себе си, за да разпознае, ако стане нужда, колата или шофьора.

И сега полковникът горчиво съжаляваше, че не бе предупредил навреме момчето за възможната среща. Той забеляза ясно как Пешо се смути, усети неговото смайване, видя как бързо и тревожно огледа цялата кола. Описанието, което момчетата бяха дали на непознатия шофьор, съвпаднаше с вида на мъжа, който стоеше пред него. Следното нещо бе да погледне калника. Върху него личеше същият белег, за който вече го бяха предупредили! След като влезе в колата, полковникът трескаво се замисли – как да попита Пешо, как да провери? Той написа в тъмното кратката фраза, ловко изигра номера със запалването и угасването на лампата. Ясно? Сега всичко е ясно!

Но почти веднага мислите на полковника взеха друго направление. Дали шофьорът на колата е разбрал кого вози? Това беше напълно възможно. Личността на полковника не беше секретна, той се движеше из града е униформата си и всички, които искаха да го познават, можеха да

го видят. Нима той като нелегален деец на партията не познаваше всички началници на политическата полиция и близо две дузини полицейски агенти? Нима не ги познаваха и неговите другари? Сега беше също така напълно вероятно шофьорът–диверсант да познава него! Полковник Филипov беше усетил нещо смутено и изненадано в поведението му, нещо особено в погледа му, което го смущаваше и предвещаваше опасности.

И един втори въпрос интересуваше в тоя момент с все сила полковника – въоръжен ли е шофьорът? Ако е въоръжен, което според него беше почти напълно сигурно, положението още повече се усложняваше. Шофьорът значи е въоръжен и знае кого вози. Той разбира, че над него и над неговите сподвижници виси смъртна опасност. От друга страна шофьорът е убеден, че самият той е непознат, че никой не подозира каква кола вози. Шофьорът не знае и не може да знае, че Пешо го е виждал вече и че го е разпознал. Ами ако внезапно му хрумне да се отърве от опасните си пътници? Той е навярно убеден, че ще ги изненада и че инициативата може да бъде напълно в неговите ръце. Пустото, тъмно и безлюдно шосе напълно поощряваше за такива действия.

Полковникът неусетно премести пистолета си от задния джоб в джоба на палтото си, като продължаваше да наблюдава внимателно шофьора. След малко му се стори, че шофьорът също така прави някакви едва доловими движения като тия, които той преди малко бе направил. Наистина, ако е имал пистолет, извадил го е от задния джоб на панталона и сега пистолетът лежи в джоба на палтото му.

Леката кола продължаваше да фучи по шосето. Беше се стъмнило, полето от двете им страни сякаш бе изчезнало. Моторът на мощната кола продължаваше да бръмчи спокойно, от време на време светваше и отново угасваше сигналната лампичка. Но въпреки тишината и привидното спокойствие полковникът ясно съзнаваше смъртната опасност. Сега той горчиво съжаляваше, че бе взел със себе си момчето, иначе лесно би сложил край на тягостното положение.

Все пак на полковник Филипov му беше ясно едно положение – шофьорът не би могъл да се обърне и стреля, докато колата е в такова бързо движение. Това би означавало да загуби контрол над кормилото и да катастрофира. Значи трябва да се внимава!

Колата навлезе в рядка дъбова горичка, фаровете и вече кръстосваха по стволоче и разлистени клони. Изведнъж моторът започна да прекъсва. Полковник Филипov вдигна пистолета си.

– Какво има? – попита той спокойно.

– Повреда някаква, другарю инженер – също така спокойно отвърна шофьорът.

– Значи сега!

Полковник Филипов опря дулото на пистолети в мършавия тил на шофьора и каза с леден глас:

– Не мърдай, ще стрелям!

Шофьорът замръзна на мястото си. Положението му сега беше съвсем неизгодно, той не можеше да помръдне, та камо ли да се обърне назад и да стреля.

– Спри колата! – със същия мразовит глас заповяда полковникът.

Шофьорът удари спирачките, колата спря на самотното, тъмно, безлюдно шосе. Само фаровете, които есе още горяха, осветяваха късче от гъсто зашумена горичка.

– Горе ръцете! Шофьорът бавно, без желание вдигна ръце. – По-високо! Само ако помръднеш, и ще те застрелям!

Шофьорът замръзна в неудобната си поза. За миг полковникът видя в огледалото неговото мъртвешки преbledняло, отчаяно лице.

– Пешо! – обърна се той към момчето. – Излез от колата, без да затваряш вратата! Иди при шофьора, бръкни в десния джоб на палтото му и извади оттам пистолета. Внимавай добре да не натиснеш спусъка!

Пешо, който бе наблюдавал е ням възторг цялата сцена, пъргаво изскочи от колата и като отвори предната врата, влезе при шофьора. Още щом бръкна в джоба му, той усети студеното дуло на пистолета.

– Дай ми оръжието! – каза полковникът и за пръв път се усмихна.

– Така, много добре?

Сега полковник Филипов имаше в ръцете си два пистолета. Той заповяда на шофьора да излезе на пътя и отново нареди на Пешо внимателно да го обискира. В него вече нямаше никакво друго оръжие.

– Седни си на кормилото! – заповяда отново полковникът. – Пешо, влизай и ти.

Шофьорът мълчаливо се настани не старото си място.

– Слушай сега, приятелю, какво ще ти заповядам! започна полковникът вече със съвсем спокоен, смекчен глас. – Първо – ще запалиш мотора и ще продължиш пътя си. Второ – няма да увеличаваш скоростта повече от 20 километра в час. Трето няма да се отбиваш никъде! Четвърто – ще спреш пред дирекцията, ще вземеш куфара ми и ще вървиш две крачки пред мен до кабинета на директора. Всичко това ще извършиш, сякаш тук между нас нищо не се е случило! Ако се опиташ да направиш нещо друго освен заповяданото, та сам ще си бъдеш виновен,

няма повече да си играем с тебе! Всичко ясно ли е?

– Ясно е! – отвърна с мъртвешки глас шофьорът.

– Хайде тръгвай!

Колата бавно пое, тоя път с бързината на каруца. За да се спаси от всякаква изненада, полковникът запали лампата в купето. Известно време всички пътуваха мълчаливо, после полковникът запита:

– Ти познаваш ли ме? Знаеш ли кой съм аз?

– Не те познавам – каза шофьорът глухо.

– Лъжеш, ти много добре ме познаваш... Казвам се полковник Филипов... Моето име известно ли ти е?

– Не ви познавам! – отново след кратко мълчание отговори шофьорът.

– С лъжи, приятелю, няма да отидеш далече! – каза полковникът строго. – Защо извади пистолета от задния джоб и защо го премести в джоба на палтото?

– Той си беше в джоба на палтото.

– На всичко отгоре ти ме правиш на сляп! Е, добре, защо един почтен шофьор може да държи в джоба на палтото си зареден пистолет с отворен предпазител?

– Пътищата тук са опасни – отвърна глухо шофьорът.

– Вярно е, че са опасни! – усмихна се полковник Филипов. – Понякога и по такива загубени шосета се разхождат офицери от Държавна сигурност!

Шофьорът нищо не отвърна.

– Лъжите ти не се отличават с голяма оригиналност! – каза полковникът. – Ти лъжеш просто по най-глупавия начин!

– Нищо не лъжа и нищо не знам! – отвърна шофьорът.

– Ето гузният негонен бяга! Ти всичко знаеш и всичко ще кажеш! Разбира се, това ще бъде в твоя полза! То ще облекчи съдбата ти! В края на краищата над твоята глава не виси такава присъда както над главата на Владо Попов например или Петър Заяков! Та докато пристигнем, добре си помисли!

Полковникът ясно видя в огледалото как шофьорът трепна, как очите му леко се разшириха. И само след една минута той вече едва ли не съжаляваше, че бе повел тоя разговор. По шосето срещу тях се зададе моторна кола със силни фарове. Започнаха да сигнализират за разминаване. Неприятна тръпка мина през тялото на полковника. Ами ако шофьорът удари колата в камиона? При такава страшна опасност за него това ще бъде все пак някакъв изход – или смърт за всички, или ако

остане жив – спасение! Фаровете идваха все по-близо, на полковника вече му се струваше, че двете коли ще се ударят една в друга. Искаше му се да извика – внимание! – но стисна устни. За какво сам ще подсеца?

Шофьорът обаче беше съвсем далече от всякаква подобна мисъл. Премазан от неочаквания ход на събитията, все още зашеметен и до смърт изплашен, той благополучно доведе колата пред голямото, осветено от лампите лице на дирекцията. Както му беше заповядано, шофьорът излезе от колата, взе куфара на полковника и без да се оглежда, zakрачи с убита походка по стълбите. Полковник Филипов, който нито за секунда не го изпускаше из погледа си, вече предчувствуваше – не, вече знаеше, че шофьорът ще заговори. Придружен от Пешо, той мина по вътрешното стълбище и като пристигнаха на втория етаж, шофьорът спря пред широка бяла врата с надпис „Главен директор“.

– Тука е! – каза той глухо.

– Добре! Почукай и влез!

Шофьорът покорно изпълни заповедта. Щом влязоха в широкия, удобно мебелиран кабинет, полковник Филипов веднага видя хората, които бяха вътре. Зад бюрото седеше с уморено и разсеяно лице директорът на мините Стефан Бобев, а в едно от страничните кресла, облечен цивилно, началникът на минната охрана, лейтенантът Наумов. Щом видя госта си, директорът се усмихна и стана прав, но лейтенантът, който бе уведомен за инкогнитното посещение на полковник Филипов, дори не помръдна от мястото си.

– Наумов! – каза полковникът. – Носиш ли белезници?

Офицерът трепна.

– Намират се, другарю... той не завърши, както мислеше, „полковник“...

– Добре, Наумов, сложи ги на тоя ваш приятел...

На него така ще му бъде навярно по-удобно, пък и ние ще се чувствуваме по-спокойни!

За един миг полковникът си направи удоволствието да види изумените лица на двамата мъже в стаята.

– Хайде, хайде по-живо!

Шофьорът, вече съвсем сломен и лишен от каквато и да е надежда, покорно протегна ръцете си.

След малко разпитът започна.

– Слушай внимателно! – каза полковникът. – Аз зная, че

диверсантската група, която се криеше в квартирата на инженер Дончев, е сега тука, в минното поселище или някъде наоколо. Аз зная, че на 26 през нощта ти я изведе от квартирата на инженера и на другия ден си я довел тук със служебната кола на мините. Сега мен ме интересува преди всичко къде се крият! Къде е квартирата им! Ти знаеш това нещо и сега чакам да го науча от тебе!

За миг на лицето на шофьора се появи колебание, той мълчеше.

– Чакам! – повтори твърдо полковник Филипov.

– Господин полковник, вие... вие трябва да ми обещаете, вие трябва да ми дадете честна дума, че това... ще облекчи съдбата ми...

– Аз не съм съд и аз лично не мога нищо особено да ти обещаю! – каза строго полковникът. – Но това, което ти искаш – то се разбира от само себе си... Ние не сме зверове като вас, на нас са чужди злобата и отмъщението!... За нас е важно да нямаме врагове, които да подриват мирния живот на нашата страна!...

Ако ти дадеш основания да смятаме, че ще се поправиш, нашият съд ще ти даде цялата възможност да живееш, да изкупиш вината си и да станеш нов човек... Някой ден ти отново ще бъдеш свободен и целият този живот, който сега си водил, ще ти се вижда като тежък и страшен кошмар! Някой ден ти ще се срамуваш, че така упорито си се старал да навреждаш на родината си!

Шофьорът мълчеше.

– Добре, аз ще говоря! – каза той внезапно и лицето му потъмня от приток на кръв. – Аз ще кажа всичко, което знам... И без друго играта е пропаднала, няма смисъл да се закопаваш за една пропаднала работа...

– Къде се крият? – настоя полковникът.

– Тук в селището... в квартирата на зъболекаря.

– На зъболекаря? – възкликна директорът. – Това не може да бъде!

Шофьорът го погледна със затаено презрение.

– Те са при зъболекаря! – повтори той вяло.

– И петимата, или Тороманови останаха в София?

– Само трима са... Вие знаете на двамата имената, а третият и на мене не е известен... Тороманови, разбира се, останаха в София, те тук само ще пречат...

– Имат ли оръжие?

– Да, имат автоматично оръжие и няколко бомби.

– А взривните вещества? Шофьорът отново леко пребледня.

– Взривните вещества са в склад номер осем.

– Под земята? – възкликна лейтенант Наумов и избърса

несъзнателно с ръка потта, избила по челото му.

Полковник Филипов го погледна строго.

– Моля, не прекъсвайте! Кой пази взрива?

– Никой не го пази – отвърна глухо шофьорът. – Сам се пази! Магазинерът знае, че там има части от компресори.

– За какво е складиран там взривът?

– Знаете за какво! – отвърна шофьорът и облиза пресъхналите си устни.

– Аз добре зная, но трябва да го кажеш и ти!

– Групата трябваше да хвърли във въздуха мините с техните най-важни инсталации...

– ...и с хората...

– Да, и с хората...

– За кога бе определен денят?

– Не беше точно установено... Все още търсехме възможност един или двама от групата да проникнат вътре като работници... Но това се оказа необикновено трудно, просто... невъзможно...

– Защо се отказахте от идеята Тороманов да проникне в мините като инженер...

Шофьорът погледна смутено полковника.

– Разбрахме, че няма да го приемат. Тука бдителността е засилена, това е просто невъзможно...

– Оказа се, че не е толкова силна! – каза полковникът. – Щом сте внесли вътре взрива, значи нещо в бдителността куца...

Лейтенант Наумов се изчерви.

– Взрив е друго, а хора – съвсем друго! – отвърна шофьорът.

– Кой има право да влиза в контакт с групата, която сега се крие при зъболекаря?

– Никой освен мене...

– А може би и всеки друг, който знае парола...

– Само аз зная парола...

– А ако ви прехвърлят помощници през границата?

– Това е вече друго... Те са длъжни да я знаят...

– Кажете я! Кажете я пред всички!

Лицето на шофьора отново потъмня от приток на кръв, той едва ли не заекна от усилие, но каза паролата.

– Така! – въздъхна полковникът. – Сега можеш малко да починеш! Стефане, дай му вода и цигари! Ако иска – дай му и малко коняк.

– Коняк? – попита директорът.

– Да, малко, колкото да дойде на себе си!

Полковникът и лейтенант Наумов излязоха от кабинета. Пешо, който през цялото време мълчаливо слушаше разпита, с облекчение въздъхна. Нямаше вече никакво съмнение – той път бандитите нямаше да се отскубнат. Въпреки преживяната опасност, въпреки тежкия и задушен въздух в кабинета на директора, сега му се струваше, че диша по-леко, отколкото и да било друг път. През това време директорът на мините някак без желание и едва ли не с отвращение изпълняваше нарежданията на полковник Филипov. Той наля вода в чиста чаша, принесе луксозната кутия за цигари, после извади отнякъде и шише с коняк. Шофьорът най-напред се нахвърли на цигарите, но белезниците му пречеа да запали клечката кибрит. Като се понавъси, директорът му запали цигарата.

– Хубаво ме нареди ти мене! – каза той мрачно. – Да ти имам таково доверие, пък ти като змия в пазва...

– На вас лично нищо лошо не съм направил – измърмори глухо шофьорът. – На вас аз съм благодарен за грижите!

– Хубава благодарност! – кипна внезапно директорът. – Хубава благодарност – да вдигнеш целите мини във въздуха!

Шофьорът наведе безпомощно глава.

– Нямаше как! – въздъхна той. – Те ме държеха в ръцете си!

Пешо едва не изскочи навън – така отвратителни му бяха оправданията на шофьора. След малко в кабинета отново влезе полковник Филипov, но по спо-, койното му лице не можеше да се познае какви решения е взел и какво е намислил да предприеме. Той се отпусна в креслото си, помълча малко, после бавно заговори.

– Мене вече ми е ясна играта със сменените номера на автомобилата... Само едно не мога да разбера – поради каква причина сте тръгнали от мините за София тъкмо навреме, за да ги спасите!

Шофьорът вдигна глава.

– Така беше уговорено! – отвърна той кратко.

– А откъде знаехте, че ще се случат непредвидените събития?

– Разбира се, не знаехме... Аз потеглих от мините на 26 вечерта, под предлог, че трябва да се извърши малък ремонт на колата и да се смени акумулаторът... Предварително беше уговорено, че ще ги взема с колата, но на следната нощ, след като престоя един ден в града... Според предварителния план трябваше да взема в колата и петимата – групата от квартирата на инженера плюс Тороманов и жена му. Също така според предварителния план аз трябваше да направя всичко, за да

залича следите на колата, в случай че забележат нейния номер. Когато пристигнах близо до София, аз смених номера на колата с фалшив номер и така влязох в града... Според плана веднага гарирах колата в софийския гараж на мините и се обадох по телефона в квартирата на инженера...

– В колко часа? – попита полковникът.

– Към два часа без четвърт.

– После?

– От квартирата на инженера получих нареждане точно в 2:10 часа да бъда на една от съседните улици... По тона разбрах, че се е случило нещо непредвидено и бях, разбира се, готов за всякакви изненади. На определеното време се явих на мястото и натоварих групата заедно с багажа и... Получих заповед да вземем и Тороманови, което веднага изпълних... Така с петимата души аз отидох в моята градска квартира... Там оставих всички...

– Къде е квартирата? – запита полковникът. Шофьорът каза улицата и номера.

– След това?

– След това именно започна играта... Малко преди три часа аз напуснах града при контролния пункт и номерът ми бе, разбира се, надлежно записан... За милицията моята кола бе влязла в града около полунощ и малко по-късно бе излязла обратно по същия път... Това бе външното... А фактически аз спрях колата вън от града и отново смених номера – той път с истинския...

– Почаках да мине три часа и да сменят милиционера, който евентуално би могъл да запомни колата или мене, после се върнах обратно... На контролния пост, разбира се, отново записаха номера ми!... Какво излизаше от цялата тая операция?... Колата с номера на мините бе пропътувала нормално цялото разстояние, бе минала през всички контролни постове и бе влязла в града, без да излиза от него... Освен това една втора мнима кола, която евентуално би се компрометирала, ако са следели някоя от квартирите, бе влязла в града и бе излязла от него същата нощ... На нас ни беше ясно, че тая кола ще бъде търсена някъде из околностите на София, тъй като нейният номер не е бил записван на никакъв друг контролен пост...

– Къде гарира колата? – попита полковник Филипov.

– Обратно в гаража на мините...

– Не забелязаха ли там твоите разходки?

– Гаражът е малък, само за няколко коли, а аз знаех, че през тая

нощ ще бъде съвсем празен... На пазача казах, че отивам до квартирата си, за да взема някакви дрехи, тъй като на другия ден няма да имам време за разходки. Щом се съмна, отидох в ремонтната работилница, където ми направиха някои малки поправки на електрическата инсталация и смених акумулатора. В пет часа следобед натоварих групата от трима души и напуснах София... Разбира се, те бяха доста променени... Ние предполагахме, че момчето е вече намерено и е разказало как изглеждат неговите нападатели... Ние също знаехме, че ако се усъмнят за бягство с кола, те ще я търсят през изминалата нощ, ще спрат вниманието си на излезлите през същата нощ от града коли и навярно ще се заблудят в колата с фалшивия номер – единствената, която може да им се види подозрителна... Тъй опасността за нас ставаше минимална... Действително през целия път до мините никой не ни спря и никой не направи проверка какви хора сме и къде отиваме... Както ми се струва, номерът бе сполучил напълно...

– Сполучи! – съгласи се с горчивина полковникът. – Само че не напълно! Защо оставихте Тороманови в София и къде се крият те сега?

– Опасно беше да вземем цялата изчезнала група... Особено опасно беше да возим жената с нейната твърде очебийна външност...

– А сега те къде са?

– В моята квартира... На хазайте казах, че са роднини от провинцията, които ще правят тук бани и ще стоят само няколко дена...

– Изобщо бива те по лъжите! – заключи полковник Филипов и стана. – Лошото е само това, че на лъжата краката са много къси! Винаги е било така и винаги така ще бъде!

После, като се обърна към Пешо, ласкаво добави:

– А ние с тебе, моето момче, ще имаме тая вечер още малко работа... Ще трябва да видиш и разпознаеш твоите приятели от квартирата на инженер Дончев. Вярвам, че след малко ще бъдат там, където е мястото им...

Диверсантската тройка бе заловена без особен труд благодарение на това, че шофьорът бе изказал паролата. Облечени с полутуристически дрехи, лейтенант Наумов и един сержант от службата му бяха проникнали в жилището на зъболекаря и бяха насочили pistolетите си срещу смаяните престъпници. Малко по-късно Пешо отиде в ареста и установи, че това са същите хора, които бе видял в квартирата на инженер

Дончев. Заедно с диверсантите бе заловено непокътнато цялото им снаряжение, включително радиостанцията и нейният шифър. Взривът бе открит, както шофьорът ги бе предупредил, в един от складовете на мината.

Още същата нощ бяха арестувани в София още четирима членове на диверсантската група, между тях и съпрузите Тороманови. Успя да се изплъзне само инженер Дончев, който, щом разбрал, че квартирата му е открита, успял да се прехвърли през границата в Гърция.

Два дена след големите арести полковник Филипов пристигна с колата си у Пешови и веднага събра своите малки помощници. Дойдоха всички, включително и Юлия. Полковникът изглеждаше доволен, шегуваше се с момчетата, а с Юлия се държеше така, сякаш тя е най-важната между всички. Настроението изобщо бе повишено и весело, всички приеха като напълно заслужен дар кекса, който майката на Пешо им поднесе. Накрая полковник Филипов сложи ръка върху рамото на Юлия и сериозно попита:

– Знаете ли защо съм дошъл днеска при вас?

– Знаем! – почти едногласно отговори цялата компания.

– Хайде де! А защо?

– Да ни разкажеш защо Тороманов е хвърлил ключа през прозореца! – отговори за всички Веселин...

Полковник Филипов едва ли не се опули от изненада.

– Брей, че хитри момчета! – възкликна той възхитен. – Правилно, познахте! Само че тайната не е кой знае каква, всичко излиза много просто!

Полковникът погледна внимателните лица на момчетата и продължи:

– Същата вечер в кооперацията на Тороманов влезли двама милиционери в униформа, които търсели някаква своя съселянка. Момичето работело като до машинна помощница в същата кооперация; милиционерите знаели етаж, но били забравили семейството. Добре, те се изкачват на етаж и звънят най-напред у Тороманови... Госпожа Тороманова поглежда през шпионката, вижда служителите на властта и понеже съвестта и не е чиста, изпада в паника. Тя почти се втурва при мъжа си и подплашва и него – „милиция!“... Единствената улика, която в тоя момент Тороманов е имал в себе си, това било ключът... Къде да го скрие? Разбира се, при един щателен обиск всичко скрито може да се намери... Той поглежда през прозореца към празния двор и тъй като в тоя момент не ви е забелязал, спокойно изхвърля ключа навън. Веднага след това

той разбира, че тревогата е била напразна, отива да си търси ключа и намира, вас... По-нататък вие знаете историята по-добре от мене!

– Ааа, не е вярно, другарю полковник! – засмя се Чарли. – Ние нищо не знаем за самите диверсанти! Кажете ни откъде са дошли, какво стискали да правят!

Полковник Филипов шеговито се усмихна.

– Вижте, туй още не е позволено! – каза той. – Делото е все още следствено, нямам право да издавам никакви тайни!... Но... скоро ще му се чуе гласът, много скоро! Тогава всичко ще ви стане ясно!

И наистина момчетата научиха едва когато в съда бе изнесено дело срещу групата шпиони и диверсанти. От самопризнанията и от документите бе установено, че групата била подготвена в един американски лагер в Бавария и след това прехвърлена в Гърция. Тук тя е била снабдена с цялото необходимо снаряжение, с голяма сума левове и долари, с радиопредавател от последен модел и подробно инструктирана. При преминаването на границата се завързала престрелка, двама от диверсанти били убити, но другите успели да се промъкнат до София.

В София бандитите установили най-напред връзка с Тороманов, който им намерил квартира у инженер Дончев. Тороманов бил задължен да ги снабдява с храна и със сведенията, които те предавали на задграничната централа с радиопредавателя. Самите сведения били събирани от шпионска мрежа, която не могла да бъде разкрита напълно.

През същото време диверсантската група усилено се подготвяла да изпълни основната задача, за КОЯТО била изпратена в България. Тясна прицелна точка била мината, в която се копаели скъпи руди. Целта била да се разрушат мините и, макар и временно, да се спре производството. Най-напред бил завербуван за тяхната работа шофьорът на главния директор, когото бандитите държали в ръцете си заради стари негови прегрешения спрямо революционното движение в страната. Все пак оказало се, че само неговата помощ няма да бъде достатъчна, тъй като шофьорът нямал достъп до вътрешността на мините. Той успял само да скрие на сигурно място взривните материали и подготвил прехвърлянето на диверсантската група в квартирата на зъболекаря. Тороманов положил големи усилия да проникне в мините като инженер, но всичките му опити пропаднали. В края на краищата той сам ги прекратил, за да не възбуди около себе си някакво подозрение.

Тогава бандитите приели нов вариант – да проникнат в мините като работници или просто да се вмъкнат в тях със сила, да хвърлят във въздуха основните съобщителни връзки и инсталациите и след това да се

измъкнат с колата на директора до граничната област. Първоначалният план предвиждал в бягството да участвуват и Тороманови, но събитията осуетили това бягство. Както вече е известно, благодарение бдителността на момчетата престъплението е било осуетено в навечерието на неговото осъществяване.

В съда престъпниците получиха заслуженото си наказание.

СЛЕД ВРЕМЕ

Изминаха няколко месеца.

Ваканцията бе свършила, бялата училищна сграда се бе изпълнила сякаш до самия покрив с радостната и развълнувана глъчка на учениците. По тихите коридори отново зазвуча старият училищен звънец, понесен от прегърбения и като че ли още повече побелял „байчо“. В колбите и ретортите на химическия кабинет отново закипяха чудните смеси, загоряха с ярка химическа светлина газовите припламвания. По масите на младите естественици се появиха препарирани чучулиги, пъстри саламандри, тънки зли змии. В кабинета по физика бе шумно и интересно въртяха се дискове, блестяха на слънчевата светлина прозрачните кристали зареждаха се с електричество лайденските стъкленици. Пред децата отново се разкри чудният и непознат свят на природата, пред който добрите ученици се прехласнаха от интерес и любопитство, а мързеливчиците може би малко се плашеха и тревожеха.

Така неусетно измина септември. Времето бе приятно и топло, с неизменна копринена мекота блестеше есенното небе. По него все почесто почнаха да се мяркат черните точки на прелетните птици, из парковете се носеше тревожен грак, листата на дърветата пожълтяха и почнаха да капят. Навсякъде, където имаше живот, властно се настани есента – мека, ухання, необикновено богата на багри и полутонове и може би съвсем малко унила и тъжна, тъй като след нея трябваше да дойде студената и сурова зима.

В началото на октомври в училището, където учеха и нашите малки герои, бе свикан пионерски сбор. Тържеството се състоя в големия училищен салон. Сцената бе богато украсена и драпирана с червени знамена, а дългата маса бе застлана със съвсем ново платно, купено като че ли нарочно за тържеството. Овехтелите книжни гирлянди бяха заменени с нови, на рампата на голямата сцена висяха красиви килими, които децата за пръв път виждаха. Из салона се носеше доста силничка дезинфекционна миризма, но затова пък навсякъде бе чисто, приятно и уютно. Освен пионерите сега тука бяха всички учители, много родители на ученици и една доста голяма група офицери, повечето млади, с малко непозната на пионерите униформа. Наближаваше вече часът на откриването. Тия, които бяха назад, се повдигаха на пръсти, за да видят героите на тържеството, но не успяваха да видят Нищо освен няколко плешиви

глави и една зелена дамска шапка с перо, съвсем самотни сред наводнението от червени пионерски връзки и усмихнати лица на момчета и момичета.

Героите липсваха! Човек не можеше да ги види никъде в залата!

В същност малцина знаеха, че те са тук – в малката стаичка, която се намираше някъде зад сцената и служеше за гардероб.

Външният им вид не предвещаваше нищо хубаво – те всички изглеждаха необикновено преbledнели, смутени, та дори уплашени. Даже Пешо, който умееше и при най-трудни положения да изглежда хладнокръвен и спокоен, сега сякаш бе загубил присъствие на духа, стоеше притихнал до баща си и не повдигаше очи от емайлираната кокарда на фуражката, която полковник Филипов бе оставил небрежно върху една от тоалетните масички. Коста, със съвсем нова пионерска връзка и с нов шаячен панталон – ни къс, ни дълъг – седеше в ъгъла, преглъщаше от време на време със сухо гърло и напразно търсеше с поглед помощ от приятелите си. Веселин, Бебо, Чарли и другите – всички седяха в стаичката като на тръни и чакаха с премалели сърца да им кажат: „Хайде тръгвайте!“

Единствена Юлия изглеждаше спокойна и усмихната, макар и тя да имаше своя не малка грижа. Рано сутринта нейната прекалено грижлива майка бе украсила косата и с грамадна синя копринена панделка. Още тогава Юлия бе усетила в това разкрасяване нещо нередно, опитала се бе да възрази, но всички възражения бяха пропаднали. Сега панделката сякаш тежеше на главата и и пареше. Всички пионерки бяха дошли на тържеството в скромната пионерска униформа, без никакви панделки и дрънкулки по себе си – и като че ли точно така трябваше да бъде, работата наистина беше сериозна и важна. Да свали неусетно панделката? Но нали тогава ще остане да стърчи на косата и несресан кичур, а това е смешно и вече съвсем пък не подхожда на тържеството.

Но защо се бавеха? Скоро се разбра, че чакат важен човек от Министерството на вътрешните работи – този, който трябваше да произнесе словото и да връчи наградите. Юлия разбра, че това ще бъде помощник-министърът. Тя си го представяше едър мъж със строга куртка, посивяла коса и въздълго сериозно лице. Погледът, разбира се, ще бъде малко суров и проникателен, походката тежка, гласът отмерен и важен. Ох, няма да бъде лесно с такъв голям човек! Ами ако изведнъж нещо се разсърди и почне да задава въпроси? Ако се взре строго и с укор в панделката и? Ако я запита на колко е години? Дали да го излъже? О, не, не

– в никой случай! Как може пионерка да лъже, и то в такъв тържествен ден! За да се окуражи, тя погледна приятелите си, но като забеляза колко и те са смутени и притихнали, тихо въздъхна. Полковник Филипов забеляза тая въздишка, усмихна се ласкаво и приятелски и смигна. Сърцето на Юлия веднага се отпусна. Щом полковник Филипов е тука – в работата няма нищо страшно, той е такъв добър и верен приятел, че на него може винаги, ама съвсем винаги и при всички възможни случаи да се разчита.

След малко в коридорчето навън се чува бързи стъпки, вратата се откряна и през малката пролука се показва посивялата коса на байчо.

– Помощник–министърът идва! – заяви той тържествено.

Юлия се изправи на крака и зачака с притаен дъх, но външно съвсем спокойна. Обаче възрастните хора в стаичката изглежда, че никак не се разтревожиха, дори не помръднаха от местата си. Вратата отново се отвори, в стаичката влязоха трима души. Първият между тях, на когото другите двама направиха вежливо път, беше млад човек, не висок на ръст, с пъстри усмихнати очи и шеговита усмивка. Дрехите му бяха обикновени, сиви, в ръцете си държеше също такъв сив каскет, от джоба на самото му стърчеше грижливо сгънат вестник. Полковник Филипов стана от стола си и пръв поздрави госта.

– Малко закъсняхте! – каза той с едва забележим укор в тона си.

Помощник–министърът сложи и двете ръце на гърдите си.

– Моля да бъда извинен! – каза той с искрено съжаление. – Случи ми се непредвидена служебна задръжка!

Представиха му малките герои на тържеството. Като стигна до Юлия, помощник–министърът я погледна усмихнато и бащински я попута по страната.

– Я виж каква малка хубавица! – каза той едва ли не учуден.

После, като се взря в нея за един кратък миг, сериозно добави:

– И на моята дъщеря подариха такава хубава панделка, но не знаем как да и я вържем...

– Ами че то е много просто! – започна въодушевено Юлия.

– Не е толкова просто – прекъсна я усмихнато помощник–министърът. – Работата е там, че тя няма коса...

– Няма коса? – стресна се Юлия.

– Т.е. има, но е много малко... Тя е едва на шест–месеца.

В стаичката се засмяха. Полковник Филипов каза:

– Щом сме готови, да вървим! Вече ни чакат!... Всички тръгнаха – възрастните спокойно, като нещо тихо си говореха, момчетата с

присвити сърца. И изведнъж Юлия, която до тоя момент се бе държала най-добре, изпадна в паника.

– Пешо! – възкликна тя с уплашени очи. – Пешо, моля ти се, развържи ми панделката.

– Защо? – попита намръщено Пешо.

– Защото не е хубаво с панделка, разбери, не е хубаво!

– Ами тогава защо си я вързала?

– Мама ми я върза...

– Щом тя ти я вързала, нека тя да ти я свали... Но майката на Юлия бе навън в салона, именно нейна бе зелената шапка с перото.

– Моля ти се, Пешо, моля ти се! – възкликна Юлия едва ли не уплашено.

– Ще закъснеем! – каза Пешо сърдито.

– Само за секундичка...

Като разбра, че няма да се отърве от нея, Пешо бързо развърза панделката. Юлия облекчено въздъхна, погледна с признателност приятеля си.

– Стърчи ли ми косата отгоре? – попита тя загрижено.

Но Пешо само махна нетърпеливо с ръка и забърза да настигне другите. Юлия трескаво наслюнчи пръста и започна да пригласяда бухналия кичур. Другите вече се качваха по тясната стълбичка за сцената, между декорите нахлу гръмкият шум на ръкоплясканията. Като натисна с длан темето си, Юлия почна да се катери по стълбичката, последна между всички други.

Тържеството не продължи много. След пионерския церемониал и рапортите дадоха думата на помощник–министъра. Той излезе на трибуната, огледа за няколко секунди цялата зала и несъзнателно се усмихна – така хубава, близка до сърцето и радостна бе гледката на стотиците чисти и светли лица на пионерите, на стотиците внимателни и развълнувани очи, на червените пионерски връзки, на чисто изпраните и грижливо изгладени бели ризи. Помощник–министърът помълча още един миг и започна не точно така, както бе намислил:

– Развълнуван излизам пред вас, драги пионери, скъпи деца на нашата народна власт!... Не може да бъде и друго – така хубав е поводът, който ни събра всички нас тук под тоя покрив... Ваши другарчета, ваши близки приятели, на които аз вярвам, че всички вие тук по нищо не отстъпвате, извършиха дела, с които всички особено се гордеем... Те подпомогнала народната власт в борбата и с нейните най-зли врагове и проявиха не само геройство, но също така най-висока интелигентност,

изобретателност и находчивост...

В залата избухнаха ръкопляскания, които дълго не стихнаха. Героите на тържеството, които доскоро изглеждаха бледни и смутени, сега започнаха да руменят и да навеждат развълнувано очи към пода. Помощник–министърът продължи словото си. Той изрази голямата признателност на органите на Вътрешното министерство към малките герои и сред всеобщите ръкопляскания обяви, че ще им бъдат подарени книги. Тук той се замисли за миг и продължи с все същия сърдечен и приятелски тон:

– Може би мнозина ще се учудят, че най-голяма похвала получава Юлия... Вие всички тук познавате до най-малките подробности цялата история и добре знаете, че в същност вашият другар Петър Андреев е бил в центъра на цялата дейност и че той е бил, така да се каже, сърцето и моторът на тая дейност... Когато е бил пленен от диверсантите, той е проявил героизъм, с който всички се гордеем... Но Андреев в същото време допусна и една голяма слабост, с която малко трудничко може да се извини един добър и съзнателен пионер. Той прояви незачитане на другарския колектив и си позволи някои действия въпреки изричното решение на другарите си... Така той не само усложни преследването на бандитите, но което е и много по-важно – подхвърли на много сериозен риск своя живот... За нас това е от особено голямо значение... Ние винаги ще имаме нужда от вашата помощ и от помощта и съдействието на всички граждани, но когато въпросът се отнася за пионери като вас, ние в никой случай не желаем такава помощ, при която да се рискува вашият живот или вашата сигурност... Това трябва много добре да запомните... Народната власт вече е много силна, тя разполага с всякакви начини да се справя със своите врагове и затова никога няма да си позволи да рискува сигурността или живота на своите най-малки граждани...

След словото на помощник–министъра думата беше дадена на Пешо. Той бе грижливо написал своето изказване, но докато говореше, много рядко поглеждаше в листата. Вълнението му като че ли бе преминало, сега вече гласът му звучеше уверено и твърдо, тъмните му очи гледаха спокойно някъде над главите на пионерите. Той поблагодари от името на всички свои другари за голямото внимание към тях от страна на народната власт и тържествено обеща, че те все така вярно и предано ще служат на народа, като изпълняват образцово пионерските си задължения и в училището, и вън от него...

– А колкото се отнася до Юлия – завърши той, – аз смятам, че тя наистина се показва най-достойна между всички нас – това го признавам

тук пред всички с чисто сърце и пред всички искам да и се извиня, че някога съм я пренебрегвал, тъй като е момиче, а от момиче – си мислех аз – човек който знае какво не може да очаква... Аз наистина извърших много груба грешка, като не зачетох решението на другарския колектив... Това сега отлично го разбирам... И понеже го разбрах, за мене най-голямата и истинска похвала е тая, че другарите искрено ми прости-ха и пак ме смятат за такъв верен другар, както и по-рано ме смятаха... По-голяма награда от тая не може да има...

Пешо не успя да продължи. Внезапно в големия салон избухна истинска буря от ръкопляскания. Всички ръкопляскаха – и пионерите, и учителите, и младите офицери, и възрастните, родителите, и хората, които седяха край дългата червена маса. Пешо смутено млькна, безпомощно погледна баща си, после отново обърна очи към голямата зала. За пръв път, откакто бе излязъл на трибуната, той се вгледа в публиката и изведнъж сякаш дъхът спря на гърлото му. Сега той видя своите другари така, както никога не бе ги виждал. Видя техните развълнувани и възхитени лица, видя бляскавите им очи, видя дълбоката им и искрена радост и обич и разбра колко силно бяха прозвучали думите за другарството. И тук внезапно той съзря и своя класен наставник на първата редица, видя дълбокото вълнение в погледа му и това вълнение изведнъж сякаш преля в собствените му гърди и стисна гърлото му. Той едва ли не хлъцна. Влага замъгли погледа му. В мъглата на сълзите образите сякаш се разтопиха, лицата изчезнаха и от всичко, което бе в салона, в съзнанието му остана само пламъкът на червените знамена, с които бе драпиран балконът, и нестихващият шум на ръкоплясканията.

Това бяха мигове, които Пешо никога нямаше да забрави.

КРАЙ

© 1970 Павел Вежинов

Сканиране, разпознаване и редакция: Бате Коста, 2008

Публикация

Павел Вежинов. Следите остават
Издателство „Христо Г. Данов“, Пловдив

Редактор Никола Джоков
Художник Христо Брайков

Худож. редактор Веселин Храстов

Техн. редактор Найдено Русинов

Коректори Трифон Алексиев и Бета Леви

Дадена за набор на 1. VIII. 1970 г. Подписана за печат на 20. VIII. 1970 г. Изд. № 678.

Формат 59/84/16. Тираж 40030. Изд. коли 10,38. Печатни коли 12,50. Тем. № 2061.

Лит. група IV. Цена 0.58

Печатница „Димитър Благоев“, Пловдив

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8806>]